

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 82 / II Legislatura / Setè període

Dijous, 12 de febrer de 1987

Presidència del Molt Honorable Sr. Miquel Coll i Alentorn

Sessió Plenària núm. 66

Segona reunió

SUMARI

La sessió, suspesa ahir, es reprèn a un quart d'onze del matí i set minuts.

Debat general sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (Continuació.)

Posició dels grups parlamentaris respecte a la intervenció del M. H. Sr. President de la Generalitat

Posició del G. p. Mixt : *H. Sr. Folchi (M)* (p. 3734).

Resposta : *M. H. Sr. President de la Generalitat* (p. 3738).

Posició del G. p. d'Esquerra Republicana : *M. H. Sr. Barrera (ER)* (p. 3741).

Resposta : *M. H. Sr. President de la Generalitat* (p. 3745).

Rèplica : *M. H. Sr. Barrera (ER)* (p. 3748).

Posició del G. p. del PSUC : *I. Sr. Ribó (PSUC)* (p. 3749).

Resposta : *M. H. Sr. President de la Generalitat* (p. 3756).

Rèplica : *I. Sr. Ribó (PSUC)* (p. 3760).

La sessió se suspèn a les dues del migdia i dotze minuts i es reprèn a tres quarts de cinc de la tarda i nou minuts.

Posició del G. p. Popular : *I. Sr. Fernández Díaz (P)* (p. 3763).

Resposta : *M. H. Sr. President de la Generalitat* (p. 3770).

Rèplica : *I. Sr. Fernández Díaz (P)* (p. 3773).

Posició del G. Socialista : *I. Sr. Obiols (S)* (p. 3774).

Resposta : *M. H. Sr. President de la Generalitat* (p. 3781).

Rèplica : I. Sr. Obiols (S) (p. 3786).

Posició del G. p. de Convergència i Unió : I. Sr. Subirà (CiU) (p. 3787).

La sessió se suspèn a les vuit del vespre i cinc minuts.

La sessió es reprèn a un quart d'onze del matí i set minuts. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el llet-rat Sr. Ferret.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat, acompanyat dels H. Srs. Consellers de Governació, d'Economia i Finances, d'Ensenyament, de Sanitat i Seguretat Social, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Treball, de Justícia, i d'Indústria i Energia.

El Sr. PRESIDENT : Es reprèn la sessió.

Com està previst, el debat prosseguirà amb les intervencions dels representants dels grups parlamentaris, les quals seran d'una durada, ja ho vam anunciar, flexible, i l'ordre d'intervenció serà, d'acord amb el costum i el Reglament, per raó del nombre de diputats, de menor a major.

A conseqüència d'això, doncs, tinc el gust de donar la paraula a l'Honorable Diputat senyor Folchi, del Grup parlamentari Mixt.

El Sr. FOLCHI : Molt Honorable President, senyores i senyors diputats, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, segons que és definit en el seu mateix Preàmbul, és l'expressió de la identitat col·lectiva de Catalunya. D'altra banda, el Parlament de Catalunya, d'acord també amb la definició que dona l'article 31 de l'Estatut, és la representació del poble de Catalunya.

Un debat sobre l'Estatut en aquesta casa és, doncs, per molts conceptes, una reflexió formal i solemne sobre nosaltres mateixos. Encara que el debat estigui convocat a l'empara de l'article 121 del Reglament, és evident que va més enllà d'allò que és el control de l'acció política i de govern.

No es tracta en aquesta sessió —la més important que ha celebrat el Parlament de Catalunya en paraules del President de la Generalitat anunciades ahir—, no es tracta en aquesta sessió d'avaluar l'acció política del Consell Executiu o, almenys, no es tracta únicament d'això.

Crec que, per tal que el debat sigui profitós, s'ha d'estendre molt més enllà fins a cobrir tot el procés que du a la construcció de l'Estat de les autonomies i al refermament de les nostres institucions d'autogovern.

Inicialment, quan es va parlar de la convocatòria d'aquesta sessió en el Parlament per debatre sobre l'Estatut, el nostre Grup pensava que era fàcil deixar-se portar per dues temptacions o, si es prefereix, caure en dos errors. El primer —pensàvem— partia de la mitificació de la unitat, partia de considerar la unitat com un mite i suposava concebre tot el debat com un mecanisme per determinar en què, tots els Grups de la Cambra, estem d'acord; si es vol, concebre tota la sessió com un procés de recerca d'un màxim comú divisor de totes les forces polítiques de la Cambra i —si em permeten la metàfora— com la recerca d'un temps perdut.

Nosaltres pensàvem que això fóra un error, i sabem, som perfectament conscients, que la força legitimadora de la unitat existeix. Sabem que aquesta força legitimadora pot suplir, de vegades amb avantatge, la força legitimadora de la norma i,

evidentment, creiem que l'experiència unitària del Govern provisional de la Generalitat n'és una bona prova, d'això que diem, i que també ens va permetre posar els fonaments, per la via d'aquell Govern d'unitat, de l'actual Administració autonòmica. Tot i així, considerem que les situacions polítiques canvien i que en política no té sentit mirar enrera.

Una segona temptació o un segon error partia d'un plantejament reduccionista i suposava centrar tot el debat a l'entorn del dilema : reforma o conservació de l'Estatut, i nosaltres pensàvem que això també era un error. I és cert que estem davant d'una qüestió cabdal i és cert que l'Estatut incorpora un Títol IV, articles 56 i 57, que preveuen la possibilitat de la reforma de l'Estatut. Però és cert també que la normativa constitucional, i l'Estatut és part d'aquest ordenament constitucional, ha de tenir una perdurabilitat, una vocació de pervivència en el temps, de permanència en el temps i que la situació social i política que es deriva d'aquest ordenament constitucional és massa complexa com per poder despatxar la qüestió amb una senzilla i rotunda reforma o conservació. Situacions complexes requereixen, probablement, solucions també complexes.

Aquestes eren les consideracions inicials que ens fèiem, el nostre Grup, en conèixer la convocatòria d'aquesta sessió. Crec, després d'escoltar el discurs que ahir ens feia el President de la Generalitat, que estem en condicions d'abordar aquest debat amb una bona base.

M'agradaria destacar quatre punts en relació amb el discurs que ahir vam escoltar. El primer és la referència a una constant del pensament nacionalista que mai no ha entès la voluntat d'affirmació nacional de Catalunya com a contraposada a una política de solidaritat, a una política de compromís en la construcció d'un Estat que funcioni i que, naturalment, funcioni a partir del principi de respecte per la nostra pròpia identitat.

El segon punt que voldria destacar de la intervenció del senyor President fa referència a la concepció de l'Estatut com un pacte d'Estat, pacte que naturalment s'estén tant a la lletra com a la interpretació que tots, tots, donaren a aquesta lletra en el moment de la seva aprovació.

El tercer punt és que ha existit, certament, una desviació i una desviació important en el moment de l'aplicació d'aquest pacte, i que aquesta desviació ha impedit avançar en el procés de consolidació del nostre autogovern al ritme que Catalunya necessita i demana.

I el quart punt suposava apuntar a la solució per superar aquesta situació d'involució autonòmica, una solució que es cerca a través de la renovació del pacte constitucional o, si es prefereix, de la renovació del pacte estatutari, i que, naturalment, ha d'obtenir-se, ha d'assolir-se per la via d'una negociació, si s'escau, per la via del Tribunal Constitucional, i, com a darrera solució, com a darrer recurs, per la via de la reforma de l'Estatut, si és que arriba a ésser necessària.

Nosaltres estem d'acord amb aquest plantejament i dir-ho ara pot ajudar a fer més curta la meua intervenció. Em proposo, doncs, a partir d'aquest posicionament inicial, fer la nostra aportació a aquest debat, que és, com deia abans, una reflexió

sobre nosaltres mateixos, però que necessàriament anirà més lluny per arribar també a fer o a convertir en objecte del debat allò que ens condiciona, que condiciona la nostra identitat des de fora.

Per tal de fer-ho, haurem de parlar de l'Estatut com a norma jurídica constitucional, haurem de parlar d'allò que hem fet i d'allò que hem de fer, haurem de parlar també dels mitjans financers i de tot ordre que tenim al nostre abast; de tot això, n'haurem de parlar, però és obligat, em sembla, situar aquest debat en un marc més ampli, en el marc de la construcció de l'Estat de les autonomies.

La Constitució de 1978 significava, en efecte, un canvi essencial pel que fa al model d'Estat, i obria un procés encara inacabat, en el qual la construcció de les noves administracions autonòmiques havia de fer-se en paral·lel amb una reforma en profunditat dels mecanismes de l'Estat. Aquesta Constitució va produir un efecte d'impuls a totes les àrees de la vida política i social, precisament perquè a més d'assegurar la democràcia venia a donar resposta a la reivindicació d'autonomia, fortament sentida a Catalunya i a altres territoris de l'Estat. Ningú no pensava, en aprovar la Constitució, que es tractés senzillament de sobreposar un nou nivell de poder polític o administratiu als ja preexistents, ans al contrari: tothom era conscient que la Constitució suposava la transformació de l'Estat en un sentit federal o federalitzant. És cert que deu anys des del restabliment de la Generalitat i poc més de set anys des de l'aprovació de l'Estatut no és un temps massa llarg en el procés de transformació d'un Estat secular. És cert, també, que set anys és un temps suficient per establir un primer balanç i constatar on som, on hem arribat i on condueix el camí que seguim.

El President de la Generalitat ens exposava ahir que aquest procés de construcció de l'Estat de les autonomies no avança i que més aviat ens trobem dins d'un procés d'involució. És sobrer que jo repeteixi des d'aquesta tribuna l'exposició de mecanismes d'involució o de mecanismes de pressió que l'Estat utilitza davant el front de les autonomies: l'exposició del President em sembla suficient. Sí que voldria deixar constància d'algunes conseqüències concretes d'aquesta política d'involució autonòmica. Primera: el pressupost de l'Estat continua creixent malgrat les transferències obertes a disset autonomies. Almenys 250.000 milions d'aquest increment de despesa pressupostària corresponen a increments no justificats en un Estat de les autonomies correctament ordenat. Segona: ministeris com Agricultura, com Ensenyament, com Cultura, mantenen unes altes dotacions pressupostàries, malgrat que tenen una bona part de les seves competències transferides a comunitats autònomes. Tercera: estudis fets per experts independents avaluen la despesa pública duplicada al voltant d'un 5% de la despesa corrent de l'Estat. En definitiva, serveis duplicats i diners malgastats com a conseqüència d'una política equivocada seguida pel Govern central.

I cal assumir que la tendència subjacent a retallar el sentit polític o les competències de les autonomies no són un fet superat o que pugui resoldre's amb una sentència del Tribunal Constitucional, encara que sigui tan favorable, contundent i esperançadora com la que va resoldre el nostre recurs contra la LOAPA, ni tampoc es pot esperar que es resolgui, únicament, amb moltes sentències favorables del Tribunal Constitucional,

tot i que es pugui dir que guanyem el 60% dels recursos. És important això, però em penso que és també, sobretot, una qüestió de voluntat política.

He dit, però, abans que entenia aquest debat com una reflexió sobre nosaltres mateixos i porto ja massa temps parlant d'allò que ens condiciona des de fora. Volia, únicament, en acabar aquesta primera part de la meva intervenció, deixar constància que som molts a Catalunya, molts, els qui pensem que el procés de transformació de l'Estat avança massa lentament i amb massa vacil·lacions, i els qui creiem que tot això explica una bona part dels conflictes existents entre l'Estat i les autonomies.

He dit abans, també, que caldria parlar aquest matí de l'Estatut en tant que norma constitucional, i a aquesta qüestió dedicaré la segona part de la meva intervenció, sense caure a fer una glossa de tot l'articulat, però sí a fer alguns comentaris sobre algunes normes estatutàries. Parteixo d'una consideració inicial que vull explicitar, i és que una norma que ens ha permès d'avançar en el camí de l'autogovern, fins arribar on som, fins a enquadrar vuitanta mil funcionaris, fins a administrar mig bilió de pessetes, una norma que ens legitima per dirigir l'ensenyament i la sanitat a Catalunya, una norma que ens ha permès d'avançar significativament en el procés de recuperació lingüística i en el camí del refermament nacional de Catalunya, és una bona norma. Com deia ahir el President, mai no hem tingut tant durant tant de temps.

És, però, una norma perfectible i subjecta a interpretacions diverses. A mi em sembla, a vegades, que és una norma essencialment ambigua, per sobre de qualsevol altra consideració. És més, amb la perspectiva que donen set anys de vigència de l'Estatut, sembla, a vegades, una norma d'una ambigüitat conscient i deliberadament acceptada, i que és la continuació del criteri amb què es va elaborar la Constitució. Per què dic això? L'expressió «sens perjudici» es repeteix, al text estatutari, vint-i-una vegades, i sempre després de l'atribució d'importantes competències a la Generalitat de Catalunya. Amb el temps, durant aquests set anys, tots hem après una mica a llegir, i sabem ara que «sens perjudici» vol dir sempre, sempre, «amb perjudici», i concretament amb perjudici de la competència declarada primer. Això és el que vol dir l'expressió «sens perjudici», i aquesta expressió es repeteix vint-i-una vegades al text estatutari. Altres expressions limitadores semblants es repeteixen set vegades més, total: vint-i-vuit, en un text que té cinquanta-set articles. Això dona, penso, una idea d'una ambigüitat fruit d'una voluntat política. Si així fos, si aquesta ambigüitat no fos el resultat d'un error o d'una transacció, sinó que fos l'expressió d'una voluntat política, podríem trobar-nos davant d'un greu error. Si més no, en Vico, recollint una vella convicció dels juriconsults romans, ens deia, fa tres segles: «Els febles volen les lleis, els poderosos les refusen.» I afegia: «Els poderosos desitgen que totes les lleis siguin secretes o confuses, perquè depenguin del seu lliure arbitri.» Una llei clara és la millor garantia dels drets, individuals o col·lectius, i és cert que els drets nacionals de Catalunya estan emparats per una norma ambigua, l'Estatut, que ens deixa sovint subjectes a la interpretació del poderós: l'Estat central. Pel que es veu, en Vico sabia ja que la Bàltica es glaça sovint, sabia ja que després de cada primavera, més tard o més d'hora, arriba un hivern.

El primer resultat visible d'aquesta situació són 190 conflictes de competències o recursos interposats per ambdues Administracions, i si és cert que guanyem el 60%, és cert també que 119 d'aquests 190 conflictes no estan encara resolts —119. El segon resultat d'aquesta situació és que ens reunim aquests dies aquí, en aquesta sessió del Parlament, demanant una interpretació més generosa del text estatutari, en comptes d'exigir els nostres drets, tal com podrien estar recollits clarament i rotundament en un text estatutari.

Tot i així, tot i que estic convençut que aquesta ambigüitat és un punt feble de l'Estatut, aquesta ambigüitat pot convertir-se també en instrument al servei d'una política de reconstrucció nacional de Catalunya; pot convertir-se també en instrument al servei del refermament de les nostres institucions d'autogovern. Aconseguir-ho és qüestió de voluntat política, voluntat política aquí i allà; potser més allà, però també aquí.

Voldríem, a risc d'abusar de la seva atenció, o d'abusar de la generositat acordada per la Mesa pel que fa al càlcul de temps en aquesta sessió, fer referència, en aquest capítol, a algunes normes de l'Estatut per remarcar, precisament, que hi caben dues interpretacions, l'una amb voluntat autonomista, l'altra amb voluntat centralitzadora. Em permetran que comenci per alguna competència d'ordenació econòmica continguda a l'article 12 de l'Estatut. Així, la continguda a l'apartat tercer, quan diu: «El desenvolupament i execució a Catalunya dels plans establerts per l'Estat per a la restructuració dels sectors industrials...» És cert que és una competència declarada sota tot un seguit de restriccions, que comencen per la referència a les bases i ordenació de l'activitat econòmica general i acaben amb les competències de l'Estat en matèria de planificació de l'economia, però tot i així, tot i amb aquestes restriccions, es tracta d'una competència exclusiva. Hom podria esperar que aquesta norma hagués significat alguna cosa, i amb una voluntat autonomista podria significar alguna cosa. No ha significat res o quasi res pel que fa a l'execució del pla del tèxtil o de la línia blanca. Res o quasi res.

Un altre exemple, també dintre de l'àmbit de l'economia: el mateix article 12, apartat segon, en relació amb l'article 53 de l'Estatut. Aquestes normes preveuen la participació de la Generalitat en la gestió del sector públic econòmic estatal. Més concretament, la presència de representants de la Generalitat en les empreses públiques de l'Estat la competència de les quals s'estenguí al territori català. Jo no discutiré el sentit de la norma, la norma és una norma estatutària i, per tant, forma part de l'ordenament constitucional, i això és literalment el que diu. Ja sé que el Govern de la Generalitat ha lliurat recentment al Parlament un projecte de proposició de llei sobre aquesta qüestió. Veurem la sort que correrà aquest projecte, veurem, perquè evidentment hi caben, aquí, també, interpretacions més restrictives o menys autonomistes.

En definitiva, l'Estatut, amb els defectes que es vulgui, permet fer realitat la previsió d'aquestes normes, i no es fa. Tal vegada per manca de voluntat autonòmica, per manca de voluntat de construir l'Estat de les autonomies, tal vegada per recances de l'Administració central, tal vegada per una cosa i l'altra. Però deia abans que, a més d'aquesta voluntat política allà, cal també voluntat política aquí. L'Estatut ens legitima i, per tant, ens obliga a fer també, nosaltres, coses que no hem fet. I així, no hem aprovat encara la llei electoral de Catalunya.

No hem aprovat, ni tenim cap projecte de llei de règim jurídic de l'Administració de la Generalitat; ens continuem regint per una normativa antiga, que procedeix de la Generalitat provisional —de la qual, certament, m'enorgulleixo—, però que certament, també, necessita adaptacions. No hem aprovat la llei de procediment administratiu, i potser l'aprovació d'aquesta llei de procediment administratiu fóra una solució millor que crear comitès de racionalització o direccions generals de desburocratització; almenys, és una altra via alternativa.

Hi ha també una institució prevista a l'Estatut a la qual el senyor President no va fer referència en el seu discurs d'ahir. Es tracta del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. No crec que em deixi portar per judicis de jurista si dic que és la darrera alta institució prevista a l'Estatut que no té, encara, una vigència real. Ahir, quan l'escoltava enumerar els dotze punts en els quals concretava el sostre autonòmic que nosaltres volem assolir, trobava a faltar un tretzè punt, que incorporés la reivindicació concreta d'aquest organisme jurisdiccional. És cert que després de l'aprovació de la Llei Orgànica del Poder Judicial estem esperant ara l'aprovació de la llei de planta de demarcació judicial, és cert, però precisament perquè això és cert, tal vegada fóra encara més necessari incorporar aquesta reivindicació concreta, en definir el sostre autonòmic que nosaltres volem assolir.

Com veuran, almenys des del nostre punt de vista, les possibilitats de l'Estatut no estan exhaurides.

Hi havia una tercera qüestió, respecte a la qual penso que havíem de parlar aquest matí. No ja l'Estatut en tant que norma constitucional, sinó l'Estatut en tant que praxi d'autogovern. Per a nosaltres, per al nostre Grup, l'Estatut, des d'aquesta perspectiva, ha tingut fins ara una doble vessant: d'una part, l'Estatut aplicat. D'una part, s'ha tractat d'assumir el màxim de competències, en ocasions acceptant imprecisions de definició o acceptant dificultats en matèries o en àrees financeres. Aquesta política ha rebut nombroses crítiques, i malgrat aquestes crítiques que s'han fet, el nostre Grup pensa que era i és, encara és, una política correcta. En definitiva, és aquesta política allò que ens ha permès administrar des de fa sis anys la sanitat a Catalunya, mentre que altres comunitats històriques estan encara discutint, discuteixen avui encara, els termes de la cessió. D'altra part, i en una segona vessant, penso que hem tractat de portar la Generalitat, en tant que realitat de govern, que realitat viva, a tots els racons de Catalunya i a tots els sectors de la nostra societat. Aquesta política de fer moltes petites coses ha estat també criticada; però ha estat, penso, un instrument útil, en el moment de donar-li una vigència real a la norma estatutària.

No creiem, en resum, que aquesta sigui una política ni errònia ni superada; en la mesura que resten encara importants competències sense transferir, i en la mesura que vèncer la inèrcia d'un estat centralista multisecular exigeix fortes dosis de pedagogia.

És, però, una política, avui, insuficient i que necessita un nou impuls, un impuls necessari per tal de preparar Catalunya per sortir del segle XX, per a la seva integració a la Europa comunitària, i perquè pugui fer-ho efectivament, d'acord amb els valors establerts per l'Estatut en el seu Preàmbul; és a dir, com una democràcia avançada, i amb més altes cotes de llibertat, de justícia i d'igualtat.

Aquest plantejament ens porta a una altra visió de l'Estatut, no ja com a norma, no ja com a praxi de govern, sinó atenent un aspecte que, paradoxalment, no recull l'Estatut. Es tractaria, en definitiva, d'analitzar, precisament, allò que l'Estatut no diu, no preveu, no regula, però tampoc limita, però tampoc ens prohibeix de fer.

Estem convençuts que seria un error sobrevalorar la declaració de l'article 1.3 de l'Estatut, quan diu: «Els poders de la Generalitat emanen de la Constitució i del present Estatut»; a continuació, aquest paràgraf afegeix també «i del poble».

També seria un error donar més importància de la que té a l'article 149.3 de la Constitució, quan declara que la competència sobre les matèries que no hagin estat assumides pels estatuts d'autonomia corresponen a l'Estat.

D'aquestes normes no es desprèn, necessàriament, que tot el que queda fora de l'Estatut sigui també fora del camp competencial de la Generalitat —i sóc conscient que aquesta afirmació pot semblar sorprenent; malgrat tot, estic convençut que és correcta i intentarem aclarir quin és, a aquest respecte, el nostre punt de vista.

Estic segur que les senyores i els senyors diputats estaran d'acord que la Generalitat té competència en matèria de foment de l'economia —totes les administracions públiques la tenen, aquesta competència. Estic segur que totes les senyores i els senyors diputats estaran d'acord que tenim competència en matèria de lluita contra l'atur. Cada any, el debat de Pressupostos de la Generalitat demostra que tots els grups de la Cambra, del Govern i de l'oposició, voldrien un més gran nivell de compromís en la lluita contra aquesta xacra social, és a dir, partint de la base que tenim competències en matèria de lluita contra l'atur; si no, no es podria consignar una dotació pressupostària per lluitar contra l'atur.

Doncs bé, l'Estatut no atribueix cap competència a la Generalitat, cap, ni en matèria de foment de l'economia —«foment de l'economia» és una expressió no recollida a l'Estatut—, ni en matèria de lluita contra l'atur: es parla d'instruments, es parla de l'INEM, però no diu que la Generalitat tingui competència en matèria de lluita contra l'atur. Què fem? Interpretem el 149 de la Constitució, apartat 3, dient «la Generalitat no té competència en matèria de foment de l'activitat econòmica, puix que no és recollida a l'Estatut»? Interpretem, perquè existeix l'article 149.3, que la Generalitat no té competència en matèria de lluita contra l'atur? No és així, no és així. I, tots sabem que no és així. Sabem que, tant si aquestes competències hi estan recollides com si no, que és el cas de l'Estatut, la Generalitat té competències en una i altra matèries.

I precisament perquè aquestes competències no hi estan recollides, tampoc estan limitades. Penso que, aquestes competències, les tenim totes, i sense cap limitació. És més, tota institució de govern, tota administració pública té una raó d'ésser lligada a la lluita pel benestar dels seus ciutadans, a la lluita per atendre les necessitats, les demandes socials dels seus ciutadans, i aquestes dues —sortida de la crisi, lluita contra l'atur— són dues demandes socials a les quals nosaltres també estem subjectes. Per tant, tenim les competències.

I precisament perquè les tenim, podem demanar —el President ho demanava ahir— la possibilitat de fer una política econòmica. Però també, si tenim raó —si tenim raó—, perquè no estan recollides ni limitades per l'Estatut, entenc que podem

fer-la, que podem fer-la, aquesta política econòmica, sense necessitat de cap canvi, sense necessitat que ningú ens doni permís.

En definitiva, la Generalitat no pot assistir passivament a la crisi de les grans empreses catalanes; no pot acceptar que tota una generació sigui condemnada a l'atur, a la marginació social i a la revolta; no pot admetre la perpetuació de dèficits d'infraestructures en matèria de transports, de comunicacions, de comercialització, de sanejament d'aigües; no podem fer-ho. Cal afrontar els reptes del futur, i per fer-ho cal una política econòmica, cal afrontar els megaprojectes de què parlàvem ahir —de fet, en parlem sovint, d'aquests megaprojectes—, però que no fem.

A vegades sembla que tots tinguem, una mica, una certa por a les coses grans, una subtil forma de microfília o de macrofòbia, que haurem de superar si volem donar resposta a aquestes demandes socials, a aquestes necessitats dels nostres conciutadans. I aquesta no és una qüestió de competències; no és una qüestió lligada a la concepció de l'Estatut com a norma jurídica, com a praxi d'autogovern; no és tampoc una qüestió d'interpretació; és, en tot cas, una qüestió de voluntat política i —ho vull remarcar—, per sobre de qualsevol altra consideració, és també una qüestió de recursos econòmics. I això ens porta a abordar la darrera qüestió que jo volia plantejar en la meua intervenció: la qüestió del finançament de l'autonomia.

Ahir, el senyor President ens deia que el nou sistema de finançament suposa una millora; ens deia també —i és important no perdre el punt de vista— que un dia haurem de parlar de la revisió del nou sistema. Bé, jo voldria fer-li —fer, a tots vostès— algunes reflexions sobre aquest punt, la qüestió del finançament, cabdal per a la nostra economia.

El nou sistema de finançament manté el percentatge de despesa autonòmica global al voltant del 12% de la despesa global de l'Estat, lluny del 25% que tothom considera correcte. El nou sistema introdueix unes limitacions al creixement de la despesa autonòmica en el temps, la qual cosa fa pensar que la distribució de recursos econòmics tendirà a empitjorar, no a millorar. El nou sistema de finançament, senyor President, ens ha obligat, aquest any, aquest any 1987, a fer una emissió de deute de 20.000 milions de pessetes per mantenir, només per mantenir, l'esforç inversor de l'any passat.

Que el nou sistema suposa una millora quantitativa en l'aportació de l'Estat a Catalunya és cert, però no és un bon sistema, i això també ho hem de dir. És més, tenint en compte defectes i millores que incorpora i que barreja el nou sistema, penso si no estarem davant d'una *schlimmer Besserung* —jo també traduiré. Es tracta, en definitiva, d'una millora aparent, d'una millora que empitjora les coses.

Senyor President, vostè parlava també ahir, moltes vegades, que els catalans ens autolimitem; ens autolimitem per esperit de solidaritat, per sentit d'Estat, per respecte als pactes. De vegades tinc la impressió que, en matèria de finançament, ens autolimitem amb escreix.

En efecte, un element central de la seva exposició d'ahir era la distinció entre dos tipus d'autonomia: l'autonomia de concert i la resta. És a dir, la resta, autonomies de percentatge, de participació en els ingressos de l'Estat. Doncs bé, aquesta distinció, certament cabdal, desapareixeria com a element polític rellevant amb tan sols una decisió política del Govern central,

una de sola. Es tractaria que el Govern, l'Estat, delegués a la Generalitat de Catalunya —no parlo de totes les comunitats autònomes; hem de parlar del que és nostre, d'allò que és nostre— les funcions de gestió i recaptació de l'impost sobre la renda; només això, només aquesta delegació de la gestió i recaptació de l'impost sobre la renda, faria que el saldo net d'allò que Catalunya ha de donar i rebre de l'Estat canviés, i, en conseqüència, el sistema tindria, a la pràctica, un funcionament idèntic al d'un sistema de concert. Aquesta delegació —que entenc que hauríem de demanar— està prevista, de fet, a l'article 150 de la Constitució; està previst a l'article 46.3 de l'Estatut. Encara més, si fem una lectura acurada d'aquest article 46.3 de l'Estatut, veurem que estem precisament davant d'un dels casos en el qual la delegació és exigida —«exigida», diu el text— per la naturalesa del tribut.

En efecte, l'impost sobre el patrimoni és cedit. L'impost sobre el patrimoni és un instrument censari al servei d'una bona gestió de l'impost sobre la renda. D'acord amb la literalitat del paràgraf final de l'article 46.3, la connexió de naturalesa entre l'impost sobre el patrimoni i l'impost sobre la renda permeten de demanar aquesta delegació : exigeixen —diu el text literal de l'Estatut— aquesta delegació.

Vostè, senyor President, ens parlava ahir de corresponsabilització fiscal. «Corresponsabilització» és una bonica paraula; és també una paraula ambigua, poc concreta. Nosaltres pensem que aquesta sessió, aquesta sessió que celebrem, és un bon moment per concretar els nostres plantejaments. Nosaltres pensem que la forma concreta de corresponsabilització fiscal que hem de demanar és precisament aquesta delegació de la gestió i recaptació de l'impost sobre la renda. I, lligat amb això, senyor President, una darrera consideració : vós ens parlaveu ahir que l'Estat envaeix competències de les comunitats autònomes mitjançant la política de subvencions. És cert, ho fa, i ens hem d'oposar a aquesta política. Però aquesta política vol dir alguna cosa, en el terreny de les finances públiques. Vol dir que si ho fa és, precisament, perquè el Govern de l'Estat administra uns diners de més; uns diners que, en un estat autonòmic ben construït, no administraria l'Estat, l'administrarien les comunitats autònomes. Si l'Estat tingués els recursos financers que necessita per atendre els objectius marcats per l'Estat, les administracions que depenen de l'Estat, que han de dependre racionalment de l'Estat, no podria dedicar-se a envair competències de comunitats autònomes per la via de la política de subvencions.

En resum, senyor President, demanar avui la renovació del pacte estatutari de 1979 vol dir, certament, fixar-se el sostre que ens explicava ahir; vol dir, també, concretar al màxim les nostres peticions en matèria fiscal; vol dir incloure la reivindicació del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i vol dir —ho vull remarcar— no autolimitar-nos en matèries essencials, aprofitar amb voluntat tossuda totes les possibilitats que l'Estatut ens dóna en matèria de llengua i cultura, i en matèria d'economia. Només així podrem posar al servei del nostre poble un instrument vàlid d'autogovern; només així podrem sumar a la força que dóna la nostra identitat preservada en la història, la força de la raó, la força de tot un poble.

Compti, senyor President, en aquesta tasca, amb la nostra col·laboració.

El Sr. PRESIDENT : L'Honorable President té la paraula.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT : Senyores i senyors diputats, Molt Honorable senyor President, bé, senyor Folchi, moltes de les coses que vostè ha dit em sembla que coincideixen o que encaixen prou bé amb les que vaig dir jo ahir; algunes d'elles, el que fan és, precisament, subratllar-les i emfasitzar-les. Per exemple, vostè diu —i m'agrada recollir-ho, perquè val la pena que, d'això, en siguem ben i ben conscients— que els Pressupostos Generals de l'Estat, és a dir, la lectura dels Pressupostos Generals de l'Estat, justament, demostra fins a quin punt la política autonòmica que es practica és molt restringida i com, fins i tot en certs aspectes, és involutiva. És a dir, com... com és lògic, com els Pressupostos són la traducció numèrica d'una política, i això es nota allà. I vostè ha posat uns exemples, dos d'ells molt especialment evidents, que són el del Ministeri d'Agricultura i del Ministeri de Cultura —també el d'Ensenyament, encara que en el d'Ensenyament, com que els traspassos només estan fets a unes quantes comunitats, això podria, diguem-ne..., no és tan evident, tot i que també és veritat; però hi podríem afegir molts altres Ministeris i moltes altres direccions generals. Per exemple, la Direcció General o la Secretaria d'Estat de l'Esport —posem per cas—, o per exemple la Direcció General de la Joventut, i tantes altres coses en les quals, justament a través de la política pressupostària, s'adverteix que la política que es fa no és gens autonòmica, o no és gens autonomista.

També, naturalment, absolutament d'acord amb el que deia vostè respecte, per exemple, que ha dit respecte a la reconversió industrial o respecte a la presència de la Generalitat en empreses públiques. Jo he de recordar —vostè hi ha fet referència— que hi ha presentada una proposició de llei aquí, al Parlament, per ser presentada després en el Parlament de Madrid, però també vull recordar que això ja es va fer en la legislatura anterior. En la legislatura anterior es va presentar i va ser rebutjada amb l'argument que aquesta era una proposta que s'havia de fer amb caràcter general, és a dir, que, com que només demanàvem per a Catalunya, és a dir, només demanàvem que la Generalitat tingués accés, tal com es preveu en l'Estatut, a aquestes empreses públiques, només demanàvem per la Generalitat, i aquest va ser l'argument que es va donar perquè el Parlament de Madrid —el Congrés de Diputats, concretament— ho rebutgés.

La proposta que ara fem és de caràcter més general, i, bé, d'aquí a un temps, d'aquí a poc temps, relativament, sabrem quina és la resposta que donen a Madrid.

Moltes vegades vostès saben que públicament, molt públicament i molt oficialment —i molt més encara sovint, diguem-ne, parlant de tu a tu—, et diuen : «Això no us ho donem perquè com que s'ha de donar a les disset autonomies doncs no es pot donar. Si ho demanéssiu, si només fos per a vosaltres, us ho donaríem»; això passa molt sovint. Però bé, en aquest cas va ser al revés : «Com que només ho demanem per a nosaltres, i no ho demaneu per als disset, no us ho donem». Bé, ara ho demanarem per als disset i veurem quin serà el resultat. En tot cas, hi estem al damunt, d'això.

El Tribunal Superior de Justícia. Té tota la raó. De fet, he d'admetre que la meua enumeració dels dotze punts d'ahir resulta curta, que n'hi ha més, de coses. Ja ho vaig advertir. Encara que vaig ser molt reiteratiu, molt llarg, doncs probablement —vaja, amb tota seguretat— hi va haver, hi ha coses que

s'haurien hagut d'afegir i que, evidentment, quan parli amb el President del Govern sí que les hi he d'afegir, en l'escrit que envii al President del Govern hi ha d'haver tots els punts, tots, fil per randa, tots absolutament, els punts que nosaltres plantejem. Però va bé que vostè hagi fet referència a aquesta cosa, a aquesta competència o més exactament a aquesta institució —com vostè molt bé ha dit— que està pendent de constituir-se. Únicament vull dir que això ha estat demanat pel Govern de la Generalitat, i que, fins i tot, hi ha hagut una resposta, hi va haver una resposta en el seu moment, concretament, més o menys a mitjan any 85 —no puc precisar la data—, més o menys a mitjan 85, hi ha una carta del President del Govern comproment-se que el Tribunal Superior de Justícia estarà constituït abans, em sembla que és exactament, del 3 de juliol de 1986. Perquè —i donava aquesta data— és el que, de fet, diguem-ne, d'acord amb la legislació que hi ha és l'obligació que hi havia per part de l'Administració central, l'obligació legal que hi havia per part de tots perquè es constituís el Tribunal Superior de Justícia.

Bé, no s'ha constituït, és un d'aquests casos en els quals els terminis no han estat observats per part de l'Administració central.

Se'ns diu ara que es farà, sense precisar gaire les dates, però, òbviament, vostè té tota la raó, és un dels punts en els quals hem d'insistir.

Tercera cosa que volia comentar —o quarta cosa, millor dit— de les observacions que vostè ha fet. Ha fet una referència als recursos davant del Tribunal Constitucional, a tot el que això significa, i jo voldria desenvolupar una mica una cosa que m'ha semblat que vostè ja insinuava o que ja avançava, ja encetava en el seu discurs. Tots plegats, probablement tots plegats, vull dir l'Administració central i amb un cert sentit també l'Administració autonòmica, cometem un error o ens refugiem —diguem-ne, per comoditat; comoditat que és més evident en aquest cas per part de l'Administració central— en un artifice o en un argument que crec que, realment, no és vàlid. És a dir, el text va ser ambigu, el text constitucional és ambigu, el text de l'Estatut en certs aspectes també i, aleshores, diem: «Bé, que ho defineixi el Tribunal Constitucional». Això, de fet, és una dimissió del poder polític; el poder polític és qui ha de definir això, i en aquest sentit el poder polític vol dir el Govern de la Generalitat, però sobretot, òbviament, perquè és qui té, per dir-ho així, qui pot obrir i tancar l'aixeta, qui té la clau de pas és l'Administració central.

Resulta molt còmode dir: «el Tribunal Constitucional que sigui qui acabi de decidir». I, durant molt de temps, això ens ha semblat correcte. Però realment, ben analitzades les coses, això és o una dimissió del poder polític en general —tant l'executiu com el legislatiu—, o bé és simplement un artifice, és una estratagema. Que, en part, podria ser una estratagema pel següent. Ja ho vaig explicar ahir, però en això vull insistir molt. I això, parlant amb els membres del Tribunal Constitucional, i fins i tot amb el seu President, és un tema que es veu molt clar, i que, òbviament, no és culpa del Tribunal Constitucional —ni nosaltres podem dir que sigui culpa del Tribunal Constitucional—, encara que les víctimes d'això siguem nosaltres.

Consisteix en el següent: el Govern, basant-se precisament en aquesta situació d'ambigüitat, el que fa són uns planteja-

ments —ja ho vaig explicar ahir— que no és que siguin inconstitucionals, són una de les diverses lectures possibles que un text ambigu ha deixat, és a dir, ha deixat la porta oberta també a aquesta lectura. I el Tribunal Constitucional, simplement el que es limita a fer és dir: «Escoltin, això que ha fet el Govern, no és inconstitucional». De vegades, de vegades hi ha sentències —i amb alguna d'elles, i n'hi ha una de molt cèlebre, que no és autonòmica, perquè això no passa només amb els temes autonòmics—, en les quals és d'una rotunditat flagrant, és a dir, el Tribunal Constitucional ve a dir: «Ens sembla un disbarat aquesta Llei», ara no direm quina és, però aquesta Llei és un disbarat, «és un disbarat però no és inconstitucional. La lectura estricta del text, del text constitucional permet al Govern fer aquest disbarat —ve a dir això. Sense arribar a aquesta rotunditat, molt sovint, en recursos que fan referència a temes autonòmics això també surt. Escolti, això no és inconstitucional. Una cosa, tampoc no seria inconstitucional. És per això que insistíem molt que, aquí, la responsabilitat fonamental no està en el Tribunal Constitucional; la responsabilitat fonamental és en els òrgans polítics, i dintre dels òrgans polítics, evidentment, en aquell que té la clau de pas, que és l'Administració central.

Respecte a aquesta qüestió, a què constament ens referim, de l'ambigüitat dels textos constitucional i estatutari, deixin-me dir que és possible que, en el moment en què es va fer la Constitució i que es van fer els Estatuts, va ser convenient, probablement —almenys ho varen admetre així, i potser no podia ser d'altra forma, fins i tot, almenys deixo aquesta possibilitat oberta; és molt possible que fos així, potser no podia ser d'altra forma que els textos tinguessin un punt considerable d'ambigüitat—, però ara ja les coses estan sedimentant, ja sabem què donen de si, no solament aquestes lleis ambigües, sinó també veiem quin és l'encaix que es produeix en la societat, hi ha una maduració general, i, per tant, ara comencem a necessitar lleis més precises. I, sobretot —i li agraeixo molt la cita que ha fet— ho necessitem els febles. És a dir, quan jo deia ahir que la nostra defensa és el Tribunal Constitucional, la defensa dels febles i en la relació Govern central-Govern autonòmic, és cert que el Govern central és més fort que nosaltres, nosaltres necessitem lleis que no puguin ser interpretades de moltes maneres, fins i tot —i passa sovint— d'una manera que va contra l'esperit que va inspirar la Llei en el seu moment. Per tant, és per això que deïem: «si realment s'hagués de persistir en aquesta línia de donar interpretacions a textos ambigus que sempre siguin desfavorables al concepte autonòmic, nosaltres hem de demanar», aleshores sí, «la revisió de l'Estatut, per tal que el redactat que se'n faci ara, en el qual ja no tenim necessitat d'anar amb tantes ambigüitats, no permeti aquestes interpretacions antiautonòmiques d'unes lleis que, en principi —i per esperit—, eren autonòmiques i autonomistes.»

Vostè ha dit, senyor Folchi, que també és competència de la Generalitat allò —o moltes coses— que no estan explícitament esmentades en l'Estatut. Vostè té tota la raó, i vostè m'ha sentit dir aquí, més d'una vegada des d'aquesta tribuna, m'ha sentit fer una afirmació, que segurament, des d'un punt de vista estrictament jurídic no és certa; tal com jo la formulo, segurament no és certa, però que jo la formulo així perquè el que fa simplement és posar de manifest una voluntat política. He dit moltes vegades que tot el que passa a Catalunya és, en un

cert sentit, competència de la Generalitat. Això, dit així, jurídicament no és veritat. D'acord! Però vostès entenen el sentit de la meua frase, que, per altra banda, encaixa amb el que vostè ha estat dient. Ara, vostè ja ho ha explicat també això, no? És un problema de diners, i moltes vegades s'ha dit: «més val un Estatut amb poques competències i amb molts diners, que no pas un Estatut amb pocs diners i moltes competències.»

Jo no hi estic d'acord, amb aquesta afirmació. No hi estic d'acord perquè, jo, personalment, i el grup polític que represento, i el Govern de la Generalitat, de fet, veuen l'Estatut com una institució política i com una reivindicació política, com una reivindicació de drets i com una reivindicació d'autogovern. I, per tant, no podríem dir, doncs, que ens donin diners i la resta tan se'ns en dóna; en aquesta línia podríem entrar en aquella línia que vaig criticar ahir, justament, dels convenis que vénen a dir: «Escolteu, renunciieu a una competència, almenys no l'exerciu; però uns donarem diners». En aquesta línia podríem entrar en aquests plantejaments. De tota manera sí que és cert que, això que vostè ha dit, podríem exercir-ho, més que no ho exercim, si tinguéssim més diners. Ja ho exercim!, i, de fet, vostè ha fet referència al tema de l'atur. És a dir, vostè ho ha dit molt bé. El tema de l'atur: primer, perquè no surt explícitament a l'Estatut; segon, perquè els instruments dels quals es parla no ens han estat traspassats, és a dir, la gran majoria, nosaltres podríem dir..., i alguna vegada hem hagut d'advertir-ho a la Cambra, quan se'ns han demanat coses que eren fora del nostre abast competencial i econòmic: «Escolti, és que això no és competència nostra.» Però, malgrat tot, nosaltres hem intentat, dintre de les nostres possibilitats, actuar també en aquest camp concret, per exemple, de l'atur, i altres que podríem posar, altres que podríem dir.

Però —ho repeteixo— aquí és un problema en bona part de diners i, òbviament, de voluntat política nostra, que hi és —ja he dit, que jo ho he afirmat moltes vegades, fins i tot potser més enllà del que en podríem dir l'exactitud jurídica, i, òbviament, també del Govern central, que ens permeti de vegades, ja sigui a través del finançament, ja sigui admetent aquesta nostra intervenció en aquests aspectes, que ens permeti aquesta actuació.

Els impostos. No, nosaltres hi estem absolutament d'acord, amb això, que se'ns donés la recaptació de l'impost sobre la renda, i ho hem dit molts cops. Hem dit molts cops això de la corresponsabilització fiscal i, a més, ho hem precisat amb coses molt concretes, i una d'elles és la mateixa que vostè planteja de l'impost sobre la renda que, com vostè també ha dit, és perfectament compatible amb el text constitucional, és perfectament compatible amb el text estatutari, i que nosaltres més d'un cop hem fet notar al Govern que també és perfectament compatible amb el text de la LOFCA.

Nosaltres, en la línia de la precisió que vostè reclamava, algunes vegades hem proposat una altra cosa també, que és que es creés —com existeix a Alemanya— un organisme cogestor per recollir tots els impostos. És a dir, a Alemanya hi ha un organisme cogestor per recollir els impostos del *Bund* i els impostos dels *Länder*, això, també ho hem proposat.

Bé, naturalment, el que nosaltres proposem no resol tot el problema, és un punt en el qual també la clau de pas és en mans de l'Administració central, però nosaltres insistirem en això i crec que al final ho aconseguirem, perquè té una lògica i

té una racionalitat, i, en darrer terme, arribarà un moment que —ho repeteixo— no caldrà anar amb tantes ambigüitats i amb tantes vaguetats i podrem entrar en les precisions, sobretot quan aquestes precisions comporten una corresponsabilització per part del poder, per part de les institucions autonòmiques.

Ara, pel que fa al sistema de finançament, tots estem d'acord, tots, que no és un sistema que nosaltres puguem considerar com a definitiu ni com a plenament adequat al que són les nostres necessitats i entenem que els nostres drets. Tots: el mateix President del Govern; quan el President del Govern diu —em diu a mi, i jo ho he explicat i ell em sembla que públicament també ho ha dit; però, en tot cas, mai no m'ha contradit; però, ja dic, em sembla que fins i tot explícitament ho ha dit—, evidentment, es tracta d'un sistema definitiu-provisional que, si vostès ho volen, és una expressió que pot fer somriure, però que, en realitat, expressa molt clarament què és el que es vol dir. Bé, doncs volem dir això, que òbviament aquest no és el sistema que, definitivament, es pot considerar bo per a l'autonomia de Catalunya.

Ara bé, dues coses he de fer, dues remarques: primera, el sistema que tenim ara és, malgrat tot, malgrat les seves deficiències, que són moltes, etcètera, molt millor que el que teníem fa set o vuit mesos. A part que fa set o vuit mesos pràcticament no en teníem cap. De fet, nosaltres hem hagut d'estar fent aquí els pressupostos sempre a la intempèrie, aquesta és la realitat, però en el grau que es podia dir que hi havia un sistema abans, que més o menys hi era, però que, evidentment, tenia tantes i tantes contradiccions internes, i hi havia tants i tants mancaments en la seva aplicació, que, en cert aspecte, és com si no en tinguéssim; òbviament aquell sistema era molt pitjor que no pas el que tenim ara, que quedi clar.

I després hi ha una altra cosa, molt sincerament, no em fa cap angúnia haver-ho de dir; ahir ho vaig dir ben clar, avui —avui, ara— ni els mesos propers, ni durant un temps, que no els vull ara precisar exactament, però durant un temps, nosaltres no hem de plantejar aquest tema. No pas, ho repeteixo, perquè la solució a la qual s'ha arribat sigui bona, sinó perquè hi ha en les relacions polítiques, unes, diguem-ne, certes normes, i perquè, de fet, d'una manera més o menys implícita, si vostès ho volen, però prou clara, existeix un cert compromís mutu per part de l'Administració central i per part nostra que aquest és un tema que no podem replantejar de seguida. I sé perfectament que això em pot ser criticat per aquesta Cambra, però, en realitat, quan es tracta de negociar, es tracta sempre de fer-ho de tal manera que la negociació pugui ser suportable per les dues parts que ho estan fent. I jo sóc prou crític, sempre que cal, amb l'Administració central i amb el partit que té el Govern al nivell de Govern central, com perquè també ara pugui dir que comprenc que en aquest moment el Govern central ha hagut de fer —i que quedi clar que nosaltres entenem que la solució no és ni definitiva ni prou bona— un esforç que requereix que en aquests moments nosaltres no replanegem novament aquesta qüestió. Ens sembla que per part nostra és una qüestió de fair-play no replantejar aquesta qüestió, deixant sempre clar, això sí, que aquesta no és ni una solució definitiva, ni una solució bona.

I, finalment, l'últim punt és que en aquest tema econòmic i en tots, de fet, en la qüestió de l'Estatut hem estat coincidint tots, en el tema econòmic això ha estat molt especialment clar,

és especialment clar, serà encara en el futur especialment clar, hem estat actuant tots en línia d'aproximacions successives, en un terreny, sobretot en el tema econòmic, que hem de reconèixer que ni els representants de l'Administració central ni nosaltres mateixos coneixíem prou bé, i això no ha d'avergonyar ningú. Després de tot, la definitiva consolidació i instauració d'un Estat autonòmic, doncs, a tot arreu, com un Estat federal, ha requerit uns certs anys i unes certes anades i vingudes, i progressos i retrocessos, i rectificacions i retocs, perquè nosaltres sempre, evidentment, sense deixar gens ni mica de banda el que és la nostra reivindicació de reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya i que tingui els mitjans per poder exercir el seu autogovern, però que nosaltres estem disposats a fer un esforç de comprensió en aquest aspecte, ho repeteixo, d'aproximació successiva i progressiva al que ha de ser la solució definitiva, competencialment, políticament, i també des d'un punt de vista econòmic.

O sia que, senyor Folchi, estic absolutament d'acord amb vostè; simplement hi ha un problema d'anar-nos-hi acostant, i en aquest sentit sí que he de dir que, malgrat tot, l'últim procés, l'últim acte, podríem dir-ne, de tota aquesta obra ha estat, malgrat tot, un acte positiu.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT : L'Honorable Diputat vol tornar a intervenir? *(Pausa.)* No.

Bé. Aleshores, passem a la intervenció següent, que és la que correspon al Portaveu del Grup parlamentari del Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya. El Molt Honorable Diputat senyor Barrera té la paraula per fer la intervenció.

El Sr. BARRERA : Molt Honorable senyor President, senyores i senyors diputats, el senyor President de la Generalitat, en el brillant discurs que vam escoltar ahir, va descriure l'evolució del procés autonòmic, va analitzar els mecanismes d'involució i el grau d'aplicació de l'Estatut. Va exposar els resultats obtinguts en els aspectes més importants del concepte d'autonomia, i, finalment, va precisar el que ell creu que caldria que fos rectificat perquè poguéssim considerar la situació com a satisfactòria.

En nom del Grup d'Esquerra Republicana, explicaré jo ara la nostra manera de veure les coses, que no solament obeeix a una actitud radicalment diferent, sinó que condueix també a conclusions molt distintes de les que el senyor President ahir va formular.

Passaré molt ràpidament sobre els aspectes que podríem anomenar històrics. El senyor President va voler fer-nos a tots responsables dels continguts de l'Estatut del 79, i això no correspon a la realitat. Esquerra Republicana no va votar la Constitució, precisament perquè aquesta Constitució no podia garantir-nos l'autonomia que necessitàvem i que necessitem. En aspectes molt importants vam manifestar-nos contraris a l'anomenat Estatut de Sau en els debats de l'Assemblea de parlamentaris catalans que van tenir lloc a l'Ajuntament de Barcelona. Després, jo mateix, que vaig ser un dels diputats encarregats de defensar el projecte davant la Comissió constitucional, no vaig acceptar mai les rebaixes que s'anaven pactant i no vaig participar tampoc, ni gens ni mica, en aquelles nefastes negociacions nocturnes que es van celebrar en l'edifici de Semillas Selectas, de la Moncloa. A cadascú les seves responsabilitats. No és qüestió ara d'intentar resoldre el problema dels orígens de l'exagerada

voluntat pactista que manifestaren aleshores gairebé tots els parlamentaris catalans, però, permeti'm, senyor President, que, com a testimoni i actor secundari d'aquell desgraciat episodi, expressi aquí la meua absoluta convicció que aquests conceptes grandiloqüents de governabilitat de l'Estat i de consolidació de la democràcia, als quals vostè es referia ahir, foren només una tapadora de cara a la galeria.

Catalunya, si el conjunt dels parlamentaris catalans ho hagués volgut, hauria pogut obtenir el concert econòmic, com el va obtenir el País Basc, i l'Estat s'hauria governat igual i no s'hauria enfonsat res. Els responsables d'aquest i d'altres errors garrafals en respondran al seu dia, no davant el poble perquè el poble català és indulgent i oblidadís, però sí davant de la història. *(Remor de veus.)*

Esquerra Republicana el que sí que va fer va ser recomanar el vot afirmatiu en el referèndum estatutari; les raons són òbvies. Arribats a aquell punt, es tractava de triar entre allò o res, i és evident que per insuficient que sigui l'Estatut, valia més aquest Estatut que res.

En un altre aspecte històric, crec també que el senyor President de la Generalitat no va exposar les coses amb prou rigor. Em refereixo a les al·lusions que va fer a les figures dels presidents Macià i Companys. En primer lloc, el context de la República era molt diferent del de la monarquia borbònica actual, re-instaurada per Franco. En segon lloc, dubto molt que el senyor President pogués aportar cap escrit o cap discurs del President Macià que abonés la seva tesi; per molt que rebusqués en el període per ell escollit dels dos darrers anys de la seva vida. I pel que fa al President Companys, com és, senyor Pujol, que vostè, que té en compte només els dos últims anys de vida de Macià, deixa de banda els sis anys últims de vida del President Companys? Tots sabem que Companys fou catalanista sempre, però que és quan fou investit President de la Generalitat que, conscient de la dignitat del càrrec, va assumir plenament les reivindicacions del nacionalisme català en la seva més absoluta puresa.

A tot el que el senyor President de la Generalitat va dir-nos ahir sobre els mecanismes emprats per obtenir la involució de l'autonomia, gairebé no caldria afegir res, i l'enumeració i la descripció que en va fer, que comprenen aproximadament una quarta part del seu discurs, són per elles soles prou eloqüents. Però, tanmateix, jo voldria esmentar encara un altre mecanisme d'involució, que per ésser indirecte no és menys eficaç, i que consisteix a allunyar sistemàticament de Catalunya els grans centres de decisió econòmica. Per veure fins on pot anar això, no cal recordar Banca Catalana, car n'hem tingut una prova aquests dies amb la suspensió de la cotització en Borsa de les accions de FECSA. Descatalanitzada Hidruña, FECSA és la darrera gran companyia elèctrica, almenys nominalment catalana. Per quant de temps continuarà essent-ho? És evident que FECSA ha rebut un tracte absolutament discriminatori en comparació amb el que van rebre en circumstàncies comparables, per exemple, Explosivos Río Tinto, el Banc Urquijo, el Banc Hispano, etcètera, i no cal dir en comparació amb el tracte donat a Iberduero, pel que fa a la central de Lemóniz, els deutes de la qual paguem tots cada mes en el rebut de l'electricitat. Jo no vull pas defensar la gestió de FECSA, que no conec, però si els seus mals provenen de les inversions nuclears, seria interessant de veure si, com s'afirma, és o no és cert

que la Junta de Energía Nuclear és molt més primmirada quan es tracta d'Ascó que quan es tracta de centrals en mans d'altres companyies.

Fins aquí, com veuen, no hi ha massa discrepàncies amb el discurs presidencial (*remor de veus*); les discrepàncies significatives sorgeixen, però, quan entrem en allò que el President anomenava aspectes importants del nostre concepte autonòmic. Comencem pel que és més essencial, és a dir, per la llengua.

Malauradament, no podem estar gaire d'acord amb l'optimisme que, com és costum en ell, el senyor President manifesta en aquest tema. Primerament, ¿com és possible dir cofoïament que l'«Estatut representa una passa endavant important pel que fa a la llengua» —això, entre cometes—, i després es constata —també entre cometes— que «els textos legals resulten una mica indeterminats i quasi contradictoris», si es reconeix que —novament, cometes— «per a alguns sectors socials, polítics i burocràtics el català continua essent una llengua secundària, una mena d'incomprensible caprici», i si s'afegeix, per acabar, que el català —cometes— «continua estant en situació de perill»?

La situació real ens la dona aquesta notícia que llegíem en el diari d'ahir: un veí de la Canonja, ferit al cap per accident, se'n va a l'ambulatori de la Seguretat Social —gestionada per la Generalitat— i, fent allò que el President de la Generalitat reiteradament recomana, manifesta —com diu el President— la tenacitat i exigència en el seu propi ús del català, i demana en la nostra llengua que el curin. Resultat: tant el metge com l'ATS, que veient només la ferida segur que haurien curat qualsevol estranger que hagués parlat únicament en una llengua estrangera, es neguen rodonament a curar-lo si no els parla en castellà, i fins ara no se sap pas que el Departament de Sanitat els hagi aplicat cap sanció. Si això passa en un centre de la Generalitat, com pot, senyor President, carregar el mort als ciutadans fent-los parcialment responsables d'una discriminació que esdevé cada dia més preocupant? La realitat és que, malgrat l'Estatut, la situació de bilingüisme asimètric que el règim de Franco va instaurar a Catalunya amenaça cada vegada més d'esdevenir irreversible, i si aquest bilingüisme perdura, a la llarga això significarà, per les característiques pròpies de les dues llengües enfrontades i per la asimetria de la situació legal, la desaparició ineluctable del català.

Hi ha TV3, és cert; però TV3 està lluny de ser la panacea que ens pot resoldre el problema. Malgrat les reserves del nostre Grup sobre la natura patrimonial de la gestió de TV3, a les quals, evidentment, TV3 correspon bandejant-nos sistemàticament dels seus programes, no neguem de cap manera la utilitat i àdhuc la transcendència que té l'existència de TV3 per al futur de la llengua. Però siguem seriosos, senyor President, comparem en ràdio i televisió les hores d'emissió en català i en castellà de les estacions que poden captar-se a Catalunya, i veurem on han quedat les esperances que a priori podien posar-se en l'article 16, apartat 1, de l'Estatut.

Parlem també de la policia. El senyor President va reconèixer —cometes— «que en alguns aspectes les limitacions de la nostra policia provenen del mateix Estatut». No en alguns aspectes només; en tots, senyor President. Per veure-ho, n'hi ha prou de llegir sencer l'article 13, i llegir també l'article 104 de la Constitució.

Pagant-nos-la nosaltres hem pogut crear un embrió de poli-

cia autonòmica, però és que algú pot pretendre que aquesta policia pot exercir la funció de protecció de les persones i dels béns i de manteniment de l'ordre públic que l'apartat 2 d'aquest article 13 falsament li assigna, quan, per mandat constitucional, les forces i els cossos de seguretat sota la dependència del Govern tenen, precisament, per missió garantir la seguretat ciutadana?

Desgraciadament, la nostra policia em recorda —en certs aspectes, almenys— el *Cuerpo de Alabarderos* de la meua llunyana minyonia, i suposant que, malgrat governadors i delegats del Govern aconseguíssim desenvolupar-la, al pas que anem, en tenim, no per anys, sinó per decennis. Vostè, senyor President, és molt més jove que jo, però si les coses continuen com ara, no ho veurem ni vostè ni jo. (*Remor de veus.*)

Pel que fa al finançament, el discurs del senyor President ja no va ser gens triomfalista, i avui acaba de dir-nos que la solució actual no és bona ni pot ser definitiva. L'eufòria del passat novembre s'ha mitigat sensiblement. En efecte, els fets són els fets. El 1987 ens endeutarem menys que el 1986, però, només per anar fent, continuarem endeutant-nos, concretament de 20.000 milions.

Dels serrells ja no se n'ha parlat més, i els fons europeus passen Catalunya de llarg. Això no obstant, qui pot pretendre que hi ha competències, si no es tenen els mitjans necessaris per a exercir-les? En el fons del fons, diversos dels mecanismes reductors de l'autonomia que ahir el senyor President ens explicava —abús de les facultats coordinadores de l'economia, facultat d'atorgar subvencions en matèries que són competència de la Generalitat, cessions forçades de competències a través de convenis, control del repartiment d'indemnitzacions compensatòries, etcètera— són possibles, simplement, perquè el sistema de finançament és inadequat. Si gaudíssim d'un règim de concert, de tot això ens en podríem riure. Això no obstant, amb la vocació masoquista que, de vegades, sembla un vici nacional català, nosaltres ens entestem a dir que el sistema actual ja està bé, que només necessita retocs.

Així, anant veient l'una darrere l'altra les qüestions més bàsiques, podria encara continuar molta estona, però com que el meu temps, malgrat les facilitats que el senyor President del Parlament ha tingut la gentilesa d'atorgar-nos, és limitat, voldria resumir ja aquesta part de la meua intervenció.

Seria negar l'evidència pretendre que amb aquest Estatut no hem pogut fer res, però el problema no és saber si hem pogut fer molt o si hem pogut fer poc; el problema de fons és saber si hem pogut fer prou, no ja en relació amb el que esperàvem, sinó simplement en relació amb el que necessitem. Del nostre punt de vista —i tant de bo ens equivoquéssim—, la resposta és francament negativa.

Les conseqüències d'això són molt greus: la Generalitat no solament ha perdut rang, com deia ahir el senyor President, sinó que ha perdut també bona part del seu prestigi davant els seus mateixos administrats, i això, precisament, quan aquest prestigi és absolutament essencial si volem reeixir en la tasca més difícil que tenim plantejada: la integració progressiva dels immigrants a la societat catalana.

Del 1980 ençà, el rang, el prestigi, la influència de la Generalitat han anat disminuint ininterrompudament. El prestigi que a la Generalitat li queda resulta molt més de la tradició del passat i d'unes vagues esperances de futur que no pas de la rea-

litat present. Els ciutadans tenen cada vegada més consciència que allò que afecta més profundament la seva vida quotidiana i les seves expectatives d'esdevenidor es resol o bé a l'ajuntament del seu lloc de residència o bé a Madrid, però només molt rarament al Palau de la Generalitat. I, així com set anys endarrere pensaven que la Generalitat era el seu mitjancer natural davant de Madrid, ara s'han adonat que, a Madrid, la Generalitat se l'escolten molt poc, i que en la major part de casos, val més tractar amb els *ministerios* directament.

Naturalment, el prestigi és només un signe, i té importància solament com a signe, car el que realment està en joc és allò que el senyor President anomenava ahir l'«aspiració multiseccular de Catalunya de ser un poble amb els seus drets reconeguts i les seves possibilitats de realització i de projecció assegurades». És a dir, noves cometes, «la voluntat d'afirmació i de defensa de la nostra identitat».

En els darrers set anys segurament no han disminuït les nostres aspiracions ni s'ha afeblit la nostra voluntat, però el cert és que hem anat transigint cada vegada més en l'afirmació del nostre dret, i hem anat perdent posicions l'una darrere l'altra.

On ens menarà això? Nosaltres temem que al desastre sí, entre tots, no hi posem remei. El diagnòstic dels nostres mals, nosaltres el veiem molt clar: la Generalitat no té prou poder. Catalunya necessita més poder, simplement, per sobreviure.

Encara que discrepem, com hem vist, de l'apreciació de la gravetat dels símptomes, em sembla que, pel que fa al diagnòstic, no diferim pas massa del President de la Generalitat. I les nostres diferències són més de grau que de natura, més quantitatives que qualitatives, més de forma que no pas de fons. Però, continuant amb el símil mèdic —al senyor President aquest llenguatge li és, evidentment, familiar—, allí on diferim molt profundament és en l'etiologia del mal i, en conseqüència, en la seva terapèutica.

Per al senyor President —ens ho deia reiteradament ahir, i ens ho ha repetit aquest matí—, tot el problema, la causa de tots els nostres mals és l'incompliment d'un pacte que tàcitament va establir-se l'agost del 1979. És a dir, tot el problema és una mala lectura de l'Estatut. I, quan el President del Govern de l'Estat, el senyor Felipe González, li demana què vol Catalunya, el senyor President ens diu que li contesta: «Volem allò que creïem que l'Estatut del 79 era; volem el sostre que aquest Estatut, amb les lectures d'aleshores, creïem que assenyalava».

El senyor President ahir al matí ens va fer una detallada enumeració del que consisteix aquest sostre, que és el que ell anomena el «positiu del negatiu» dels seus comentaris crítics. No la repetiré, tots vostès la recorden, i aquest matí ha estat completada. I, bé, en això, nosaltres, Esquerra Republicana, que hem coincidit i coincidim amb el senyor President en altres coses, estem totalment en desacord. I no solament hi estem en desacord, sinó que creiem que el seu raonament és especios i sofistic i, a més, greument perjudicial per a Catalunya.

El raonament de pretendre que tot es redueix a una mala lectura de l'Estatut és especios, perquè comporta que sempre hi ha una bona lectura possible; posats a admetre, admetem que, en certs casos, sigui realment així, però en qüestions que són essencialíssimes, el senyor President oblida que l'única lectura jurídica legitimada ja ha estat feta: l'ha feta el Tribunal Constitucional, que és qui té constitucionalment la darrera pa-

raula, i que, en virtut de les sentències i dels fonaments explicats en aquestes sentències, la lectura que el senyor President i d'altres —no jo— creien possible el 1979, ja ha quedat obsoleta i definitivament descartada.

El raonament de pretendre que tot s'arreglaria per a Catalunya amb una bona lectura de l'Estatut és, a més a més, sofistic. ¿És, potser, que algú pot creure que és per pura casualitat que tots els governs de l'Estat, des del 1979 ençà, han coincidit en la lectura dolenta de l'Estatut?

El senyor President ahir ens parlava d'una mena d'edat d'or que va durar fins al 23 de febrer de 1981, però ell mateix deia, això no obstant, que, si bé la Bàltica va quedar glaçada del tot el 23 de febrer, en el període anterior s'estava ja glaçant de mica en mica.

El senyor Adolfo Suárez, per les raons que fossin, es mostrà segurament en alguns aspectes més comprensiu amb Catalunya que els seus successors, però, si repasséssim les diferències entre el clima polític del 1977 i el del 1980, veuríem que el procés de congelació de la Bàltica no solament havia començat, sinó que havia procedit amb molta rapidesa. La caiguda de temperatura entre l'esperançada tebior dels inicis fins a la gelor de la vetlla del 23 de febrer és realment impressionant, i és il·lusionari creure que qui té el poder —sobretot si l'origen d'aquest poder és legítim— renunciarà mai a exercir-lo.

La utilització de tots els mitjans legals per reduir el poder autonòmic està en la lògica dels fets, i s'ha fet, i es continuarà fent mentre el marc legal ho permeti. Aquí no estem a la República Federal Alemanya, on no hi ha diferències nacionals i, per tant, no hi ha *Bundestreue* que hi valgui.

La garantia dels drets no pot consistir mai en la bona voluntat d'unes persones o d'una organització; en un Estat de dret, només la garantia jurídica compta. Ningú no ha pretès mai que la garantia de les llibertats ciutadanes pugui residir en la bona voluntat del dèspota, per il·lustrat que sigui, o en la bona voluntat dels policies. Són les lleis i són els jutges que les interpreten i les apliquen els qui garanteixen les llibertats.

Anàlogament, la garantia dels nostres drets autonòmics no podrem mai obtenir-la per la via de la bona voluntat dels governants de l'Estat. L'única garantia real són els textos clars i detallats, coherents internament, que incloguin tots els elements necessaris i deixin el mínim marge possible a la interpretació dels jutges.

Suposem per un instant, senyor President, que, amb més sort que fins ara, vostè aconseguís de convèncer el senyor Felipe González que ha de modificar la seva lectura de l'Estatut. És una hipòtesi poc plausible, però acceptem-la. Quina garantia això ens donaria sobre les accions del successor del senyor González, el dia que el senyor González tingui un successor? I quina garantia això ens donaria sobre la bona voluntat dels jutges que, en teoria almenys, són independents i que sobre molts punts litigiosos són els qui, en definitiva, tenen l'última paraula? No acabem, precisament, de veure no fa gaire que en qüestions lingüístiques, les audiències de València i de Tarragona han tingut criteris molt menys oberts que els del mateix Govern de l'Estat?

En fi, el raonament de carregar totes les culpes de la situació actual a una mala lectura de l'Estatut, a una manca de comprensió i de sensibilitat, és també perjudicial per a Catalunya, perquè significa fer responsables unes persones concretes

d'una situació la responsabilitat de la qual és eminentment col·lectiva.

Aquesta personalització i aquestes acusacions condueixen inevitablement a enfrontaments, a recels i a greuges, i es presten molt lògicament a la rèplica d'acusar de victimisme. Per raó que tinguem, si veiem a tot arreu dimonis, sembla que patim de mania persecutòria, i com més ens declarem perseguits, més temptem que, realment, se'ns persegueixi.

La culpa de la situació d'ara, senyor President, no la tenen els governants del PSOE; la culpa la tenen uns textos que no són bons, que són confusos, que són imprecisos, que són contradictoris, i que són insuficients. El remei no és buscar persones que els llegeixin més al nostre gust; el remei és canviar els textos.

En resum, senyor President, vostè considera que Catalunya pateix de l'incompliment d'un pacte no escrit. Nosaltres considerem que pateix de la insuficiència i de la inadequació de l'instrument jurídic que fou resultat d'aquest suposat pacte.

Vostè considera que tot pot adobar-se amb una millor lectura de l'Estatut; nosaltres pensem que no. Nosaltres creiem que no hi ha solució general durable si no és canviant d'Estatut.

Amb set anys d'experiència no en té prou, senyor President, per comprendre que el problema no resideix en la personalitat del senyor Martín Villa, del senyor Suárez o del senyor Calvo Sotelo, o del senyor Felipe González, del senyor Alfonso Guerra i del senyor Almunia? Quants anys més vol esperar per rendir-se a l'evidència?

El seu entestament a afirmar que l'Estatut del 79 és bo i que no cal canviar-hi ni una coma, que en acceptar-lo en les reunions de la Moncloa no es van equivocar ens sorprèn, i més quan el 1980, pocs mesos després de la definitiva aprovació de l'Estatut, quan les males lectures encara no havien començat, aparentment, vostè no pensava així.

Permetin-me que li llegeixi el que vostè va dir en aquell mateix saló el dia 24 d'abril de 1980; llegeixo literalment, d'acord amb la versió del *Diari de Sessions*: «Hi ha hagut un altre punt important, que ha plantejat el senyor Francesc Vicens, que és el de la reforma, efectivament, el de la reforma de l'Estatut. Jo, en aquest sentit, els vull, aquí, ara, declarar la meva intenció com a candidat a la Presidència de la Generalitat, d'iniciar el procés de reforma de l'Estatut dins el marc estatutari, i d'acord amb el que diu la Constitució, en el curs d'aquesta legislatura. I en el cas —i això, evidentment, ja no forma part de la meva declaració programàtica en tant que candidat a la Presidència, però sí que ho puc dir, no solament no em sap gens de greu dir-ho, ho puc dir—, en el cas, doncs, que per qualsevol motiu durant la legislatura, d'acord amb el que evidentment és a l'abast del Parlament, en qualsevol moment la Presidència de la Generalitat estigués a mans d'una altra persona, nosaltres, evidentment, seguiríem donant suport a una iniciativa d'aquest tipus.»

A què vol ser fidel, senyor Pujol, al pretès pacte d'agost del 1979 que, segons vostè mateix, l'altra part contractant ha reiteradament violat i continua violant? O a les seves pròpies paraules de l'abril del 1980? Esquerra Republicana li va donar els vots que li faltaven per ser president sobre la base d'aquella promesa. Però, ara no li reclamem pas el compliment de la promesa —en política les promeses sabem tots el que valen. Nosaltres li demanem només realisme, perquè el realisme avui és

veure les coses tal com són, no culpar persones del que són defecte de les lleis, i si les lleis són dolentes no demanar miracles a l'hora d'aplicar-les. El realisme avui és reclamar per a Catalunya el marc legal que Catalunya, com a mínim, necessita, i avançar cap a la sobirania amb tot el gradualisme que sigui necessari, però avançant de debò i planejant per endavant les etapes a recórrer.

Amb això, senyor President, només faria que seguir les petjades dels homes de la Mancomunitat que vostè tant admira. La Mancomunitat va constituir-se el 1914 i ningú no pot dir que no hagués obtingut brillants resultats amb les migrades facultats de què disposava. No obstant això, ja el 1918, quatre anys després, la Mancomunitat engega la campanya per l'Estatut i el gener del 1919, abans dels cinc anys, els ajuntaments catalans i l'Assemblea de la Mancomunitat aproven un projecte que els diputats a Corts regionalistes i republicans demanen al Govern de Madrid que sigui sotmès a referèndum.

Si per comptes d'intentar vanament interpretacions, que a hores d'ara ja són impossibles, de l'Estatut del 79, la Generalitat impulsés un nou estatut més complet, més precís i menys ambigu, mobilitzant, si calgués, el poble de Catalunya —com vostè va dir aquí una vegada—, estigui segur, senyor President, que la Generalitat treballaria per l'autèntica governabilitat de l'Estat i per l'autència consolidació de la democràcia, perquè és només assumint la seva veritable natura plurinacional que l'Estat pot governar-se eficaçment, i és només reconeixent el dret dels pobles, al mateix temps que els drets de les persones, que la democràcia pot consolidar-se.

Nosaltres creiem, senyor President, que vostè i molts dels qui l'envolten són, des de fa temps, víctimes d'un miratge; que pensen massa en Cambó i els enlluerna massa el mite de l'Espanya gran. Si gosem dir-li això, malgrat la nostra modèstia com a persones i com a partit, és perquè som els continuadors del partit de Macià, i no oblidí, senyor President, que, al cap i a la fi, fou Macià qui va tenir raó. L'Estatut d'Autonomia el va portar Macià, i no Cambó, i sense Macià, on seríem ara?

Ahir al matí, senyor President, vostè va juxtaposar «nacionalisme» i «autonomisme» com si fossin la mateixa cosa. Una figura important del seu partit ha arribat a dir —si és que els diaris no han deformat les seves paraules— que «l'autodeterminació era l'Estatut». Jo crec que caldria una mica més de rigor. Els catalans ja som prou grans per conèixer el valor de les paraules i, sobretot, som prou grans per conèixer el valor dels fets. La causa de Catalunya no anirà endavant si els màxims responsables del nostre país no parlen amb claredat, sense tergiversar el seu pensament íntim. Si no són nacionalistes, que ho diguin; ningú no està obligat a ser-ho i tothom és ben lliure de les seves opinions, però els qui es diguin «nacionalistes», els qui afirmen que Catalunya és una nació —i vostè, senyor President, ahir va afirmar-ho— cal que actuïn en conseqüència. Qui cregui que Catalunya és una nació no pot contestar al President del Govern de l'Estat que «el sostre de la nostra reivindicació se situa a l'Estatut del 79, correctament interpretat»; si li demanen, què vol Catalunya?, un nacionalista només pot tenir una resposta: «igualtat». Mentre Catalunya formi part d'un Estat, que els nacionalistes catalans pensem que és plurinacional, Catalunya no pot renunciar a la igualtat amb les altres nacions que el componen. No volem privilegis, no volem bons tractes ni podem tolerar mals tractes; volem simplement això

: igualtat. El gran desafiament que té Catalunya no són ni els Jocs Olímpics ni el mercat únic europeu, ni cap gran canvi social, econòmic, tècnic i cultural —tot això vindrà de més a més. El nostre gran desafiament —com vostè, senyor President, ens deia ahir— és el de ser, i ser de manera positiva —afegia—, però això per nosaltres vol dir una cosa molt concreta : ser iguals. Mentre Catalunya i les altres nacions de l'Estat no siguin totes iguals, l'Estat espanyol, es vulgui o no, continuarà en crisi. El millor servei que pot fer-se al futur de tots és proclamar aquesta veritat.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT : El Molt Honorable President de la Generalitat té la paraula.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT : Bé, abans que res, Molt Honorable senyor President, senyores i senyors diputats, abans que res, i per enllestir un tema, diguem-ne, molt concret, voldria dir que el senyor Barrera té tota la raó quan em rectifica en un aspecte concret del que vaig dir ahir, en el qual li vaig dir que..., va semblar que deia, podria ser que fos un lapsus, que Esquerra Republicana havia donat el seu aval, havia recomanat el sí a l'Estatut, la qual cosa em sembla que és cert, vaja!, i ho acaba de ratificar ara el senyor Barrera. Esquerra Republicana va recomanar que es votés «sí» a l'Estatut, que es plebiscités, millor dit, que en el referèndum es votés «sí», i això, a mi, em semblava molt important.

Cert és que no és això l'única..., no és aquesta l'única decisió, ni l'única presa de posició que va tenir Esquerra Republicana, i és cert que va votar..., i tot el que s'ha dit respecte a la Constitució i respecte també a la discussió de l'Estatut. Ara, únicament sí que voldria deixar constància, encara que fos com a mal menor, doncs, finalment Esquerra Republicana va recomanar el sí a l'Estatut i, és clar, aquestes coses ens condicionen, malgrat tot, a tots una mica; aquestes decisions sempre condicionen.

De tota manera, amb molt de gust, faig constar aquesta matisació, almenys, a la meva afirmació d'ahir.

Bé, voldria fer notar també una cosa, i és que les meves referències a personatges de la nostra història política recent varen ser fetes —espero que això es va notar— amb absoluta..., amb un absolut respecte i amb un absolut afecte i amb una gran admiració per tots elles.

Voldria dir-li, de tota manera, senyor Barrera, que no és veritat que jo deixés de banda els sis darrers anys del President Companys, perquè quan dic que recomanava la lectura del discurs del President Companys al Parlament de Madrid, l'any 1932, en el moment de la discussió de l'Estatut, doncs, forma part dels últims sis o vuit anys de la seva vida, però, en fi, d'un moment, en tot cas, prou decisiu.

I, després..., perdonin, he de fer una cosa que és absolutament, diguem-ne, anòmala, que és anar a buscar uns papers que m'he deixat en el meu escó. (Pausa.)

Dispensi, senyor President. Després em permetré fins i tot fer alguna referència més concreta des de l'any 37 i l'any 38.

Que no anem prou bé en el tema lingüístic, ja ho vaig dir; ara, a mi em sembla que és igualment cert que hi ha hagut una millora molt important. És cert que jo ahir vaig fer un discurs, que, de fet, en molts i molts aspectes és un discurs d'una crítica molt dura, fins i tot, al que és la política autonòmica de l'Administració central, però jo vull que vostè sàpiga, senyor Barrera

—ja ho sap, però vull tornar-ho a repetir—, l'objectiu nostre, l'objectiu del Govern de la Generalitat és procurar entendre's amb l'Administració central; això és cert; això pot ser considerat bo o dolent, però que quedi clar : nosaltres volem entendre's amb el Govern.

Amb qui s'ha d'entendre el Govern de la Generalitat? Jo sempre ho he dit. Amb qui s'ha d'entendre el Govern de la Generalitat? Sempre amb el Govern de Madrid, sigui quin sigui el color polític del Govern de Madrid i sigui quin sigui el color polític del Govern català.

Per altra banda, al mateix temps que tinc interès, i crec que l'obligació, de fer notar totes les deficiències de l'Estatut, que són moltes, i tots els perills que correm, que són molts, i grossos —i vostè els ha emfasitzat amb força i, a més, amb eloqüència—, però, al mateix temps, jo entenc que tinc l'obligació, i, en tot cas, és el nostre desig, fer notar sempre quins són els aspectes positius, quins són els guanys que hi ha hagut, i sempre que, a més, pugui, en això, en aquest progrés que hi hagi hagut, associar-hi el nostre interlocutor, que, normalment —ho repeteixo—, és el Govern central, també ho faig, perquè —torno a dir-ho— nosaltres, el que volem és entendre'ns al màxim possible amb l'Administració central.

Això, és propi o no és propi d'un nacionalista? Jo crec que sí. En tot cas, de tota manera, que quedi clar que hi ha aquesta voluntat i, també, la voluntat que el poble de Catalunya, al mateix temps que reclamem el que no tenim prou, al mateix temps que ens queixem de limitacions o de males interpretacions o de retallades, que el poble de Catalunya, sempre, des del seu Govern fins a l'últim ciutadà, faci tot el possible per aprofitar a fons aquell instrument que tenim.

Nosaltres tenim un Estatut d'Autonomia que, per naixement i, després, per desenvolupament, té els defectes i els problemes i les limitacions que jo mateix ahir vaig dir i que avui vostè ha subratllat amb especial èmfasi, però, al mateix temps, aquest és un instrument que serveix per fer coses; malgrat tot, aquest instrument, amb totes les seves deficiències, amb totes les seves decepcions, amb tot el que vostè vulgui, aquest és un instrument que ens serveix per fer feina, i la feina que hem de fer mentrestant, mentre reclamem i mentre protestem i mentre preparem, doncs, que algun dia potser, si cal, haguem de fer una protesta més enèrgica, mentrestant la feina que ara puguem fer l'hem de fer.

Aleshores, això explica aquest plantejament que jo faig, en el qual miro de subratllar els aspectes positius, que n'hi ha. I, per exemple, en aquest tema lingüístic n'hi ha. És a dir, vostè té tota la raó amb el que ha dit, començant des del metge de la Canonja fins a tantes i tantes altres coses; però, no és menys cert que, si avui comparem la situació lingüística de Catalunya, d'avui, amb la de l'any..., amb la de fa deu anys, amb la de fa quinze anys, la millora hi és. I aquesta millora —ja ho vaig dir—, es deu sobretot, a qui? Al poble de Catalunya, i es deu als organismes governants de Catalunya i a les institucions catalanes, molts ajuntaments, al Govern de la Generalitat, però també es deu al fet que, evidentment, hi ha unes possibilitats legals, insuficients, de vegades contradictòries, és cert, però hi ha unes possibilitats legals que no hi eren.

Algunes d'aquestes insuficiències, algunes d'aquestes insuficiències tinguem present que neixen, a més, de les nostres formulacions teòriques. És a dir, ahir ho vaig dir molt de passa-

da, vaig dir que el problema lingüístic a Catalunya sempre s'havia intentat resoldre sobre la base dels drets personals, i no, per dir-ho així, dels plantejaments territorials, com fan els cantons suïssos, o com fan Flandes i Valònia, posem per cas. Bé, ara no hi entrarem, però a partir del moment que hem acceptat ara, i fa molts i molts anys, si no tots la gran majoria dels catalans, que havíem de fer el plantejament sobre la base dels drets personals, ens trobem forçosament, necessàriament, en un cert camp contradictori, que hem de superar amb el temps, que hem de superar amb la bona voluntat, amb la tenacitat a la qual vostè ha fet referència abans, també, i que hem de superar. Bé, vostè, de vegades, diu que amb això de la bona voluntat no n'hi ha prou. Bé, doncs, de vegades la bona voluntat és l'arma més important que tenim, i, en tot cas, això és el que hem d'introduir també en la conducta habitual de la nostra ciutadania. Però, ho repeteixo, vostè té tota la raó. Ara, seria, em sembla, fer una presentació absolutament irreal, negar que hi ha hagut un progrés important i que n'hi pot continuar havent.

Respecte, incidentalment, al tema del metge de la Canonja, vostè té tota la raó i, de fet, em deia el Conseller de Sanitat que a aquest metge se li obre l'expedient corresponent. Té tota la raó. Vull dir, nosaltres no podem anar tan acomplexats pel món —vostè ho ha definit molt clarament— : si arriba un turista suec, aquest senyor l'entendrà, i arriba un senyor català i no l'entén. Doncs bé, aquest és un home que atempta contra la convivència a Catalunya, aquest metge atempta contra la convivència a Catalunya. Quedi clar : si ve un turista suec l'entendrà, si ve un home de la Canonja que parla en català no l'entén. Com s'entén, això? Bé, en això té raó. Ara, senyor Barre-ra, de fets individuals, d'abusos de voluntats, d'actituds intemperants, que de vegades també es produeixen per les dues bandes —també passa això—, d'actituds intemperants, en el terreny individual, un cas, dos casos, deu casos, cent casos, n'hi ha tots els que vulgui. Ara, des del punt de vista global, el qual fa el clima i la convivència general del país, i el progrés paulatí i lent, insuficient, que no sabem si al capdavant aconseguirà, diguem-ne, donar un tomb definitiu a la situació lingüística, potser no ho aconseguirem, però, en tot cas, de progressos, ara per ara, n'hi ha, i em sembla que els hem de subratllar. No podríem afectar tan negativament la moral del nostre poble negant-li, al mateix temps que l'advertim de tots els perills pels quals passem, però negant-li també allò que són autèntics progressos que s'aconsegueixen.

Una referència molt breu —no voldria...—, vostè ha fet una referència al tema de FECSA, i al tema de FECSA lligat amb una cosa que no és el tema de FECSA, sinó que és la destrucció d'alguns centres de decisió importants que s'han produït a Catalunya. Em sembla que no és el moment de parlar-ne. Deixi-me-li dir, de tota manera, que té tota la raó. I això, jo, per experiència, més que ningú en aquesta Cambra, ho conec molt bé. I vostè té tota la raó. És a dir, no pot ser que cada vegada que s'ha de racionalitzar un sector el que ha de pagar per la racionalització d'aquest sector és l'empresa líder catalana, i, en això, hi ha, com a mínim, tres grans sectors, industrials i financers, en els quals això ha passat. I no pot ser que sempre ho fem tan malament, o que ho fem molt més malament que els altres. Això no pot ser. O sia, que hi ha una tendència que forma part, per dir-ho així, no de la voluntat de cap govern, sinó, per dir-ho així, subjacent, un instint que Catalunya és un país que

ha de tenir la possibilitat, segons com, de fer moltes coses, perquè realment és vitalitzador del conjunt de l'Estat, però que convé que no tinguin elements de força, d'autèntica força, per dir-ho així, a les seves mans; que aquesta tendència, aquest instint, hi és, fora de Catalunya, d'això, en pot estar segur. I si un dia ho vol, en parlarem. Però això és simplement una observació de passada, com de passada era la seva observació respecte a FECSA.

Bé, ha parlat vostè del tema del finançament. Home, jo comprenc que fins i tot es pot prestar a una certa ironia el que jo mateix estic dient, i d'altres han dit, en el sentit de dir que hi ha hagut una millora important, però que això no és definitiu; es pot fer una certa ironia sobre aquesta expressió que utilitza el President del Govern i jo mateix, del definitiu-provisional, però, és clar, no sempre dos i dos són quatre, i, de fet, jo ara li voldria llegir, li voldria fer un petit comentari sobre les millores que ha representant l'últim acord de finançament.

Miri, entre altres aspectes positius, l'últim acord de finançament, que ni és prou bo ni és definitiu, ja hi estem d'acord, però entre altres aspectes positius té els següents. Primera, introdueix un automatisme que ens calia absolutament per tal d'evitar que ens haguéssim de moure a les fosques, i que, per altra banda, feia inevitable també, cada any, l'enfrontament institucional. Segon, elimina el sistema de cost efectiu que s'ha substituït per un percentatge fix de participació en els ingressos impositius. Això era una cosa que buscàvem ja des de fa tres o quatre anys, i, a més, se situa en uns sostres de salvaguarda, aquest percentatge, se situa dintre d'uns sostres de salvaguarda que, a nosaltres, també ens tranquil·litzen. Tercer, s'accepta amb una altra paraula, un cert grau de retroactivitat; d'acord que això, en part, encara està pendent de negociació, però és una acceptació ferma de la qual no s'han fet enrere; ara ho veurem, quan dintre —precisament, ahir ho vaig dir, una de les coses que hem de plantejar per veure si va de debò o no va de debò que hi ha un nou clima, no un nou clima, una voluntat de fer les coses d'una manera diferent—, bé, una de les coses en què ho notarem, serà en això.

Després, s'accepta —no està fet, i naturalment vostè em podrà dir : «després, potser no es farà»—, però s'accepta d'una manera clara que l'IVA minorista es pugui traspasar a les comunitats autònomes. S'accepta el principi —també veurem si això serà veritat o no—, però, en tot cas, s'accepta el principi reclamat per nosaltres sempre —i, a més, amb molta insistència aquests últims temps, perquè no veiem que quedi dubte sobre això— de la corresponsabilització fiscal. I, per altra banda, el nou sistema elimina una de les coses que eren escandaloses del sistema anterior, una de les coses més absolutament absurdes del sistema anterior, i és que el sistema anterior castigava l'eficàcia recaptatòria de la comunitat autònoma. O sigui, que amb el nou sistema hi ha un estímul a una millor recaptació fiscal.

Un altre punt important, perquè ens salva o ens protegeix d'un possible perill, és que el nou sistema no seria afectat negativament per una possible reducció de les quotes de la Seguretat Social. Es tanca lleugerament, és cert, el ventall, molt gros, molt escandalós, també, que hi ha respecte a les autonomies de quota. El nou sistema, per altra banda, representa un començament de desmuntatge del Fons de Compensació Interterritorial, cosa que també era un dels nostres objectius.

Algunes d'aquestes coses, com ha vist, senyor Barrera, són fets concrets, d'altres són promeses. D'acord. Però, en tot cas, són coses, diguem-ne, són compromisos en ferm —que després seran aplicats o no, ja ho veurem—, però són compromisos en ferm, i d'altres són coses precises i concretes, molt importants. S'admet que les subvencions siguin menys finalistes, i d'una manera molt especial i molt específica s'admet això per al cas de les subvencions d'ensenyament.

Es fa una referència explícita a l'article 15 de la LOFCA, segons el qual cada comunitat autònoma ha de tenir un mínim de serveis públics que sigui la mitjana del conjunt de l'Estat. Senyor Barrera, aquí tornem a tenir una d'aquelles fórmules inaplicables, ja ho admeto, perquè, és clar, si tothom ha de tenir el mínim, i el mínim és la mitjana dels serveis de l'Estat, això ja veu que és un contrasentit. Per tant, en això se li pot donar el valor que vostè vulgui. Però com a declaració de principis, d'acceptació que Catalunya, durant tots aquests anys, ha estat perjudicada en el sentit que no s'ha tingut en compte la seva infra-dotació en serveis públics, en tot cas, és un fet positiu.

I, finalment, s'admet això que deia —ho he dit al començament—, i és que és un sistema definitiu-provisional —ho repeteixo, això fa somriure, però no deixa de ser un fet que deixa oberta la porta a nous plantejaments. Bé, tot això fa que nosaltres considerem positiu aquest acord, fins i tot li diré que molt positiu als efectes de salvar la viabilitat immediata de l'autonomia, perquè —ahir ho vaig dir, vaig utilitzar la paraula «angoixa», i la paraula «angoixa» no era exagerada—, a més, crec sincerament que, a aquest acord, s'hi ha arribat sense que, per part de la Generalitat, s'hagi cedit en qüestions de principi, és a dir, que s'hagin abandonat posicions o que s'hagin abandonat arguments que després ens poden ser necessaris en una negociació ulterior. És a dir, bàsicament, tots aquests acords que es prenen són : els uns, de canvis concrets, tangibles, que són positius per a la Generalitat, i, les altres coses que són, diguem-ne, enunciats de principi, són enunciats de principi políticament favorables des del punt de vista de mantenir oberta, mantenir vius els arguments que necessitem de cara a futures negociacions, també en aquest sentit l'acord és positiu.

Sobre el prestigi de la Generalitat, naturalment hi hauria molt a dir. De tota manera li vull dir una cosa, i vostè —i permeti'm que, això, ho recordi— ho sap i ho pot saber perquè, avui, encara, Esquerra Republicana forma part del Govern de la Generalitat, i per tant, (*remor de veus*) no, no..., i per tant vostès ho poden saber, vostès saben, vostès saben que si el prestigi s'ha de mesurar pel volum de reclamacions, de protestes i de reclamacions i de manifestacions que es dirigeixen a la Generalitat i que no es dirigeixen a ningú més, aleshores, jo li puc assegurar, senyor Barrera, que el prestigi de la Generalitat és altíssim i, a més, creixent. Vostès ja saben que jo de vegades dic que el dia que realment l'autonomia i la Generalitat aniran de baixa és el dia que la gent es vagi a manifestar a una altra banda, no? O sia que jo, quan diuen : «deu ser molt pesat això de les manifestacions a la plaça de Sant Jaume», no, no ho és gens. És, de fet, en un cert sentit, si m'ho permeten, amb una certa *boutade*, una manifestació —el negatiu del positiu, que dèiem de vegades, no?— que aquest prestigi... aquí deien : «ai, la gent creu...», la gent, hem parlat de la gent, la gent creu que és allà on han d'anar a fer la reclamació. I això continua essent així. Espero que, com a conseqüència d'això, no hi hagi

ningú que les desvii, ara, les manifestacions. (*Rialles.*) Però, en fi, mentrestant, mentre jo no he advertit que això era, per dir-ho així, un índex de popularitat i de la importància que la gent dóna, ha estat així, fins al punt que jo —ara no ho agafin com una expressió cínica—, de vegades quan, pel que sigui, per Nadal, que no hi ha manifestacions, i a l'estiu tampoc, les he arribat a enyorar. (*Rialles.*) Però bé... Bé, això, ho repeteixo, el senyor Hortalà li ho explicarà millor que jo, per això... (*Rialles.*)

Bé, no és cert, moltes vegades, que la darrera paraula en tot aquest acabar d'encaixar les coses, acabar d'interpretar el que ha estat i el que és un llenguatge ambigu de la Constitució i de l'Estatut, no és cert que la darrera paraula sigui jurídica, sigui del Tribunal Constitucional. Moltes, però moltes més de les que vostès potser poden pensar, moltes de les decisions i moltes de les sentències del Tribunal Constitucional, el que diuen, simplement, és que una cosa que ha fet el Govern central no és anticonstitucional. Simplement això. I sabem —perquè, naturalment, tenim contactes, a part que, de vegades, s'arriba a dir o a insinuar, i alguna vegada amb prou claredat—, però que «escolti, una altra cosa hauria estat anticonstitucional?», «no, no, una altra cosa també hauria estat constitucional». Per tant, l'última paraula era i continua essent política, perquè, és clar, de la mateixa manera que s'ha fet un decret dient no sé què, doncs, evidentment, es pot fer aquest mateix decret dient-ho d'una altra manera, és a dir, donant una altra interpretació. I quan nosaltres expressem la nostra esperança que vostè qualifica d'ingènua, per dir-ho així, però, en fi, l'expressem, que hi pugui haver una rectificació en la política autonòmica del Govern, és perquè pensem no solament que ho sigui en el futur, en temes com ara s'estan plantejant, per exemple, del joc, fa pocs dies, o en un tema, per exemple, com el de les competències intrastatals, pel que fa referència a la relació amb la Comunitat Econòmica Europea, sinó també de coses del passat. És a dir, en el nostre plantejament que fem, en el meu plantejament d'ahir, òbviament hi ha, no només dir : «escolteu, ara, a partir d'ara, no ho facin això», sinó, aquelles coses que tenim endarrerides, sobre les quals vostès van prendre unes decisions que no eren anticonstitucionals, però que no era l'única decisió anticonstitucional que hi havia i que, òbviament, eren antiautonòmiques i que, òbviament no responien a l'esperit de l'any 1979, vull dir, si volen ho poden fer.

Jo, en aquesta línia, també li voldria fer notar que el nostre Estatut té, actualment, per judicar-lo i, sobretot, una cosa, té una característica que no havíem tingut mai. Jo ahir vaig dir : «mai no havíem tingut tant durant tant de temps». Aquí hi ha dos «tants». Un és més discutible, l'altre no ho és gens de discutible. El segon, «tant de temps», no és discutible. El primer, naturalment, és més discutible, i a més, doncs, hi ha de tot, hi ha casos, terrenys, competències en les quals havíem tingut molt més, per exemple, els anys 30, i d'altres en què tenim molt més ara. Però, de tota manera, la durada és una condició essencial de l'acció política i de l'èxit polític i de l'èxit d'un país, de les coses d'un.

I, aleshores, passa una altra cosa. Passa que, a mesura que una situació nova dura, s'endinsa en camps nous, desconeguts. Per exemple, si nosaltres comparem amb l'Estatut del 32, és clar, passa que la durada que tenim ens fa que estiguem entrant

en uns camps en què, perquè l'Estatut va durar poc o perquè va sobrevenir la guerra, evidentment, va modificar molt el terreny de joc, doncs, realment, aquell Estatut no s'hi havia arribat a trobar. Però, de tota manera, tot això que vostè ha dit de la glaçada, que la glaçada es produiria..., si ja ho sabíem. És a dir, aquella política del peix al cove, d'anar de pressa, és perquè ho sabíem. S'ha criticat aquella política perquè, naturalment, les coses si es fan de pressa no sempre es fan del tot bé, el que passa és que les coses que no es fan de pressa no es fan, de vegades.

I, en realitat, nosaltres avui ens trobem coses, com era la supressió de les diputacions, que no es va fer en el moment en què es podia fer, i que ara no es poden fer; o determinats traspassos que no es van fer en aquell moment per la raó que sigui, perquè no es podia engolir tot de cop, i que a hores d'ara serà realment molt difícil de fer, algunes d'elles, si no és que el Tribunal Constitucional ens ho facilita.

Vostè, senyor Barrera, ha parlat que la meua esperança que hi hagi més comprensió per part del Govern central és una hipòtesi poc plausible. Si per poc plausible vol dir que és molt possible o és probable que el Govern central faci el sord a aquesta nostra petició, potser té raó. Però, també és veritat que és poc plausible la petició de revisió de l'Estatut; és a dir, tan fàcil és que el Govern central faci el sord a modificar la seva actitud sense haver de canviar els textos —de fet és més fàcil—, que no pas que accepti una modificació de l'Estatut, amb tot el trasbals que això significa.

Si vostè el que vol dir —i aquí em semblaria que la seva argumentació és més sòlida— és que no podem renunciar als principis i que, per tant, hem de marcar clar quins són els objectius nacionals de Catalunya, en aquest sentit, jo ja comprenc més el seu plantejament. Però, des del punt de vista, del que en podríem dir conquerir, ara, en els propers mesos, doncs, en els propers anys —molt pocs, un o dos—, realment, un marge competencial molt més important i una capacitat de decisió i, de fet, encara que en to menor, diu vostè, una capacitat d'autogovern més alta, de cara a això, al seu plantejament, no em sembla, sincerament, que sigui més plausible que el nostre, al contrari, ens sembla bastant menys plausible.

Una altra cosa, això sí, és que estiguem sempre insistint en quins són els nostres objectius. I, aleshores, en aquesta línia, jo li he de dir una cosa : el Govern de la Generalitat s'ha fixat uns objectius, que vostè podrà qualificar de no suficients, de no prou d'acord amb el que és un plantejament nacionalista. Bé, sobre això hi poden haver opinions, però els objectius que s'ha fixat és aconseguir aquells dotze, i alguns punts més, evidentment, que no van sortir, però que, de fet, són els que ens situen en el sostre màxim que ens donaria la lectura de l'Estatut de l'any 79. Vostè diu «això no és suficient». Bé, escolti, vostè, evidentment, té tota la llibertat —i jo ho comprenc molt bé, i ho comprenc molt i molt bé— de, naturalment, iniciar o de dur a terme i d'impulsar i de fer que s'imposi, doncs, un altre tipus de política, però el Govern de la Generalitat compareix davant el Parlament, compareix davant el poble de Catalunya, anuncia a la resta de l'Estat —perquè és veritat que això ho hem d'anunciar a la resta de l'Estat— el que volem, i el que volem en aquesta circumstància política, el Govern de la Generalitat, sense malentesos, sense, diguem-ne, segones intencions, ben clar, de cara al poble de Catalunya, de cara, diguem-

ne, a tot l'Estat, diem «nosaltres volem això». I ara li vaig a dir una cosa : jo, francament, si nosaltres aconseguíssim això, si aconseguíssim tenir totes les competències exclusives que figuren —nominalment, si més no— a l'Estatut; si aconseguíssim una llibertat àmplia en donar les subvencions, excepte, evidentment, aquelles que vénen amb finalitat ja molt determinada, des d'un punt de vista finalista, de Brusel·les, o alguna altra que hi pugui haver d'especial; si aconseguíssim un Tribunal Superior de Justícia que realment fos un Tribunal Superior de Justícia; si aconseguíssim que les lleis de bases no es fessin com es fan, etcètera; si aconseguíssim un finançament suficient, no sé si això respondria al que ha estat —per dir-ho així— el meu ideal de joventut, però, en tot cas, sí que estic segur que, a través d'això, hauríem donat un instrument realment important per tal que Catalunya es consolidés i que Catalunya pogués, des de tots els punts de vista, ser un país amb molta, molta plenitud, que realment la seva identitat nacional, no —estic d'acord amb vostè— la capacitat de fer carreteres, i no la capacitat, doncs, d'integrar-se a Europa, etcètera, sinó la seva capacitat i la seva identitat nacional, que això quedés molt i molt consolidat.

Jo no sé, senyor Barrera, quina és la valoració que vostè pot fer d'aquest objectiu. Jo comprenc molt bé el seu, i comprenc molt bé el seu discurs. M'agradaria només que vostè compregués que, a través del plantejament que el Govern de la Generalitat fa, realment, hi ha la possibilitat de fer una aportació molt important a aquest esforç, diguem-ne, de consolidació del nostre país.

El Sr. PRESIDENT : El Molt Honorable Diputat vol tornar a intervenir?

El Sr. BARRERA : Molt breument, senyor President. En primer lloc, per agrair al senyor President de la Generalitat moltes de les seves manifestacions i, en particular, les dades suplementàries que ens ha donat. Jo no seguiré pas, punt per punt, el que acaba d'exposar-nos, perquè en molts casos és absolutament sobrer, però el que sí que voldria que quedés clar és la significació que nosaltres donàvem a la nostra crítica d'aquest intent d'una lectura més comprensiva de l'Estatut, i del sentit de la nostra proposta d'encaminar-se cap a una reforma, és a dir, cap a una millora del mateix text.

Jo potser m'he expressat malament, però el que volia dir, sobretot quan he dit que em semblava una hipòtesi poc plausible que el senyor President del Govern de l'Estat acceptés rectificar en tots aquests dotze punts, aquesta qüestió era el de menys; el que jo volia dir —i ho vull reiterar— és que, encara que ho acceptés, les coses quedarien igual, perquè estariem sempre a la mercè d'un canvi de ministre, d'un canvi del president del Govern, d'un canvi de política. Mentre no hi ha garantia jurídica, tot el que es pugui obtenir està bastit sobre la sorra.

Evidentment seria important tenir aquests dotze punts, o els que siguin; algun d'ells no tant com això, perquè el Tribunal Superior de Justícia —com vostè mateix ha dit molt bé aquest matí— és una institució però no una competència, i una institució sobre la qual nosaltres no tenim la menor intervenció. Que quedi clar que no té res a veure amb el Tribunal de Cassació previst a l'Estatut de 1932, és un tribunal de l'Estat espanyol situat a Catalunya, i l'únic avantatge és que estalvia viatges a Madrid i despeses d'advocat i procurador.

Evidentment, obtindríem un resultat important si tots els

punts aquests tinguessin una solució favorable, però —jo ho repeteixo— això em sembla impossible, i no per mala voluntat de cap persona determinada o de cap grup de persones, sinó perquè és impossible per la mateixa lògica dels fets. Jo he dit, em sembla, que quan es té un poder que és, a més a més, legítim en el seu origen, aquest poder s'exerceix. I recordem la citació de Vico que ha fet el senyor Folchi aquest matí : nosaltres som els febles i necessitem les lleis per protegir-nos del fort; no és la bona voluntat del fort la que ens dona cap garantia, les garanties són només les lleis.

Aleshores, vostè té tota la raó, senyor President, que no hi ha cap possibilitat que la reforma de l'Estatut que nosaltres voldríem que es promogués pogués arribar a bon terme en un futur pròxim. Primerament, em sembla que ja no podríem aprovar el projecte en aquesta mateixa Cambra, perquè es necessiten els dos terços dels diputats, i no sé si seria tan fàcil obtenir els vots dels dos terços, però és que, encara que els obtinguéssim —i crec que no hem pas de renunciar ni considerar impossible d'obtenir-los—, hauríem superat un primer obstacle, però els obstacles que vindrien després serien molt més difícils de superar. Però, el problema no és obtenir-ho immediatament; el problema, del nostre punt de vista, és plantejar-ho, perquè és una qüestió que no obtindrem mai si no comencem algun dia a plantejar-la.

Miri, jo he parlat de la Mancomunitat. El projecte d'Estatut va quedar llest per part de la Mancomunitat el gener del 1919. Catalunya no va tenir un Estatut fins l'any 1932 : tretze anys. Ara, segurament si la Mancomunitat no hagués començat el 1919, potser el 1932 tampoc hauríem tingut l'Estatut i, tal com han anat les coses, potser no el tindríem ara. Un dia o altre s'ha de començar, encara que sigui amb poca esperança. I això, aquest és el sentit del nostre punt de vista, de la nostra proposta. Un dia o altre s'ha de començar i s'ha d'explicar al poble de Catalunya per què es comença, la finalitat, la raó i, naturalment, també, explicar les poques esperances d'un èxit immediat. Jo repeteixo que a Catalunya no avançarem gens si no arribem realment a realitzar una mobilització de les consciències dels nostres ciutadans; una mobilització de les consciències que significa que s'adonin que necessitem més autonomia, i, com deia anteriorment, més autonomia simplement per sobreviure, en un món en què cada vegada és més difícil. Miri l'evolució de les coses : què ha representat l'entrada d'Espanya a les comunitats europees? Menys autonomia. Què representarà l'eixamplament dels poders de la Comissió de Brussel·les? Menys autonomia. Què representaran els intercanvis tècnics i culturals amb la resta del món més desenvolupat cada dia? Menys possibilitats de persistència de la nostra identitat. Cada vegada més, les coses se'ns posen difícils. I per això és completament falsa qualsevol comparació de competències i poder el 1987 amb els anys 30. Primerament, és cert que tenim un presupost molt més alt i que tenim més competències, però el que compta no és el que administrem ara, sinó la proporció que administrem ara respecte a la totalitat dels poders públics, i la proporció que administràvem aleshores.

Com podíem administrar seguretat social si no n'hi havia? Com podíem tenir televisió, si no n'hi havia? És evident que les comparacions no poden ser fetes mecànicament : cal situar-se tal com eren les coses aleshores, tal com era el paper de l'Estat aleshores i tal com és avui.

En fi, senyor President, jo crec que no és necessari que aclareixi més llargament el nostre punt de vista. Jo, tanmateix, voldria insistir en un punt sobre el qual vostè no ha fet cap comentari. Aquest punt bàsic : que la reivindicació d'un nacionalista no pot ser altra que la igualtat.

Gràcies.

El Sr. PRESIDENT : Bé, anem a passar ara a la intervenció del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat de Catalunya. Per formular-la tinc el gust de donar la paraula a l'Illustre Diputat senyor Ribó.

El Sr. RIBÓ : Gràcies, senyor President. Senyores diputades, senyors diputats, hauran llegit en un titular de la premsa escrita d'aquest matí que el President de la Generalitat ha qualificat aquest debat com el més important que pugui haver fet mai aquest Parlament. No cal afegir-hi raons per subratllar l'enorme transcendència d'aquest debat a Catalunya i a la resta de l'Estat espanyol, però permetin-me que expressi ja de bell antuvi un temor, i és que la seva transcendència no la traduïssim en la discussió sobre grans conceptes que, si no els fem aterrar a la realitat concreta, ens poden fer perdre el sentit més profund d'aquest debat.

S'agraeix que la Mesa del Parlament es disposi a abordar aquest debat, com es va dir al principi, amb una generositat sobre el temps; segurament hauria estat millor fer-ne, fins i tot, un treball fraccionat, com es va fer en el cas de la LOAPA, però el que seria més important és que d'aquest debat sortíssim amb les posicions ben esclarides i amb unes propostes ben precises. Per això nosaltres, primer, farem un discurs a l'entorn d'unes consideracions històriques i conceptuals, per passar tot seguit a una anàlisi concreta de la Constitució, de l'Estatut, de l'aplicació d'aquests textos —i en concret de l'Estatut—, i per fer-ne unes propostes.

La història del catalanisme —que ja va sortir diverses vegades en aquest debat, i que és important que surti—, la història del nacionalisme català és una constant reivindicació per l'autogovern —des de diverses forces socials, amb diversos continguts, en diverses fases—, amb un comú denominador : la voluntat col·lectiva d'assolir l'autogovern, amb una expressió —jo m'atreveixo a dir, per boca de diversos historiadors—, una expressió majoritària —àmpliament majoritària— de pacte, de propostes federals —i no agafin ara aquest terme en un sentit rígidament jurídic-constitucional—, propostes federals envers la resta d'Espanya, i amb unes respostes, des de l'Administració central, la gran majoria de les vegades, massa sovint, d'ignorància o de tractament administratiu del problema.

S'han assolit en alguns períodes conquestes precises, sempre amb un caire democràtic, sempre amb una tasca de sensibilització i mobilització populars. L'expressió més clara la tenim a la sortida de la dictadura franquista —i la més propera. Durant la dictadura franquista hi ha un clar lligam entre la reivindicació de les llibertats nacionals i la reivindicació de les llibertats democràtiques, fins al punt que podem dir, sense cap dubte, que la reivindicació nacional era manifestament rupturista. Amb la Constitució de l'any 78 i l'Estatut del 79 arribem a uns punts de partida —i vull subratllar el caràcter de punts de partida— d'una nova etapa, que va lligada al marc de les llibertats del parlamentarisme democràtic-liberal.

D'aquesta mateixa història, i d'ara, hauríem d'extreure'n

—i permeti'm que digui que aquesta segona consideració és una de les més oblidades— el caràcter plurinacional de l'Estat espanyol, expressat de forma contradictòria, però expressat, fins i tot, en els textos suprems de l'ordenament jurídic, com és l'article 2 de la Constitució del 78, com és la previsió de les diverses formes d'accés a l'autonomia, com són les previsions constitucionals de diverses formes d'institucions autonòmiques i de competències. Aquest caràcter plurinacional s'ha expressat amb una diversitat de reivindicacions de les diverses col·lectivitats —en la història i ara— i és una realitat de la qual no es pot fer abstracció, i el que la faci està fent abstracció del problema concret. És un factor a tenir en compte a l'hora de la necessària relativització de tota proposta d'aplicar mimèticament a Catalunya solucions d'arreu.

El federalisme alemany té un sentit a Alemanya; l'autonisme italià té un sentit a Itàlia. Podem estudiar aquests fenòmens, però ni a la República italiana ni a la República Federal d'Alemanya hi ha una plurinacionalitat en el sentit profund que hi ha a l'Estat espanyol. I aquesta diversitat, fins i tot, ha estat reconeguda pel Tribunal Constitucional —i no cal que m'estengui: el President Pujol la va citar, la pàgina concreta de la sentència de la LOAPA on advertia clarament que «unitat» no vol dir «uniformitat» i que la uniformitat seria la manera més senzilla d'acabar amb les autonomies.

Conseqüència d'això, de la plurinacionalitat, no podem oblidar —i perdonin que ho citi, no pas amb cap afany d'entrar en un camp de pedagogia político-constitucional, sinó perquè s'ha oblidat, per entrar en un camp de confrontació amb tesis al nostre entendre aberrants— la triple dimensió de la reivindicació autonòmica en un Estat plurinacional.

Primer, dimensió política: la pròpia de les nacionalitats, en funció de la seva personalitat col·lectiva, en funció que hi ha unes diferències substancials en les reivindicacions i no solament d'elements culturals —llengua i cultura. Segon, la dimensió democràtica: pretendre a través de l'autonomia aproximar al ciutadà els centres de decisió dels afers públics per incrementar la participació; per tant, l'autonomia com una eina de reforma democràtica de l'Estat. I, tercer, la reivindicació administrativa, la dimensió administrativa, o sigui, desmantellar un Estat centralista, les arcaïques estructures d'un Estat centralista, agilitar l'administració al servei dels ciutadans, guanyar eficiència.

Doncs, bé, si hi ha aquests tres nivells, i no tothom reivindica ni competències ni poders d'acord amb aquests tres nivells, si hi ha aquests tres nivells, des de 1978, des dels poders centrals hi ha hagut un manifest recel i incomprensió de la primera dimensió: *café para todos*, falsos plantejaments d'unitat, recursos contra la normalització lingüística, recels per la presència en els òrgans de la Comunitat Econòmica Europea de les nacionalitats, etcètera. Des dels poders centrals s'ha infravalorat el potencial democràtic de la reivindicació autonòmica, no s'ha utilitzat la reivindicació autonòmica per transformar democràticament l'Estat: per exemple, el nou desenvolupament dels mecanismes de participació de les autonomies en la formació de la voluntat d'Estat; per exemple, la befa, que significa avui per a les autonomies parlar del Senat com a Cambra autonòmica. I, la tercera dimensió, l'administrativa, ha tingut, de vegades, una resposta massa formal, com es demostra en la relativa i costosa duplicació d'administracions. Encaparrar-se

en la tesi de les disset autonomies iguals és voler amagar aquesta plurinacionalitat i no tenir en compte aquestes dimensions.

Però permetin-me que els digui —i que intentem demostrar-ho— que des del Govern de la Generalitat tampoc se n'ha fet un ús escaient, d'aquesta triple dimensió; tampoc s'ha pogut —ni s'ha volgut— utilitzar plenament aquestes possibilitats. S'ha practicat —i ens hi referirem després— un discurs confús i ambigu sobre la nacionalitat; s'ha renunciat, de vegades, a mecanismes participatius de l'autonomia i, fins avui, vivim en un desgavell administratiu en la mateixa Administració autonòmica —la nova Administració autonòmica—, com ho demostra, per exemple, el report que tots vostès pogueren llegir del Síndic de Greuges a l'entorn del Compte General.

Cal, per últim —darrera consideració històrico-conceptual—, superar l'artificiós xoc de dos determinats nacionalismes, el d'aquell que diu, abstractament, «Catalunya per damunt de tot», i el d'aquell que diu «*en interés de España*, tal o tal altra cosa». No es pot acceptar sublimar la realitat amb aquests nacionalismes, no es pot acceptar la utilització o manipulació de les institucions —les estatals, òbviament, més potents—; el més important és saber què hi ha al darrere d'aquestes formulacions, amb un contingut precís de proposta constitucional i de proposta socio-econòmica. Per això demanàvem precisió en el debat de l'Estatut, immersit en un debat sobre l'Estat, immersit en un debat sobre com entaular l'autonomia.

En segon lloc, quina és la nostra valoració del marc constitucional i estatutari? L'any 78 s'arriba a un consens sobre la Constitució. Recordin tots vostès que consens no vol dir unanimitat, consens no vol dir la suma de totes les posicions, consens vol dir cedir a canvi d'altres cessions i sabent que, fins i tot en un consens, algú dels que cedeix pot tenir un cert predomini sobre els altres, perquè tampoc són cessions paritàries. Un consens que en el social té una expressió en la Constitució i en la temàtica nacional en té una altra, de vegades imprecisa, de vegades desequilibrada, com es demostra en l'article segon de la Constitució, que —tal com diu un dels seus ponents— el redactat final va ser proposat per la UCD, que va afirmar a continuació que no es podia canviar ni una coma, perquè aquell era el text literal del compromís assolit amb els sectors consultats.

L'Estatut de 1979 surt de l'Estatut de Sau, també per un procés de consens. I permeti'm aquí, senyor President, que també li faci una petita rectificació: no és el Senat i el Congrés qui voten abans del referèndum del poble de Catalunya, és el poble de Catalunya que té el seu referèndum i després la ratificació, en una sola votació del text, a les Corts Generals —i fou així a proposta de dos ponents constituents a la Constitució i, un d'ells, del seu Grup parlamentari.

I, entrant en precisions, les diferències entre l'Estatut de Sau i l'Estatut del 79 —que tots dos són de consens, amb les excepcions que ha explicat el senyor Barrera—, tenen també altres diferències, que vostè, suposo que, per manca de temps o per no voler cansar l'auditori, va oblidar. No només competencials, com és el tema de treball o d'indústria o de les traveses; no només conceptuals, com és passar de dir «Catalunya com a realitat nacional» a dir «Catalunya com a nacionalitat», o, de dir «els poders del poble», passar a dir «els poders emanen del poble, de la Constitució i de l'Estatut». Una de

més important, en aquests darrers temps, per a Catalunya : el sistema electoral de l'Estatut de Sau va ser canviat, en l'Estatut del 79, per consens, afectant una qüestió molt important, i segurament afectant majories polítiques partidistes de l'esquerra que renunciaren a favor d'aquest consens. Guardi aquesta lliçó, senyor President, en setmanes properes i en els propers mesos, a l'hora de parlar de consens i d'institucionalització de l'autonomia.

Els textos jurídics, senyores diputades i senyors diputats, tenen diverses lectures, és obvi. Jo no estaria d'acord amb el senyor Barrera de fer culpable d'això i d'allò un text jurídic : el text jurídic té una interpretació política, i les interpretacions polítiques es fan en funció d'opcions polítiques, de majories parlamentàries, de negociacions i d'acords. Per exemple, si l'Estatut d'Autonomia de Catalunya diu que Catalunya té competència plena en ensenyament i ningú de nosaltres sabia què volia dir «plena», ho hem anat aprenent, no perquè ho digués l'Estatut, sinó com s'ha anat llegit políticament aquest mot de «competència plena». Les interpretacions dels textos no són asèptiques, no són neutrals : són opcions polítiques, opcions que responen —com deia— a majories parlamentàries, o a les Corts Generals... o a qui? Són les interpretacions polítiques —com intentarem demostrar— que també expliquen, en un bon grau, l'actual situació de l'autonomia.

La interpretació que s'ha fet de la Constitució i de l'Estatut fins avui, al nostre entendre evidència una progressiva lectura restrictiva de la Constitució i de l'Estatut. Restrictiva pel que fa als conceptes : s'oblida que les autonomies són Estat. Quan el senyor de la Quadra ens contestava, als diputats que érem al Congrés, defensant la Proposició de Llei del Parlament de Catalunya sobre les relacions entre el Defensor del poble i sus *homónimos*, que «nos faltaba sensibilidad de Estado a las autonomías», em sembla que la resposta era molt senzilla quan quasi mai, i partint també d'una confusió en el text constitucional, que juga amb el concepte «Estat» en els dos sentits, quasi mai hi ha hagut propostes de l'Administració central donant a les autonomies caràcter d'Estat. Un recel i una mentalitat política que s'ha evidenciat també en qüestions puntuals; seria absurd i seria caure en el defecte que jo citava al principi només debatre que recels i mentalitats, qüestions puntuals com és el recurs contra l'article 34 de la Llei de la Funció Pública, punt cabdal per a la cooficialitat a Catalunya —i esperem el seu resultat—, a l'hora de no entendre aquelles dimensions de la plurinacionalitat.

Lectures també de caràcter institucional. Una resposta massa sovintejada a les institucions centrals respecte a les autonomies de restricció de la lectura de l'Estatut i de la Constitució. Per exemple, ningú s'ha demanat com és possible que la gran majoria, per no dir la pràctica totalitat de proposicions de llei que els parlaments autònoms han enviat a les Corts Generals, amb unanimitat d'aquests parlaments, no han superat ni la presa en consideració? No és una mica anòmal, en demanar fidelitat constitucional i autonòmica, que aquells textos que vénen amb el suport unànim de tot el ventall parlamentari de les cambres no superin ni la presa en consideració? No podien preveure —i podia ser una manera d'avançar en propostes d'Estat— mecanismes que obliguessin a una major consideració parlamentària d'aquells textos?

Per exemple, l'abús de les bases, que han arribat fins al Re-

glament —com va citar molt bé el President de la Generalitat. Lectures també quant a la concepció administrativa —duplicació d'administracions—, amb les seves conseqüències polítiques i financeres; no desmantellament dels serveis centrals d'aquelles qüestions traspasades; la doble piràmide que avui ha de suportar l'Administració local i el galimaties de nivells que hi ha en aquell àmbit : la concepció de funció pública «con los cuerpos nacionales d'élite». I també lectura restrictiva en l'àmbit competencial i de recursos financers, o sigui, lectura restrictiva en els poders concrets; gasiveria en els traspassos; gasiveria en la negociació del finançament —famosos annexos als traspassos—; procés de traspassos que, per a Catalunya i per a Euskadi, sembla la cançó de l'enfadós; no-autonomització real dels pressupostos de l'Estat i teledirecció de les subvencions. Per tant —i perdonin que no els cansi amb aquells arguments— si podem dir que autonomia vol dir poders, funcionaris, i recursos, vol dir que s'ha d'aprimar algú perquè es pugui engreixar algú altre; vol dir traspassar d'un centre a la perifèria, podríem dir que això avui està llegit restrictivament des de les administracions centrals d'ençà l'any 79.

Podria citar un cabàs d'exemples : el model de seguretat, amb la manca de coordinació i simplificació de les forces d'ordre públic, i la seva ineficiència, a més; el no-ús, en absolut, de l'article 131 de la Constitució, que demana el diàleg del Govern central amb les comunitats autònomes, per a la planificació; la no-constitució del Consell Econòmic i Social; el no-ús del sector públic o de la participació, millor dit, i/o de la participació de les autonomies en el sector públic; el centralisme cultural, contradient fins i tot articles de la Constitució, que demanen diàleg obert i igualitari entre les cultures avui a Espanya; el model de mitjans de comunicació, que encara no hagi entrat l'Estat de les autonomies a Televisió Espanyola; que no hi hagi un programa realment informatiu per a tots els ciutadans d'Espanya sobre què vol dir l'Estat de les autonomies, quan n'hi ha sobre altres realitats, com la *hispanidad*, posem per cas; que no hi hagi uns programes culturals, o de diàleg, entre comunitats, que poden tenir unes solidaritats, ja siguin lingüístiques o culturals, o fins i tot solidaritats de poblacions. És realment estrany, absurd, a tants anys d'haver començat a caminar cap a l'Estat de les autonomies.

Però, en tercer lloc, també l'aplicació de l'Estatut pot ser una manera de retallar l'autonomia, i ho precisem perquè se'n sentim molt bé. Estem en un debat sobre l'instrument autonòmic; no estem en un debat sobre el contingut de les polítiques que es facin amb aquest instrument. Això, ho hem entès perfectament, senyor Pujol. Nosaltres no anem ara a discutir si es pot fer tal o tal política educativa; el que sí que anem a discutir és si tenim més o menys instruments per fer política educativa. I l'instrument autonòmic depèn de la Constitució i de l'Estatut, i depèn de l'Administració central i dels acords polítics i parlamentaris que hi hagi darrere les seves lectures, i depèn també de l'aplicació que se'n faci, de tot això, si en aquesta aplicació es redueix significativament l'àmbit de l'autonomia.

Permeti'm, senyor Pujol, que aquí el corregeixi políticament de pla. Vostè ahir va dir que l'Estatut de Sau era obra de tots —ja li ho han corregit, amb una precisió respecte a un grup parlamentari—; que l'Estatut del 79 era obra de tots, i té raó, i ens va citar a tots, tots corresponsables. Però des de l'any 79,

senyor President, vostè i qui li hagi fet costat són els principals responsables de l'aplicació de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Vostè, el seu grup polític, el seu grup parlamentari i les seves coalicions, les seves majories de govern. El govern de Catalunya és el primer responsable de l'aplicació de l'Estatut, i ahir això ho va defugir. Durant aquests set anys, senyor Pujol, hi ha hagut un sol President de la Generalitat de Catalunya, i és vostè. Hi ha hagut un govern que vostè ha presidit, diversos governs que vostè ha presidit. I vostè ahir va intentar amagar això, i el que és pitjor, va intentar amagar que vostè és el secretari general d'un partit que està en coalició amb un altre partit, i que ha pres opcions polítiques concretes limitadores de l'autonomia, com ara analitzarem, senyor Pujol. No s'hi val a fer aquest discurs, en què un s'amaga en l'àmbit institucional de Catalunya, per dir-nos tots catalans d'aquí al darrere, i oblidar que aquí a Catalunya hi ha democràcia i hi ha pluralisme, i hi ha una diversitat d'opcions polítiques, que, a vostè, li incumben per partida doble, a diferència de la resta. Com a secretari general d'un partit, per tant, d'una opció política, però com a President de la Generalitat, i, a més, ininterrompudament durant aquests set anys; no són set mesos, no és una autonomia provisional, no és una improvisació, senyor President; són set anys plens d'autonomia.

En el seu discurs d'ahir, senyor President, vostè defugia aquest tema de nou intentant el que li agrada molt, i li dona una gran rendibilitat electoral, l'apropiació històrica de Catalunya, volent donar una interpretació —una de sola— com si aquesta fos la catalana; no n'hi ha cap altra, d'interpretació possible. I per això nosaltres demanem : aterrem; anem a temes concrets; precisem. Malgrat que intentem donar un to d'Estat als nostres discursos —que avui cal, i molt— anem a precisar qüestions concretes que afecten aquesta política d'Estat i d'autonomia, per veure si vostè té raó o som nosaltres els qui tenim raó.

Vostè no pot ser l'únic intèrpret d'aquest procés, perquè vostè és un polític com qualsevol dels presents aquí, amb una opció, amb uns compromisos, amb unes votacions, amb unes majories diverses, i per això hi ha un debat aquí. I permeti'm, en aquest sentit, una correcció de la seva apropiació històrica, que el porta al punt, en el seu discurs, a la pàgina 39 de la versió fotocopiada, de dir —i nosaltres ho vam sentir bé, i per això jo he tornat a veure si em vaig equivocar : «I em proposo visitar el Rei i el President del Govern per informar-los de tot el que acabo d'exposar.» Senyor President, suposo que l'informarà de tot aquest debat, de les posicions dels diversos grups, de les resolucions que surtin i dels drets plurals que hi ha a Catalunya, perquè suposo que al Rei d'Espanya l'interessa saber quina és la diversitat d'enfocaments sobre el problema de l'autonomia avui. Aquest és el defecte que vostè, conscientment o inconscientment —i li dono el benefici del dubte— està cometent massa sovint, amb una visió exclusivament partidista. Que vostè em podria contestar : «Oh, em va molt bé.» Sí, però ara veurem si va bé per a Catalunya i si va bé per a l'autonomia.

Anem a analitzar qüestions concretes, senyor President. Un poder de Catalunya comença amb uns textos, senyor Barrera, allà estan definits. Passa per la negociació de les transferències. En comissions de transferències fins avui unitàries, *malgré*, a contracor de Convergència —permetin-me aquesta petita críti-

ca puntual—, que vostès van estar mesos com gat panxa enlaire no acceptant la unitat en aquestes comissions en la segona legislatura. Passa després per l'aplicació que és marcada per unes lleis de desenvolupament de l'Estatut, que són a la Constitució, però que s'havien de fer, i passa després per l'acció de govern.

Comencem per les lleis de desenvolupament. Comencem per un conjunt de lleis pactades per vostès amb el Govern central, que afecten l'autonomia. Lleis que han llegit de bracet, de costat, vostès i el Govern central; ningú més, si repassa les votacions de les Corts Generals, i que afecten l'autonomia, amb una opció política, òbviament, més enllà del 23 de febrer, més enllà de l'octubre del 82 i més enllà del triomf electoral de Convergència i Unió del 84. És bastant recent, això. No parlem de la retrohistòria; parlem de coses molt actuals. Vostès han pactat, com a grup parlamentari a les Corts Generals; un grup prou significatiu a les Corts Generals. Suposo que vostè hi està d'acord, com no sigui que vostès —Govern— es desolidaritzin de l'acció d'aquest Grup parlamentari, Minoria Catalana, a les Corts Generals, cosa que no han fet. Negociacions que s'han donat, curiosament, a quatre bandes, sobre aquests textos. Els dos portaveus parlamentaris —curiosament tots dos de Catalunya i un fins i tot ex-portaveu d'aquesta Cambra—, i tots dos amb càrrecs institucionals, ministre i conseller. Sovint hem vist els quatre angles d'aquesta negociació que s'han superposat —per tant, vostès **no** han amagat res—, que implicava, no només el Grup parlamentari, sinó també el Govern de Catalunya, o, més encara, la Generalitat i tots nosaltres.

No s'hi val que vostè em respongui... Perdó, sobre aquests temes de què ara li parlaré, ahir vostè —m'ho he repassat amb lupa en aquest discurs— va passar amb tentines, com qui no vol, i perdoni que a mi sí que m'interessa, al Grup del PSUC ens interessa moltíssim que entrem a fons en aquestes qüestions, perquè afecten l'autonomia. I no em respongui, senyor President, que això eren pactes de govern; és clar, aleshores vostè es converteix —i aquí s'acaba el debat— amb l'oracle, amb el qui pot dir quan això és un bon pacte i quan és un mal pacte. «Això, m'ho pot dir vostè perquè, és clar, és un grup de l'oposició més o menys reduït... Nosaltres tenim la responsabilitat de Govern»; és clar, aleshores, aquí s'ha acabat tot el debat, perquè aquest argument val per a qualsevol dels temes que estem discutint en aquesta Cambra.

Repassem els pactes, i anem una mica ràpids. Llei Electoral General. Dictamen favorable del Consell Consultiu; recurs contrari d'aquesta Cambra. Mitjans de comunicació diuen : negociacions concretes que fins i tot van afectar els espais televisius per a Minoria Catalana. Moneda de canvi per no fer cas al recurs del Consell Consultiu.

Llei de la Funció Pública. Miri el que fixa : la selecció, la retribució bàsica, la tipologia, els ascensos; no hi ha política de funció pública alternativa a partir d'aquesta Llei —es poden crear fins i tot cossos nacionals d'élite, com li he citat. Vostès van amenaçar amb un recurs —no tinc temps de llegir el text concret; suposo que vostè en aquest cas a mi em fa el benefici del dubte, que són paraules concretes dels diputats de Minoria Catalana a Madrid—, Dictamen del Consell Consultiu... Ah, perdó!, proposta de dictamen fora de termini procedimental; negativa per part de la Mesa del Parlament —proposta de dicta-

men no pas per part de vostès, senyor President, eh?, per part del Grup d'Esquerra Republicana i del PSUC—, negativa de la Mesa del Parlament darrere d'una qüestió procedimental; Mesa en la qual vostès tenen la majoria, i, al nostre entendre, atemptant contra un principi elemental del dret, que és que un dret fonamental mai pot ser sostret de la seva acció per camins procedimentals. I, d'altra banda, si vostè em digués : «No, és que com que no hi va haver procediment correcte...», el Govern tenia tot el procediment correcte per plantejar aquest recurs.

Llei de Règim Local. Estem immersos ara en una enorme confusió per les cúpules polítiques sobre aquest tema, que, per cert, hem estat set anys sense tractar-lo, i, ara, l'estem abordant sense consens; però no vaig a entrar, com deia al principi, en les polítiques concretes. Però no li sembla un absurd, senyor President, que ningú faci esment que a l'hora d'anar a legislar sobre la Llei de Règim Local, primer hem de reconèixer la «impotència autonòmica» per fer de debò un règim local adient a Catalunya? Que és molt difícil ordenar i és molt complex tot el galimaties local perquè hi ha una Llei de Bases de Règim Local que ho impedeix? No seria un bon punt de modestia, de partida, reconèixer-ho? Una llei de govern, per exemple, que està elaborant aquest Parlament, que és en molts dels seus articles traducció literal al català de pactes que vostès feren a Madrid, i de vegades enfarfegats amb afegitons que els posen. Passo per damunt de les paraules del senyor Roca i Junyent al Congrés dels Diputats, cantant les excel·lències de la Llei de Bases de Règim Local, en nom de Minoria Catalana. Recurs proposat per Esquerra Republicana i el PSUC, i retallat aquí, a l'hora de la *pataleta* —de la rebequeria, que diríem en català. Per què? Perquè resulta que al Govern Basc els ha aixecat el llistó de la reivindicació sobre els secretaris municipals, però vostès no van voler entrar en la majoria de temes que afectaven, això que estem fent ara, ho afectava. És que vostè podria dir que jo sóc molt venjatiu a treure-li-ho avui. No, no, li ho trauré tant de temps com calgui fins que ho millorem per a l'autonomia de Catalunya.

Agafem el tema de les diputacions, per exemple. Les diputacions —li agradi a vostè o no li agradi; si ho va votar, li deu agradar, nosaltres hi vam votar en contra, eh?, recordi-ho, això : vostès van votar-hi a favor i nosaltres en contra— tenen competències funcionals que mai els podrà prendre, i tenen les competències sectorials que vulgui l'Estat transferir-los directament, i vostè no els les podrà prendre, i si els pren alguna competència, no els podrà prendre els recursos, i ja em dirà vostè què farà amb una competència sense els seus corresponents recursos.

Per tant, nosaltres creiem que aquí hi ha una forma manifesta i claríssima de retallar l'autonomia de Catalunya. Vol que li ho plantegi d'una altra manera? Respongui'm a la pregunta : serveix o no serveix aquest Estatut, quan contemplem la política a fer als ajuntaments, a la funció pública, a la policia..., polítiques pràcticament anul·lades per les lleis de bases o orgàniques, votades pel Govern central i el seu Grup parlamentari i el Govern de Catalunya i el seu Grup parlamentari?

M'agradaria estendre'm en el tema de la seguretat, senyor Pujol. Sap què hi ha, avui, a Catalunya? policia nacional i els ex-funcionaris del Cuerpo Superior, guàrdia civil, policia autonòmica, policia municipal, guardes jurats, la policia del port, i

encara —diumenge passat, em sembla que era—, al camp de l'Espanyol i, fa dos diumenges, al camp del Barça, van haver de posar policia privada per mantenir l'ordre. I a edificis de la Generalitat i a edificis de l'Administració central a Catalunya hi ha policia privada per mantenir l'ordre. És maco, això : això és autonomia i és racionalitat administrativa i tots aquests conceptes que ens omplen la boca quan es donen aquests debats!

Senyor Pujol, vostès van acceptar una llei de forces d'ordre públic que és la lectura de la Constitució i de l'Estatut! Jo, si no fos perquè m'estic estenent massa, senyor Barrera, li llegiria l'Estatut i li demostraria que, fins i tot, hi ha un moment que l'Estatut diu «en tot cas, es reserva per a les forces de seguretat de l'Estat les fronteres i les qüestions supracomunitàries», aquest «en tot cas» pot significar anar bastant més enllà amb aquella llei orgànica, evidentment, orgànica, amb competències per a Catalunya, però no s'hi va anar. No s'hi va anar, no perquè vostè volgués o jo volgués, perquè es va pactar per part del Govern central i el Govern de la Generalitat que els Mossos d'Esquadra serien *policia de colaboración*, i això està escrit, està votat i està pactat. Per tant, no s'exclamin vostès més sobre la policia, si no accepten resolucions que vagin a desfer aquest desgavell sobre la qüestió de seguretat.

Es pot retallar l'autonomia, també, amb un ús institucional determinat, senyor President. Amb un ús de les institucions de Catalunya —tema que no depèn de ningú més que de nosaltres—, amb un ús determinat del Parlament s'està retallant l'autonomia de Catalunya, senyor President. Molt ràpidament pensi si aquest Parlament pot fer la funció d'impuls i de control del seu Govern. Pensi-ho una mica. Posi's vostè en un d'aquests bancs i reflexioni vostè què faria si sabés que una interpellació, pel fet del metge de la Canonja, posem per cas, trigarà tres mesos a arribar a aquest plenari, com passa.

Vostè, com a ciutadà, m'agradaria que es plantegés si nota que funciona, el Parlament, si hi ha una funcionalitat per als ciutadans, en el Parlament. D'aquest mateix debat, on el felicito perquè, per cert, enguany, ha incrementat un cent per cent la presència en aquesta tribuna, perquè, a part el debat de política general, hi haurà pujat en aquest debat.

Altres mecanismes que hi ha en l'Estatut, que vostès no tenen ni el més mínim interès a desenvolupar : la iniciativa legislativa popular. Li diu alguna cosa, senyor President? És a l'Estatut! La tenen gran quantitat de comunitats autònomes, des de la Rioja fins on vulgui! De tota mena! Nacionalitats i regions! I a Catalunya no la tenim! Els més democràtes, els més europeus, els més oberts, i no tenim iniciativa legislativa popular! I no és ni pel Governador civil, ni per una llei de bases, ni per l'acció del Govern central : és perquè no hi ha voluntat política de la majoria d'impulsar aquesta llei, senyor President. Això és autocensurar-se i autolimitar-se l'autonomia.

Incompliments concrets en propostes de desenvolupament autonòmic, senyor President, i rapidísimament : l'abril de l'any 80 —suposo que és un discurs important, punt de referència : investidura per primera vegada com a President, i permeti'm que també el sotmeti aquí a un exercici de modestia; algunes d'aquestes cites són iròniques— vostè ens proposa fer desaparèixer les diputacions, descentralitzar la Generalitat, quan en el text que estem treballant de la Llei d'Organització Territorial es parla, fora de quan sembli bé al Govern, de com es descentralitzarà la Generalitat, i hi portem set anys!

I, gran impuls a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya! Fantàstic! Gran impuls! Comprovin vostès fins on ha arribat aquest impuls i de què serveix. Una llei de bases d'acció cultural, relació i acords culturals amb el País Valencià i les Illes! Programació econòmica cada quatre anys! Demanda dels grups de l'oposició de debat sobre la programació econòmica : al calaix! Etcètera, etcètera.

Incompliments, també, de caràcter competencial. Vostè ahir es queixava de recerca, per exemple. Sap que vostès no han presentat un projecte de llei sobre la investigació, que portava el consens de tots els grups parlamentaris, senyor President? Sap que vostès no han complert la resolució del Parlament per presentar un projecte de llei sobre arrendaments rústecs que, entre altres coses, podria solucionar casos com el de Montagut? Sap vostè quants anys han trigat a impulsar l'elaboració a Catalunya de doctrina constitucional i administrativa autonòmica, per afrontar l'única elaboració que es feia des dels aparells centrals de l'Estat?

Vostè ens parla dels problemes del Conseller d'Agricultura a Madrid, que ara no hi és, per cert... Bé, que el Conseller d'Agricultura té problemes amb el Ministre d'Agricultura... Recordi també que el Conseller d'Agricultura té problemes aquí, amb alguns grups parlamentaris que, quan ell parla, marxen, de vegades. Potser el problema està en el Conseller. Però, de tota manera, també recordi d'aquest Conseller —i permeti'm aquest petit incurs—, que és maco, irònic, per no dir irresponsable, que un membre del Govern de Catalunya denunciï bosses de fam a la ciutat de Barcelona, acusant l'Ajuntament de Barcelona, ell, que és membre, no de l'Ajuntament : del Govern de Catalunya!

Política en les transferències : peix al cove, ja ho ha dit vostè; jo no m'hi estenc. Ho ha reconegut implícitament : el peix al cove va significar una sèrie d'annexos que estaven mal negociats i que ara haurien de replantejar. Però, per exemple, sap quin és el tema que està dividint Eusko Alkartasuna, Euskadiko Ezkerra i el Partit Socialista en les negociacions al País Basc? L'INSS! I l'INSS el tenim traspasat o no el tenim traspasat, senyor President? Com és possible que al País Basc se'n faci cavall de batalla, i aquí el tinguem, allò : «Bé, parlem-ne...» No és un tema polític! Què passa, aquí, ens ho pot explicar, senyor President?

El Mercat Comú! Nosaltres una altra vegada li diríem, senyor President, quina befa han fet durant mesos i mesos en aquest Parlament, sobre el tema de la Comunitat Econòmica Europea! Quant de temps han ignorat les comissions que existien en aquest Parlament! I permeti'm que li afegeixi, que li preguntí per què Minoria Catalana, al Congrés dels Diputats, vota en contra una proposició de llei que va proposar el PSUC en aquesta Cambra, i va ser unànimement acceptada, sobre com participar en els òrgans de relació amb el Mercat Comú, i allà voten en contra d'aquesta proposició no de llei. Encara no ho sabem, ho desconexim, si no és que avui ens apareguin amb una fórmula molt millor i molt superior a la que allà es plantejava.

Ironia més gran que la del finançament, senyor President, al Grup del PSUC no se li'n pot ocórrer cap, perquè aquesta sí que... És tan recent i afecta tants grups parlamentaris... Vostè va utilitzar l'expressió «ofec econòmic». És forta, eh? «Ofec econòmic», 83-84 : el senyor Culler ens en podria parlar una

mica, de com van negociar diners per a la campanya electoral, parany electoral, perdó : parany electoral.

86, i renuncia a una fórmula acceptada per tots els grups de la Comissió de Valoracions de Catalunya, i que anava a autonomitzar els pressupostos de l'Estat, acceptant sap quins criteris, senyor President? Vostè ens n'ha citat uns quants que són a l'Estatut, alguns d'ells que no compleixen aquesta fórmula. Perquè aquesta fórmula quadrés amb els 40.000 milions —vostè em pot contestar, i no sé la dita en català, perdonin-me : *vale más pájaro en mano que cien volando*—, van acceptar, per exemple, que, perquè quadrés, que comptessin las *unidades administrativas*... No, no província única : vostè ho deia molt bé : fem-ne catorze, de províncies, que tindrem més finançament! Vostès això ara ho han acceptat! Ara ja no és crítica irònica a vostè, la fórmula : ara l'han acceptada, i l'han signada.

Han acceptat que Madrid té un esforç fiscal vuit vegades superior al de Catalunya. Que santa Llúcia els conservi la vista, senyor President, si debò es creuen que Madrid té un esforç fiscal vuit vegades superior al de Catalunya! Això està a la fórmula, senyor President; fórmula que, per cert, permetin-me que els recordi, a totes les diputades i els diputats, el PSUC fou l'únic Grup parlamentari que hi va mostrar el seu desacord, que la votaren fins i tot aquells que demanen el concert, i que a mi m'ha sorprès ara veure el President de la Generalitat explicant a un president d'un grup parlamentari que va signar la fórmula i que, a més, està en el Govern en què consisteix la fórmula. Perquè, és clar, si està al Govern i la va votar, suposo que no calia que li fes l'explicació!

Pitjor encara aquest incompliment, senyor President, en casos que afecten les competències definidores de la personalitat de Catalunya. No entraré a criticar-li la seva política de normalització lingüística en Pressupostos, que ja ho fem prou cada any, sense gaire èxit, però permeti'm que li digui que es donen fets claríssims d'inhibició de la Generalitat. No és el metge de la Canonja, però continuem a Tarragona : una sentència en què vostès han de comparèixer i no hi compareixen, en defensa d'uns mestres, i es queden els mestres sols, defensant l'aplicació de la Llei de Normalització Lingüística.

I, senyor President, també permeti'm que li digui què passa —que li ho torni a preguntar— amb els famosos acords culturals amb les altres àrees dels Països Catalans.

En resum, senyor President, pel que fa a aquest tercer punt, la no-aplicació de l'Estatut, que és primària responsabilitat de vostè, i de tots els qui l'acompanyen en la formació de Govern, siguin del grup parlamentari que siguin, mentre no es dessolidaritzin d'aquest Govern, és una forma d'autolimitació de l'autonomia. Vostès han acceptat a través de lleis de bases, posem pel cas, vehicles que estaven a la LOAPA i que l'únic que va fer el Tribunal Constitucional va ser dir-los, als legisladors de la LOAPA : «Això, per aquí, no. Ho poden fer, però no amb aquest vehicle». I, quan ho han fet per altres vehicles —funció pública o bases, per exemple—, ho han acceptat vostès també.

Què té a veure tot això, senyor President, amb el fet d'anar novament als principis i afirmar que som una nació? Com ho relacionem, això? De què serveix? No és només un ús de paraules? Dir que som una nació i, quan s'ensorra FECSA, com li deien, vostè l'únic que pot fer és agafar el telèfon i demanar informació. I, per cert, senyor Barrera i senyor Pujol, recordin

qui són els principals accionistes de FECSA, i no fem volades de coloms sobre la catalanitat de les companyies elèctriques.

Recordin què han fet les principals entitats financeres de Catalunya quan han sentit el més mínim renou que FECSA estava en perill, que n'han retirat els fons! I han deixat els accionistes sols! Recordin que, durant aquest Govern, s'ha venut la Caixa Rural de Tarragona i Girona a la Caja de Madrid, durant el mandat d'aquest Govern... (*Remor de veus.*) ...si volen parlar seriosament de dependències econòmiques.

Es pot dir «som una nació» si de l'ordre públic a les Rambles el senyor Bassols se'n pot assabentar per telèfon, si els funcionaris estem sota aquelles amenaces, si aquest Parlament en moltes lleis només pot traduir al català les versions castellanes..., si en set anys han estat incapaços de fer un acord cultural amb les Illes o amb el País Valencià! Es pot anar dient pel món que som una nació? Deixi-ho en els principis, però no ho porti en un debat de polítiques concretes!

I aquesta és una responsabilitat de govern. No s'hi val dir, com fa un moment deia des d'aquesta tribuna: «Si aconseguíssim això, si aconseguíssim allò...» Perdoni, senyor President, han passat set anys! Vostè ha de fer balanç, també, del que ha aconseguit, com a home de Govern i com a President de la Generalitat! Aterrem, doncs, i busquem camins de sortida, que hi són, si vostès estan disposats a solucionar i a superar errors.

I entro en la darrera part de la meua intervenció. Quines propostes fa el Grup parlamentari del PSUC per sortir d'aquesta situació? El President ahir va dir que una manera de definir el sostre de l'Estatut és la que resultaria de guanyar tots els recursos pendents en el Tribunal Constitucional. Senyor President, planteji's quants recursos ha iniciat Convergència i Unió. Quants recursos han estat nonats amb dictamen del Consell Consultiu favorable damunt la taula, i amb la majoria parlamentària, que tenen vostès, negant-se a fer-los prosperar? I permeti'm que li digui que aquesta és una manera molt negativa de definir un sostre estatutari quan vostè mateix ha aclarit que el mateix Tribunal Constitucional més d'una vegada ha dit: «Això és constitucional, però hi ha moltes fórmules polítiques possibles».

Jo crec que vostè, quan diu: «Volem negociar, volem aprofundir l'Estatut i, si no, anirem a la revisió», comet una enorme contradicció, cau en una contradicció. Primer que parla de revisió, no parla de reforma. Parla de revisió, i en el discurs diu que això vol dir una redacció més rígida —que també caldria estendre'ns respecte a això; per això voldríem aterrar i precisar.

La paradoxa és: es reclama la negociació i es diu: «I, si no hi ha acords, anirem a revisar». Senyor President, agafi l'experiència dels set anys. Amb quina força? Com? Expliqui'ns per quins procediments polítics! Aquí és on vostè es refugia en la confusió i en la imprecisió. Entra en el discurs, i diu: «...perquè tenim un projecte d'Estat». I sap què ens diu de projecte d'Estat? Creativitat, modernitat, innovació... Escolti'm, això serveix per a Singapur, Honolulu i per a qualsevol situació geogràfica en el món actual. Quin és el seu model d'Estat, senyor President? Li demano en nom del Grup del PSUC i en nom de Nacionalistes d'Esquerra, quin és el seu model d'Estat? (*Remor de veus.*) Quin és el seu compromís constitucional? Si algú ha somrigut, permetin-me que els recordi, per si algú no

té la memòria fresca, que un aliat en una coalició a les eleccions generals —hi ha Convergència i Unió, doncs, també hi ha la Unió de l'Esquerra Catalana, en la qual participa l'Entesa de Nacionalistes d'Esquerra i el Partit Socialista Unificat de Catalunya. (*Remor de veus.*)

Quin és el seu compromís constitucional, senyor President? I què significa el seu nacionalisme davant aquest compromís? Quan es fa la pregunta «quin és el model d'Estat?», li dono una ajuda, ni vostè ni el President del Govern central saben què respondre. Hi ha una enorme indefinició sobre aquest tema, i sembla que ningú la vulgui respondre i que ningú sàpiga cap a on va el projecte.

Ara bé, senyor President, del fet que ningú sàpiga cap on va el projecte no ens en podem desentendre, perquè vol dir que ningú sap cap on va l'autonomia —no només l'Estat.

Li donaré un exemple: vostès propugnen la circumscripció de Catalunya per a les eleccions europees —com nosaltres, senyor President—, però quan se'ls fa la pregunta: «i la resta, què?», «Ah, és el seu problema». Això no és política d'Estat, senyor President; això no és política d'Estat; hi ha d'haver un compromís, amb Euskadi, amb Galícia, amb el País Valencià, amb les Illes, amb altres collectivitats, com Andalusia —i no continuo la llista—, que tenen també dret a saber com es plantejarà una qüestió com són les eleccions al Parlament europeu.

Nosaltres proposem que avancem en tres nivells o estadis, que poden ser alguns d'ells perfectament simultanis, sobretot el primer i el segon, que impliquen Catalunya, la seva Generalitat, però també el desenvolupament de les autonomies. Proponem, primer, un conjunt de mesures d'increment de les potestats d'autogovern —molt senzilla, senyor President, i molt immediata, si es vol; li ho pot dir al Rei, si ho vol—; revisió de les lleis de desenvolupament de l'Estatut, les de l'article 149.1.18, pactades o no —ja ho hem criticat prou, fins ara—, per fer una lectura diferent de la Constitució: bases de règim local, funció pública, forces d'ordre públic. Evitar, per exemple, que els nostres ens locals tinguin dues piràmides i crear a Catalunya una sola piràmide administrativa, el Govern autonòmic i el govern dels ens locals, i res, i res més.

Segon: superació de l'actual inoperància de la Comissió de Traspassos. Si vostès han creat una comissió de conflictes, de coordinació, de cooperació, com li vulgui dir, què hi fem a la Comissió de Traspassos, senyor President? Convoqui una cimera permanent dels grups parlamentaris buscant les seves responsabilitats al nivell màxim, perquè mensualment tinguin, pel que fa al desenvolupament de l'Estatut, no parlem de polítiques concretes, el compromís tan important com pugui ser el que tingui vostè; informi trimestralment el Parlament de com es desenvolupa aquest Estatut.

Tercer: consecució de majors poders d'execució. No ens perdem per les competències legislatives, senyor President, en les quals lamento molt no poder entrar amb un llarg discurs sobre el que volen dir avui en el món modern; anem a aconseguir competències d'execució, que poden tenir una referència claríssima a les competències legislatives.

Quart: fórmula de finançament per autonomitzar els pressupostos de l'Estat. El senyor Cullerell la coneix millor que tots nosaltres, suposo, perquè va ser un dels pares de la criatura, i perquè va ser acordada per tots els Grups parlamentaris, perquè apuntava aquell punt de referència que tots nosaltres

vàrem votar unànimement l'octubre : 50, 25, 25; Administració central, autonòmica i local, i perquè seria una mostra claríssima que Catalunya té voluntat d'Estat. Posar una fórmula damunt de la taula que serveixi per a totes les comunitats autònomes, i a l'únic que no li serveix és al que es refugia darrera l'endarreriment arcaic del centralisme de l'Estat. Aquesta seria una forma molt senzilla i planera de predicar amb l'exemple sobre aquesta voluntat de construir les autonomies.

Cinquè : afirmació del caràcter d'Estat de les autonomies, implicant els òrgans centrals en una cooperació en les dues direccions. Una cooperació que no impliqui supeditació ni retrocés de competències ens és beneficiosa, senyor President, i, per tant, denunciem els aspectes negatius d'aquesta cooperació i proposem mecanismes com el que jo he apuntat abans respecte a les Corts Generals, quan rep proposicions de llei dels parlaments autonòmics, per fer de debò aquesta cooperació.

Per últim : plena participació de les comunitats autònomes en el procés d'integració al Mercat Comú, en les dues direccions, amb el reconeixement també del patrimoni lingüístic i cultural de Catalunya a nivell europeu.

Segon estadi : la millora competencial de l'Estatut. En la legislatura passada ens vam enganxar en un debat sobre si reforma o millora. Nosaltres considerem que l'Estatut pot fer una redacció ajustada a la Constitució, i per això ens falten competències que tenen altres estatuts i ens falta la possibilitat d'incloure competències que la mateixa Constitució ens permet incorporar, i això es pot fer per la via de la millora. Hi ha un text, que estem disposats a tornar a presentar per part de tots els grups parlamentaris, amb la redacció que es consideri més adient per perfeccionar-lo, conté aquestes competències d'altres estatuts, conté competències possibles en el camp econòmic, en el camp d'ordre públic, en el camp dels tractats internacionals, que significarien utilitzar plenament el mecanisme del 150 de la Constitució.

Tercer estadi : la reforma de l'Estatut. Hi hauríem d'arribar quan s'haguessin de debò exhaurit totes les possibilitats anunciades anteriorment, i aquí es pot fer trampa en parlar del gran concepte de reforma si abans no s'ha fet aquesta anàlisi detallada i precisa de les passes que s'han donat i com es poden rectificar, sabedors que una reforma de l'Estatut autèntica implica una reforma constitucional.

La lectura a fons de l'Estatut, la lectura a fons de la Constitució pot anar via de la millora; en aquell últim estadi, que nosaltres no veiem ni a curt ni a mitjà termini, implica una reforma constitucional, implica que el Senat, per exemple, de debò, fos una Cambra federal, per als qui estem per arribar a un autèntic Estat federal, i així pot anar esbrinant quins són els models d'Estat dels diversos grups parlamentaris de la Cambra.

Però, ara per ara, anar per la via de la reforma o de la millora només per les competències que tenen altres comunitats autònomes o per desfer els errors comesos per aquest Govern de la Generalitat, és fer una tria dels vehicles concrets i triar aquell que és molt més practicable.

Un Estat de les autonomies basat en la plurinacionalitat pot tenir en el futur, mitjà o llunyà, la seva successió en un Estat federal basat en la sobirania dels qui es federin, un avenç cap a la realització de la identitat nacional catalana, però, això sí, senyor President, contestant la resposta a la pregunta que jo li he fet : quin és el seu model d'Estat? Quin és el seu tipus de

nacionalisme, a part de la creativitat, la modernitat i la innovació? És vostè federalista? A què s'inclina? Què és el que propugna, senyor President?

Algú pot creure que aquesta confusió el beneficia, a vostè, però si vostè vol fer un debat com aquest —i és vostè qui l'ha plantejat— s'exposa que li faci aquestes preguntes, o s'exposa que quan sortim al carrer no ens facin cas sobre el que estem discutint, i tinguem tan erosionat el concepte d'autonomia que la gent cregui en Catalunya, però cregui cada dia menys en l'autonomia.

Senyor President, vostè diu en el seu discurs que depèn d'un canvi d'actitud política. Permeti'm que li digui, per acabar, que depèn d'un canvi d'actitud política per part de tothom, no només del Govern central, també del Govern de la Generalitat, si més no de les dues majories, i vostè en representa una. Cal un impuls polític nou, basat en la recerca d'un consens, coherent amb un programa precís —no ens busquin per buscar consens sota formulacions genèriques d'aplaudir el desenvolupament de l'Estatut, no!—, precis, amb mesures concretes com les que hem citat, un impuls no solament institucional —no busquem la sensibilització del suport popular només quan ens interessa des del punt de vista partidista; busquem-ho, sobretot, quan interessa empènyer el carro de l'autonomia de Catalunya—, un impuls de tots per un programa precís que el nostre Grup, que vol que aquest debat no sigui ni un ritu, ni una formalitat, ni una instrumentalització, està disposat a assumir al seu nivell màxim.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT : El Molt Honorable President de la Generalitat té la paraula.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT : Molt Honorable senyor President, senyores i senyors diputats, no és només quan això s'escau fer-ho amb l'Administració central, amb el Govern central, que m'agrada fer notar que estic d'acord amb els meus interlocutors, oponents, contradictors, el que vulguin dir-ne; també quan parlen, doncs, caps de minoria en aquest Parlament. I he de dir que amb una pila de coses que ha dit el senyor Ribó, com amb una pila de coses que ha dit abans el senyor Barrera, jo ja hi estic d'acord, i que celebro que, precisament, aprofitant aquesta possibilitat de parlar llargament, de la qual el senyor Ribó, molt sensatament, ha fet ús, doncs, hagi completat el meu discurs en una pila d'aspectes, de vegades amb termes contradictors, altres vegades, no; altres vegades amb termes complementaris.

Fins i tot li diré que és molt bo que en un Parlament hi hagi persones que es puguin expressar com vostè s'ha expressat (*remor de veus*), i que, fins i tot, és molt bo, des del punt de vista del nacionalisme català, que hi hagi persones que s'expressin com s'ha expressat vostè i com s'ha expressat abans el Molt Honorable senyor Heribert Barrera.

Per tant, no es pensi vostè que en més d'un punt jo faci una valoració gens negativa del seu discurs, al contrari, la faig positiva, i crec que és bo que, a més, això, aquests discursos, el del senyor Barrera i el del senyor Ribó, siguin molt tinguts en compte per tothom que els ha de tenir en compte, i pels seus destinataris, que, òbviament, són l'opinió pública catalana i aquest Parlament, però també d'altres que no són ni l'opinió pública catalana ni aquest Parlament.

Per exemple, un dels punts en els quals jo estic d'acord amb

vostè és que per damunt de tot el que hem de preservar és el caràcter nacional de Catalunya, que això sempre ha de quedar clar. I jo li diré que en això, a més, jo em sento optimista; jo crec que en un termini més o menys llarg això, si nosaltres no renunciem, primer, a la seva constant reivindicació, d'una manera o d'una altra, cadascú en la manera que les seves circumstàncies li imposin, o els seus criteris, i si no renunciem també a fer notar les tremendes contradiccions que moltes vegades hi ha en la mateixa estructura de l'Estat espanyol i en la conducta de l'Estat espanyol pel fet de voler ignorar aquest tema, si les subratllem de tant en tant, si, per exemple, no permetem que passi sense la consegüent resposta allò de quan hi vas i dius: «necessitem, volem una antena de la Comunitat Econòmica Europea a Barcelona, com hi ha a Milà o com hi ha a Marsella», et diuen: «però, no pot ser», et posen una cara compungida i et diuen: «no pot ser, perquè l'haurem de posar a Logroño i l'haurem de posar a Múrcia...», disset antenes, no?, és evident que això és simplement ridícul, encara que ho digui algun ministre molt il·lustrat. O bé quan diuen: «escolti, és que necessitaríem que el català tingués un tractament a nivell general d'Estat, fins i tot...», «oh, però no pot ser, perquè ho haurem de fer amb el bable, amb la fala aragonesa» i t'ho diuen amb un aire compungit, tremendament hipòcrita, que, evidentment, nosaltres hem de posar de manifest, hem de subratllar... És clar, vostè no pot dir aquestes coses, no?, com no pot dir allò de —algun altre, que no és cap d'aquests—: «el català és un caprici, que per a mi resulta incompreensible; és un luxe i els luxes els han de pagar els qui els vulguin tenir...»

Tot això, si nosaltres ho anem..., i no sé si vostè ho interpreta com una rèplica polèmica a allò que vostè diu, en absolut. (*Remor de veus.*) Vull dir que estic molt content —ja ho farà després, si de cas, no cal que ho faci ara—, vull dir que estic molt content que vostè, efectivament, doncs, hagi reblat el clau sobre aquests aspectes i que ho hagi fet, a més, amb la gran contundència que el fet de vostè ser una persona amb pocs compromisos i amb poques responsabilitats li permet fer-ho. (*Remor de veus.*) No, no, és que és bo que sigui així (*ri-alles*), perquè, és clar, cadascú té el seu paper, cadascú té el seu paper, i realment jo ho agraeixo molt, que s'hagi pogut plantejar amb la rotunditat amb què vostè ho ha fet.

També estic molt d'acord amb vostè en una cosa que ha dit i que ho ha dit amb una especial vehemència, i crec que amb un gran encert en l'expressió, i és això de: «hem de recordar que la Generalitat és Estat». I això és cert. Molt sovint, moltes vegades, és oblidat, conscientment, inconscientment, però oblidat, i vostè ha fet referència a un altre punt, que és d'aquells que posa molt, molt, molt clarament de manifest el menyspreu que de vegades hi arriba a haver en molts organismes de l'Estat i amb una certa mentalitat difusa respecte al tema autonòmic. Com pot ser, diu vostè, que cap proposició de llei presentada per un parlament autonòmic no hagi merescut ni ser presa en consideració? Ni ser presa en consideració! Bé, això, sí, això és un menyspreu que s'ha fet, perquè no pot ser, no pot ser que totes les lleis que presenten els parlaments autonòmics, algunes votades per majoria i algunes d'elles votades també, precisament, pels representants socialistes d'aquests parlaments, doncs, no siguin, simplement, ja, ni preses en consideració; per dir-ho així, amb un cert sentit figurat —i permetin-me la

llibertat d'expressió—, llençades a la paperera, pràcticament, sense cap més consideració.

Dit això —i vostè em perdonarà, senyor Ribó, si jo sóc molt desordenat en la meua resposta, però vostè ha fet un discurs llarg, molt complet, molt ben construït, i a mi em costa, en canvi, de vertebrar la resposta d'acord amb el rigor amb què vostè ha estat fent el discurs—, voldria dir-li una cosa: jo no amago la responsabilitat del nostre Govern, del Govern de la Generalitat, després de 1980, no l'amago. Precisament, més aviat, si d'alguna cosa peco, i de vegades també m'ho critica, és que no l'amago. És a dir, que assumeixo aquesta responsabilitat, i estic disposat a assumir-la tant, que aleshores, de vegades, això es confon amb la idea que jo penso que no hi ha més persona representativa, o grup representatiu, o criteri representatiu, que aquest que nosaltres defensem. Perquè el que sí que no fem, segur, és amagar-nos i dir «això és culpa d'un tercer, això és culpa d'un altre». Tot el que va... jo estic disposat a assumir que, almenys en una part, tot el que va malament a Catalunya és culpa del Govern de la Generalitat, i tot el que va bé, mèrit del Govern de la Generalitat, òbviament, no? Per tant, en la nostra situació actual, òbviament, nosaltres hem d'assumir aquesta part de responsabilitat a la qual vostè abans feia referència.

Però sí que —i no s'ho agafi pas com una voluntat de disminuir el seu paper, en absolut—, sí que ha de tenir en compte, ha de tenir ben present que nosaltres, des de la funció de govern, lògicament hem de veure les coses, de com les ha de veure..., d'una manera, per altra banda, absolutament important, absolutament molt imprescindible, com s'han de veure des de la perspectiva que vostè ho veu. En aquesta línia de dir que no renunciem... o que no volem esquivar cap responsabilitat, sí que, de tota manera, he de fer una referència al que vostè ha dit abans respecte al consens, respecte a la manera com es va fer l'Estatut, etcètera.

Jo li he de recordar que nosaltres, també, vàrem anar a Sau amb alguns plantejaments que no varen ser acceptats a Sau —un d'ells, el concert—; nosaltres, a Sau —nosaltres vull dir Convergència Democràtica, en aquest cas; en aquella època no existia encara l'aliança de Convergència Democràtica i Unió Democràtica—, vàrem anar a Sau defensant, per exemple, entre moltes altres coses —com, per exemple, certs plantejaments comarcals, que tampoc no varen ser assumits—, vàrem, concretament, vàrem demanar, vàrem plantejar inicialment el tema del concert, que va ser rebutjat. El que passa és que, a mi, ara em sembla que aquí, en aquest Parlament, el que no podem és començar a explicar: «Sí, nosaltres ja ho dèiem, això...» Almenys, perdó, potser sí que vostè ho pot fer, i potser sí que vostè ho ha de fer, i probablement convé que ho faci el senyor Barrera, però el Govern de la Generalitat, evidentment, no pot posar l'accent a dir: «Bé, nosaltres hauríem volgut fer això, hauríem volgut fer allò...» Imagini's vostè si en podria dir, jo, de coses, tenint en compte que l'any 1978 i l'any 1979 Convergència era el quart partit de Catalunya i Unió Democràtica estava en una situació de crisi important —que tots els partits en passen i no tots les superen tan bé com Unió Democràtica—; per tant, fixi's vostè si ara jo podria començar a fer, diguem-ne, una certa literatura, diguem-ne victimista, sobre les coses que vàrem haver d'acceptar per consens l'any 1978 i l'any 1979. Però no ho faig, senyor Ribó. El que es va...

—i després ho veurà encara amb un exemple més clar i més compromès—, el que es va acceptar l'any 1978-1979, allò per nosaltres va a missa, allò està acceptat d'una manera plena i total, fos o no fos resultat del nostre plantejament inicial.

Vostè —evidentment ho pot fer, i ho pot fer tant com vulgui— pot estar hores parlant, dient coses que, a més, segurament moltes d'elles seran veritat. Perquè també li he de dir una cosa : les persones que parlen amb la llibertat —i vostè sembla que pretén que jo dono a això un cert component negatiu, quan és absolutament al contrari—, les persones que parlen amb la llibertat amb què vostè ho pot fer, naturalment moltes vegades tenen més raó —més raó, almenys, sobre el paper— que les persones que no podem parlar amb la llibertat amb què vostè ho pot fer. Naturalment que hi ha una diferència, i és que allò que nosaltres entenem que es pot fer es pot fer molt més que el que diu vostè. I com que, en darrer terme, del que es tracta és de veure quins resultats hi ha, aleshores, des del punt de vista de la raó efectiva, resulta que nosaltres, de vegades, tenim més raó de la que teòricament, sobre el paper, tenim. I, evidentment, vostè ara pot fer una rastellera, pot presentar-nos aquí una llarguíssima rastellera de coses que no hem fet, i jo li hauria de contestar, a vostè, amb una llarguíssima, molt més llarga, probablement, rastellera de coses que hem fet, i que representen desplegament bàsic, desenvolupament bàsic de l'Estatut.

Vostè diu : «Vostès no han fet aquesta llei, vostès no han fet aquesta llei, vostès no han fet aquesta llei...» Miri, segons el nostre criteri —i el nostre criteri no vull dir únicament el meu criteri polític, sinó que vull dir el criteri dels serveis jurídics de la Generalitat—, segons el nostre criteri, a nosaltres, de cara al ple desenvolupament bàsic de l'Estatut de Catalunya, ens falten algunes lleis —concretament les consultes populars municipals, concretament la llei electoral, concretament la llei d'iniciativa legislativa, a la qual vostè abans ha fet referència, i molt poca cosa més—; en canvi, s'han fet les lleis de desplegament lingüístic, les d'organització territorial, que estan en tràmit, les d'institucions d'autogovern, les de règim local, que està en tràmit, i que nosaltres ens vam negar a fer-la abans perquè corriem un risc molt important —i, això, val la pena de dir-ho, fins i tot per altres coses que no tenen res a veure amb aquest debat, i que de vegades es pregunta la gent per què hi ha hagut un determinat calendari i no un altre : precisament perquè nosaltres no volíem córrer el gran risc de fer lleis d'organització territorial sense que, a nivell d'Estat, no s'hagués fet la Llei d'Administració Local, que, com vostès saben, es va aprovar a mitjans del 85... però, bé, aquestes lleis s'han fet o s'estan fent—, la llei de règim jurídic de l'Administració, la llei de creació de la policia autonòmica, una pila de lleis de desplegament bàsic que fan referència al Departament d'Ensenyament —concretament, cinc—, la llei de radiodifusió i televisió, etcètera, etcètera. Així arribaríem, amb tota facilitat, a les vint-i-cinc o trenta lleis. Que en falta una? Que en falten dues? Que en falten tres? Que en falten quatre? D'acord, però, de fet, el desplegament fonamental de l'Estatut, això s'ha fet.

Per altra banda, vostè fa referència a alguns compromisos que —alguns, evidentment— no s'han pogut complir, i aleshores jo sí que em vull referir a algun, perquè a mi em sap més greu que a vostè, i és lògic que em sàpiga més greu que a vostè —en la pràctica, potser no en teoria, potser no en teoria, però

en la pràctica—, en no haver pogut complir allò que vaig dir que «anirem a suprimir les diputacions»; imagini's si a mi em sap greu. O sigui que jo estic absolutament d'acord que és molt lamentable aquest incompliment del President de la Generalitat. El que passa és que el President de la Generalitat, sincerament, no sap com fer-ho per complir aquesta llei, aquesta promesa, i si vostè té alguna idea de com ho podem fer, jo li agrairé que me la doni. Òbviament que, ara, una de les lleis que està en curs, precisament intenta no pas fer-les desaparèixer, però sí, almenys, disminuir les diputacions. I no pas fer-les desaparèixer perquè, com vostè sap molt bé, no podem.

Respecte a les lleis, vostè diu... I és veritat, i segur que, a més, en alguna cosa deu tenir raó, aquesta raó que li he dit abans i que, a més, és una raó que necessitem que ens refreguin constantment pel davant, necessitem que ens la refreguin, la qual cosa no vol dir que sempre sigui, el que ens refreguen, la veritat pràctica o allò que realment es pot fer, o, almenys, allò que nosaltres creiem que es pot fer —ho matisaré tant com vostè vulgui. Però, respecte a les lleis, vostès diuen : «És que vostès han acceptat, de vegades, han fet de vegades alguns pactes, o han entrat en algun compromís respecte a l'elaboració, a la discussió, i fins i tot a l'aprovació, d'alguna llei que ha estat reductora de l'autonomia». Jo li voldria contestar alguns punts concrets del que vostè ha dit.

Primer : Llei de Bases del Règim Local. Bé, jo li vull recordar una cosa : les lleis de bases no tenen una votació final de conjunt. Aquí el que hi va haver és que això es va votar esmena per esmena i article per article. És diferent de les lleis orgàniques : les lleis de bases no tenen una votació final de conjunt. I, concretament, la Minoria Catalana —suposo que se'n deu poder parlar, perquè jo recordo que la primera vegada que vaig comparèixer en aquest Parlament i se'm va escapar dir el nom de Minoria Catalana hi va haver un cert escàndol en aquesta banda de la Cambra, perquè se'm va dir que aquí no se'n podia parlar; però, en fi, ja que vostè n'ha parlat, espero que se'm permetrà que en parli jo, també... Efectivament, la Minoria Catalana va votar determinades coses i altres no, però, en tot cas, que quedi clar que en el Congrés va votar, va mantenir i va votar, les esmenes que consideràvem que eren antistatutàries, i vàrem votar en contra dels articles que després han donat motiu al recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Parlament català. Aquests articles, contra els quals el Parlament ha interposat recurs d'inconstitucionalitat, varen ser votats negativament per la Minoria Catalana.

O sigui que no es pot dir, en aquest cas concret, i de cara a això, que haguéssim acceptat cap rebaixa competencial; en tot cas, vam acordar transaccions —en punts com, per exemple, el tema de les comarques, que era un tema que costava molt d'introduir en la Llei, perquè és un fet absolutament atípic dintre del conjunt dels plantejaments generals a nivell espanyol—, que després, per altra banda, aquestes transaccions que vàrem acceptar, no han estat objecte ni de recurs ni de dictamen desfavorable per part del Consell Consultiu... I que consti que, alguna vegada —em sembla que una sola vegada, si no ho recordo malament—, sí que el Consell Executiu va decidir no fer cas d'un consell o d'un dictamen del Consell Consultiu. Li vull recordar només una cosa : està en el seu dret de fer-ho. El Consell Consultiu dona consells; no vol dir que el Govern els hagi de seguir necessàriament. Fins i tot es podria

donar algun cas en el qual el Consell Executiu considerés que l'observació o la recomanació que fa el Consell Consultiu és justificada i, malgrat tot això, per prudència política, per un altre criteri de conjunt —que podria ser dolent o bo, dolent o bo, perquè, en darrer terme, el resultat d'una acció política és un resultat molt global—, decidís no anar per la línia que li indica el Consell Consultiu. O sigui que això està dintre de les atribucions del Consell Executiu; que quedi clar. Ara, en aquest cas, no; en aquest cas, les transaccions que hi va haver no han estat objecte ni de dictamen desfavorable del Consell Consultiu ni de recurs. En realitat, fins i tot li he de dir que la transacció, una d'aquestes transaccions referents a les comarques, el que va fer és, a través de l'acceptació que el Partit Socialista, el PSOE, va fer d'un plantejament nostre —i que va arribar, ho repeteixo, a aquesta proposta transaccional—, va ser de donar més veu als municipis a l'hora d'adscriure's a les comarques; una d'aquestes transaccions, concretament, va consistir en això.

Es pot dir quelcom de molt semblant pel que fa a la Llei de Bases de la Funció Pública. Pràcticament tot el que he dit abans serveix per a la Llei de Bases de la Funció Pública. Amb un afegitó, i és que la Llei de Bases de la Funció Pública va permetre desplegar una llei de la funció pública que el Parlament català va aprovar per unanimitat, per unanimitat. I, per tant, difícilment se'ns pot acusar d'haver rebaixat un sostre quan, després, tothom ha trobat conforme la llei que en resulta per a Catalunya.

Hi ha una tercera llei, que és la Llei de Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, que aquesta no és de bases, aquesta és orgànica, i aquesta sí que requereix una votació final, que Minoria Catalana va donar, va votar positivament, la votació final va ser positiva. Això va ser fruit d'un pacte polític —opinable, òbviament, ja li ho admeto, opinable... Ja li he dit abans que segur que en el terreny, diguem-ne, sobre el paper, segur no ho sé, però és probable que sobre el paper vostè tingui raó—, però torno a dir-li que nosaltres estem obligats a uns pactes polítics que permetin el funcionament de la nostra autonomia i de salvar el màxim possible de les nostres competències. I, en realitat, de fet, en un moment en què el tema de la policia autonòmica estava pràcticament deixat de banda, vàrem aconseguir consolidar en termes molt amplis les competències de la policia autonòmica. El que passa és que, aleshores, sorgeix un problema, però és un problema que sorgeix de l'Estatut, i és el següent: és que després d'una llei orgànica que consolida les competències de la policia autonòmica ens trobem que, de totes maneres, continua vigent una cosa que és la que autènticament bloqueja l'expansió —a part del finançament—, però bàsicament, el que realment ho bloqueja, és la Junta de Seguretat. Perquè, sí, l'Estatut diu que tenim aquestes atribucions, i les altres, i les altres, i les de més enllà, però, tot seguit, diu també el següent: que això funcionarà a través d'una junta de seguretat, i que «la Junta de Seguretat» —textualment, diu l'Estatut— «determinarà l'Estatut» —l'estatut de la policia autonòmica— «l'Estatut, el Reglament, les dotacions, la composició numèrica, l'estructura, el reclutament de la policia de la Generalitat, els comandaments de la qual seran designats entre caps i oficials de les Forces Armades i de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.» Això diu la Junta de Seguretat. Vull fer un incís. En aquest pacte —perquè ara se m'acut, és a

dir, que casualment se m'acut en llegir aquest text—, en aquest pacte, precisament una de les coses que es van aconseguir va ser que els caps de la policia autonòmica no hagin de ser necessàriament membres de les forces armades i de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, sinó que pugui sortir del mateix Cos de Mossos d'Esquadra. Dit això, incidentalment. Però, torno al tema que realment bloqueja el desenvolupament de la policia autonòmica, que és la Junta de Seguretat; que, tal com està plantejada, no és un òrgan de coordinació, sinó un òrgan de bloqueig.

Sobre el finançament, vostè té raó. A qui havia de llegir, a qui havia d'explicar tots els avantatges —relatius, però importants, molt importants— que ha aportat el nou acord de finançament que van negociar la Comissió Mixta i el Conseller Culler, era, potser sí, al Molt Honorable senyor Heribert Barrera, perquè, efectivament —com vostè ha dit—, tots els partits polítics presents a la Comissió Mixta, amb excepció de vostès —per tant, vol dir que també l'Esquerra Republicana—, varen donar per bo aquest pacte, el varen votar a favor; vostès van ser els únics que no el van votar. De tota manera, i, per tant, és a vostè a qui hauria hagut —encara que fos a posteriori, i potser amb poques esperances d'aconseguir-ho— de mirar d'intentar convèncer que aquest ha estat un pacte que, amb totes les seves limitacions i la seva provisionalitat, és un pacte positiu —en darrer terme, positiu— per al Govern, per a la Generalitat i per al funcionament de l'autonomia.

Moltes més coses, probablement, em queden en el tinter, que no puc contestar. Vostè ha fet —per dir-ho així— un discurs molt complet, que crec, sincerament, que mereix més que una resposta improvisada cuita-corrents sobre coses que es poden fer i coses que no es poden fer, coses que em semblen més aviat el resultat d'una..., en fi, d'una bona intenció, però que no podem tirar endavant. Hi ha, per exemple, una altra llei, una altra llei d'aquestes, diguem-ne, de desplegament de l'Estatut que podríem dir que, teòricament, hem de fer nosaltres, però que no podem fer nosaltres; per exemple, la llei de transferència i delegació de les competències de l'Estat, posem per cas. Bé, doncs, de vegades és fàcil dir «facin això»; bé, fer això, i com?

O sigui que, de fet, jo, per contestar ara amb tot detall, sincerament, no em sento capaç de contestar amb tot detall tots i cadascun dels punts concrets que vostè ha plantejat. Sí que li puc dir, perquè hi ha un esforç de concreció en el seu discurs, que és el que tots necessitem. Jo també el vaig fer ahir, em sembla, i d'una manera prou, crec, concreta, encara que incompleta, com avui ja s'ha vist des del primer discurs del senyor Folchi; però, en fi, això ho hem d'analitzar.

Ara bé, per acabar li volia dir dues coses, una mica de caràcter general: primer, el Govern de la Generalitat té una responsabilitat de govern i actuarà com a govern. I, això, que ningú no s'ho agafi com cap mena, diguem-ne, de manifestació prepotent; és que realment suposo que és aquesta la nostra responsabilitat, i, per tant, la nostra actuació va concretament en aquesta línia. I, per tant, no s'estranyin si, aleshores, doncs, com em deien ahir uns: «És que s'hauria hagut de ser més rotund en segons quines afirmacions; s'hauria hagut de ser més incisiu, més agressiu». Escoltin, el meu discurs, si se'l llegeixen, n'és molt, d'incisiu, i diu coses prou fortes i prou im-

portants, que no cal que repeteixi ara. Però, és que des de la perspectiva nostra de govern, ni en la forma ni en el fons, podem, de vegades, fer segons quins plantejaments; sí en el fons últim, evidentment, però normalment nosaltres hem d'actuar d'acord amb el que és la situació política i d'acord amb el que són les relacions de forces, i d'acord a més amb el que són els nostres compromisos de govern.

I amb això entro en l'últim punt. Vostè em diu: «Quin model volen d'Estat? Doncs, miri, per més que això li pugui ésser decebedor a vostè, i potser a una part de l'opinió pública catalana, nosaltres, el Govern de la Generalitat, el que vol, donat que ha dit ben clarament que mentre pugui, i mentre no hagi perdut del tot del tot del tot les esperances, vol actuar dintre del marc estatutari i dintre del marc constitucional. I, aleshores, dintre d'això, el que volem és que aquell Estat de les autonomies que a nosaltres —val a dir-ho— no ens va fer el pes quan ens el varen proposar, però que hem votat, i nosaltres hem de ser conseqüents amb el que hem votat —un govern ha d'ésser conseqüent amb el que ha votat—; doncs, nosaltres, hem de defensar allò.

El que passa és que defensem allò d'acord amb el criteri i d'acord amb la interpretació que, no de casualitat, evidentment no escrita, però és que si tots ho hem d'escriure —ja ho vam dir ahir, quan parlàvem, per exemple, de la *Bundestreue* o de totes aquestes democràcies que funcionen; no funcionen només pels textos, funcionen una mica com els negocis, perquè la paraula és la paraula, i perquè la murrieria, i el dir: «ara a aquests els direm això, però d'aquí a sis mesos ja ho veurem», això dura el que dura, i això, també un dia —perquè hi ha una certa dosi de murrieria en la política espanyola— es pagarà, també es pagarà. I es pot pagar precisament, concretament, en aquest tema tan delicat de l'autonomia; el dia que, efectivament, perquè nosaltres mateixos o perquè d'altres arribin a la conclusió que ja n'hi ha prou, d'aquest joc, potser també es pagarà, aquest excés de murrieria que s'ha fet —i que s'està fent encara, en alguns aspectes—, tot i que jo —ho torno a dir—, el que vull subratllar sobretot són els aspectes més positius que hi pugui haver en la situació actual.

Per tant, el nostre model és aquest. És aquest —torno a dir-ho una vegada més—, d'acord amb aquells criteris que varen ser els que van informar la seva acceptació per part nostra l'any 1979. I no ens en podem desdir. És a dir, allò que dèiem de la *Bundestreue*, allò que dèiem de la lleialtat constitucional. Com es pot desdir un govern d'una cosa que va votar? Però com es pot desdir l'altre govern d'una cosa que va votar? Nosaltres, per tant, anem a defensar això; anem a defensar aquest model d'acord amb aquest criteri.

Què vol que li digui? Que potser hi podria haver coses que podrien fer més pessigolles —per dir-ho així? Però li torno a dir això, i nosaltres no hem vingut aquí a fer un plantejament que altres poden fer i que altres han de fer, i que jo m'alegro que facin; que després sabem que no ens permetrà aconseguir allò que s'ha d'aconseguir; ni podem fer un plantejament que faci que ens desdiguem d'allò que nosaltres hem acceptat com a compromís. I li posaré un exemple que per a mi és molt dolorós, li posaré un exemple que per a mi és molt dolorós, però perquè s'entengui clar. És molt dolorós i molt impopular davant de certs sectors de població que, justament, són sectors de població que jo sento especialment propers. No, no presen-

tarem el recurs pel tema de l'ensenyament del català a Tarragona, i no el presentarem pel següent: perquè el text de la sentència contra el qual hauríem de recórrer diu, exactament, el que diu el Decret que sobre aquest punt hi ha de normalització lingüística per part del Govern de la Generalitat.

Aleshores, nosaltres, sí que diu que hi ha d'haver sempre una presència de català i de castellà, no solament per a l'ensenyament de la llengua respectiva. Diu això. Ningú dubta que, com més escoles hi hagi que puguin fer un ensenyament com més en català possible, a mi em complaurà; això ho sap tothom. Però és evident que la primera obligació del Govern de la Generalitat i del Conseller i del President és fer complir la Llei, sobretot si és la nostra Llei; encara que això, aquesta Llei, després, en la pràctica, en una circumstància concreta, aquesta Llei, que ha representat —i reprenc el que deia abans quan parlava amb el senyor Barrera— un gran avenç en la presència, en la introducció del català, de l'ensenyament del català i en català, sobretot en català a les escoles; encara que després, en un moment concret, diguem-ne, ens toqui negativament el voraviu del cor, nosaltres no ens podem desdir del que ha estat un acte de govern en línia, precisament, fet aquest acte de govern en línia de recuperació lingüística.

Era un exemple que, precisament perquè per a mi, reconec que m'ha costat i que és dolorós, és un exemple que li volia posar perquè em sembla especialment significatiu.

El Sr. PRESIDENT: L'Illustre Diputat vol tornar a intervenir? Té la paraula.

El Sr. RIBÓ: Senyor President, senyors diputades, senyors diputats, senyor Pujol, cap dels diputats ni de les diputades d'aquesta Cambra, estan aquí per fer-li pessigolles (*rialles*). Estan aquí per debatre tranquil·lament sobre l'Estatut. Vostè ha fet servir aquesta expressió —ha intervingut aproximadament uns vint-i-cinc minuts—, ha fet l'expressió que moltes de les coses que ha dit vostè poden ser veritat, posant el dubte sobre les altres coses, però no anant a respondre les que no són veritat.

«Que és molt bo que el Parlament parli amb les minories». No és que sigui molt bo, senyor President, és que això és el joc democràtic. Ni bo ni dolent; això és, per definició, el joc democràtic. I jo podria considerar insultant que vostè considerés que les minories poden parlar perquè és bo. Poden parlar perquè també tenen la seva quota de representació del poble de Catalunya. Sigui bo o dolent, diguin el que diguin. Sis vegades, senyor President, ha utilitzat arguments desqualificadors, *intuitio* Grup o persona. Sis vegades en vint-i-cinc minuts. I perdoni que comenci per aquí, perquè em sembla anormal per fer un debat parlamentari sobre l'Estatut, i per treure'n conclusions en les quals tothom agafi compromisos.

I afegeixo, encara, sobre aquesta qüestió: més o menys contundència, senyor President —això és un argument de forma. Vol que li recordi quantes vegades vostè ha estat aquí tan contundent que la tribuna ha trontollat? És un argument de forma, la contundència; no és de fons. Entri en els arguments de fons, senyor President. I entri-hi sense partidismes, perquè el seu partidisme —no la seva visió institucional, sinó partidisme— li ha fet dir que era sota els socialistes que no s'accepten proposicions de llei a les Corts Generals. Jo no ho he dit, això. He dit: «una gran majoria de proposicions de llei, a les Corts Generals, venint dels parlaments autonòmics, no

han estat acceptades», sota els socialistes de majoria a les Corts Generals i sota unes majories de la UCD en què vostè també participava en moltes de les seves votacions, i que, si més no, tenien, en aquest Parlament, el seu suport per ser President de la Generalitat.

O sigui, no caiguem a identificar només els mals en un partit, que potser cal anar-lo inflant com la bèstia negra de l'autonomia. Vostè mateix ha demanat un estudi, i és seriós, des del 79 ençà; doncs, hi ha majories parlamentàries diverses, del 79 ençà, en les Corts Generals. I repassi aquestes votacions, sota quines majories i a fins a quin punt vostès hi estaven implicats. I això són fets concrets; això, no és ni «contundència», ni «pessigolles», ni «bo», ni «dolent», ni «grups»; això són fets, fets que es poden repassar puntualment en els diaris de sessions, senyor President.

El fons de la qüestió? Bé, vostès, en una pila de temes, tenen responsabilitat com a Minoria Catalana a les Corts Generals, si és que —com vostè ha dit i ha reconegut— estan implicats a Minoria Catalana. Una pila de temes, senyor President, que afecten l'autonomia. Després em referiré a si la solució dels temes és la que planteja el PSUC, o Esquerra Republicana o qui sigui; aquest és un altre tema. Mirem si aquestes qüestions, aquestes lleis, votades per Minoria Catalana, restringeixen l'Estatut: sí o no. Aquesta és la qüestió. I la següent, que hem fet en un altre apartat del discurs, és: formes de superar això. Vostè em pot desqualificar fàcilment dient: «Això ja és..., el grup minoritari que proposa un Estatut nou». Però primer anem als fets; per això dèiem: «Aterrem, en aquest discurs». No ens n'anem aquí dalt, en aquest discurs. Aterrem al màxim a les qüestions puntuals, puntuals en set anys de govern sota la seva presidència, que no conec ningú, en el joc polític democràtic, que pugui fer, com vostè està fent en aquest dos dies, el discurs de treure's del damunt totes les responsabilitats, pel que fa a Catalunya endins, en el desenvolupament de l'Estatut, senyor President.

Vostè diu, per exemple, a la pàgina 33 del seu discurs —ho diu vostè, no ho dic jo—, diu: «Volem una policia autonòmica de prou entitat, amb prou capacitat d'actuació i de desplegament». Senyor President, què impedeix que avui hi hagi una policia autonòmica amb prou entitat i prou capacitat de desplegament? Una pila de qüestions: la lectura que s'ha fet de la Constitució i de l'Estatut, i encara li avenço a benefici d'inventari —com deia el senyor Barrera— una qüestió anterior. Segurament imprecisions d'aquest redactat, però després compromisos polítics en la seva lectura, presos per vostès. La no-reunió de la Junta de Seguretat? També. I caldria que ens expliquessin, si és que són capaços als set anys, si més no, perdonin que els diguem «cul-d'olles» sobre el tema de la Junta de Seguretat, perquè són incapaços de fer-la funcionar, també vostès; perquè són una de les dues parts... La no-reunió de la Junta de Seguretat? També. El no-compliment dels compromisos parlamentaris del Govern? També.

Sap quan vam parlar en aquest Parlament de la policia per primera vegada, tots els grups parlamentaris, unànimement? El maig del 85 quan, el Sant Jordi del 85, molta joventut i no tanta joventut d'aquest país va conèixer de prop els efectes de la repressió directa. I com que hi va haver aldarulls, aleshores, quan trona, Santa Bàrbara.

Aleshores sí que en van parlar, però, és clar, en van parlar i,

solemnement —i la paraula no és meua, era del Conseller de Governació—, es prengueren compromisos de crear una comissió de seguretat Generalitat-Administració central i Ajuntament. Fa dinou mesos d'això, senyor President. Compromisos d'un model de policia per a Catalunya, votat unànimement; dinou mesos, senyor President. És, doncs, vostè, qui fa pessigolles, no a ningú de nosaltres, sinó al seu mateix text; que a la pàgina 33 demani una policia d'aquest caràcter i vulgui amagar que avui, un dels principals responsables per tots aquests motius, que aquesta policia no existeixi és vostè, senyor President. O és el seu Govern? Vostè i el seu Govern, perdoni.

Vostè ha fet una sèrie d'allusions al consens, i ens ha dit que vostè no fa com nosaltres que treiem les coses que no són el consens, no, no. Jo li he recordat que hi havia altres aspectes que d'un Estatut van caure en passar a l'altre Estatut. I li he recordat pel futur —no s'amoïni, en aquest debat això val molt poc, valdrà d'aquí a pocs dies— el tema de com sospesar les majories en els diversos territoris; en parlarem d'aquí a poc temps.

Però l'hi he recordat i a vostè em sembla que li hem tocat una part en la qual no s'ha volgut sentir implicat. Aquí, en aquest discurs, hi ha quatre allusions a dir «no era el nostre, però hi renunciarem pel consens». És vostè qui l'ha tret, també, aquest tema, de quins són els aspectes que vostès defensaven i que no són en el consens, i no ho ha tret avui només; quatre vegades en aquest text —i, si tingués temps, les hi repassaria una per una.

Nosaltres som plenament solidaris amb l'Estatut del 79, plenament solidaris amb l'Estatut del 79; no som solidaris amb l'aplicació de l'Estatut del 79, senyor President. En aquells aspectes que nosaltres hem comunicat oficialment que hi érem en contra, hi hem actuat en contra, hi hem votat en contra. Vostè sigui solidari amb allò en què ha actuat a favor, ha comunicat a favor i ha votat a favor, senyor President! Qui és qui es desdiu dels compromisos? Jo només li demano que reconegui si aquells compromisos, en aquells punts que signifiquen retallada de l'Estatut, són seus o no són seus. Per doble partida en el seu cas —això sí que li ho subratllo—, no només com a dirigent d'un partit polític sinó com a President de la Generalitat.

Incompliments. Miri, li podria citar deu projectes de llei concrets que hi ha en el seu discurs d'investidura de l'any 80 que estan dormint el somni dels justos. Deu de l'any 80, eh! Projectes de llei proposats pel futur President de la Generalitat de Catalunya, no de fa dos dies, ha tingut set anys, eh, i, d'aquests deu, set no ha explicat per què no els han fet encara.

La iniciativa legislativa popular, senyor President, que vostè ve poc pel Parlament, però no deu recordar que aquí es va presentar una proposició de llei fa més d'un any i mig, que va ser retirada perquè tots els Grups parlamentaris votaren una proposició de fer ponència unitària, que és la forma de treballar en consens o la forma de matar, *ad kalendas graecas*, per sempre el tema.

I vostè sap, perfectament, que quan nosaltres hem anat insistint periòdicament que això es posés en marxa, hem obtingut una resposta de silenci, senyor President. I permeti'm que avui li ho digui amb autoritat, perquè, fins i tot, li hem demanat, com a President de la Generalitat, una altra resposta, i no una, ni dues, ni tres, ni cinc vegades. Les diputacions; senyor Presi-

dent, vostès governen a dues diputacions —no el Govern de la Generalitat—, Convergència i Unió hi governa. M'agradaria que ens expliqués què s'hi ha fet en aquestes diputacions de cara a tot això que explica en la investidura i avui.

Però recordi que la Llei de Bases de Règim Local, en uns articles que vostès votaren al Congrés i al Senat —no només al Congrés, al Congrés i al Senat—, posa traves a un altre tipus de política per a les diputacions. I no vull, donada l'hora que és, cansar l'auditori sobre quines són aquestes traves, però no facin jocs de mans, no les poden fer desaparèixer. No només pel mandat constitucional provincial i el seu òrgan de govern : diputacions, sinó per la Llei de Bases de Règim Local, que hi ha posat més obstacles a l'hora d'elegir aquest mandat constitucional, amb articles sencers que vostès votaren i no feren ni una sola esmena, senyor President.

Això són fets, no és ni contundència ni pessigolles, ni tot això; això són fets puntuals dels quals els demanaríem resposta, els demanem responsabilitat. Perquè, si estem debatent l'Estatut i l'Estatut vol també les diputacions, això ho implica.

En el tràmit del Congrés de la Llei de Bases, el senyor Roca Junyent diu que «fem una valoració globalment positiva», i en el tràmit del Senat, el senyor Martí, present en aquesta Cambra —se'n recordarà que es va abstenir, eh?, i si vol li llegeixo el seu torn d'explicació de vot per a l'abstenció, no vot en contra : abstenció. I ho refereix a una qüestió. És que els senyors del Partit Nacionalista Basc han aixecat el llistó.

Sobre el tema dels secretaris municipals. Jo no li n'he parlat, d'aquest tema, li torno a treure un tema molt més important que és el de les diputacions, o sigui, no tergiversem fets sobre els quals aquí hi ha testimonis que ho poden corroborar —i si vol, li llegeixo el *Diari de Sessions*, li faig honor al senyor Martí de tornar-lo a posar en un *Diari de Sessions*.

El Síndic de Comptes de Catalunya va enviar una carta al President del Parlament, que vam rebre tots els Grups parlamentaris, demanant que es recorregués contra un article concret de la Llei de Bases, i Convergència i Unió no en va fer ni cas. O sigui, ni el Dictamen al Consell Consell Consultiu, ni a la carta del Síndic de Comptes, que argumenta que s'ha de defensar l'autonomia, no en feren cas. Expliqui'm, si us plau, per què? És que també és molt contundent, el Síndic de Comptes? També ens vol fer pessigolles? També representa un Grup minoritari? Expliqui'ns per què no se li va fer ni cas?

I recordi, per últim, sobre aquesta perla de la Llei de Bases de Règim Local que en les comarques una esmena pactada pel portaveu del Grup Socialista al Congrés i pel portaveu del Grup de Minoria Catalana, dos Ilustres Diputats catalans, el Dictamen del Consell Consell Consultiu diu que és inconstitucional. Per què? Perquè ens obliga al Parlament a fer les coses d'una determinada manera. Tan gelosos que estem de la nostra autonomia parlamentària, hi ha una Llei que vostès votaren i contra la qual no recorregueren en aquest punt, que ens obliga a fer les coses d'una determinada manera —i ho diu el Consell Consultiu també, que deu ser contundent, etcètera.

Quants recursos demana vostè? Doncs, miri, una vegada als Pressupostos Generals de l'Estat, la Llei de Forces d'Ordre Públic i la Llei Electoral General, com a mínim, en bloc, perquè els altres són parcials, com la Llei de Bases, no consideraven vostès que calia fer cas al Consell Consultiu —i que hi tenen tot el dret—, perquè el dictamen del Consell Consultiu,

que és preceptiu quan algú el demana, no és vinculant en les seves conclusions, obvi, sabut i reconegut. Però són opcions polítiques fer-ne cas o no fer-ne, eh? No són opcions jurídiques.

La Llei de la Funció Pública, senyor President, val més que no l'esmenti. Jo el convido que la subratlli amb la Llei de la Funció Pública que vostès pactaren a Madrid i un 80% del seu articulat no és res més que la traducció literal al català del que diu la Llei espanyola. Si això és autonomia, si això s'adiu amb el que vostè critica aquí, que ens fan bases molt puntuals, però vostè les vota, senyor President, i les vota de manera que quan vol que una Llei sobre la Funció Pública, un 80% ha de seguir, fil per randa, el que diu la Llei de l'Estat. I a qui critica les bases? Qui és el qui fa contundència amagant els fets, senyor President? El model de funció pública que hi ha en la nostra Llei —l'Estatut de la Funció Pública—, un 80% és traducció literal —i el convido, i si vol demà li trametem amb aquest fet subratllat. Aleshores, no parli de l'abús de les bases, perquè vostè les vota.

Senyor President podia explicar altres coses, compromisos polítics, és clar que els podria explicar! I, senyor President, ara, aquí, no es desdigni d'allò que va votar vostè o els seus representants al Congrés dels Diputats, o el que va pactar el seu conseller «X» o «Z» amb el Govern central, ara no se'n desdigni.

Sobre el tema de finançament jo li demanaria que es facin les explicacions no al senyor Barrera ni a mi, a vostè mateix. Perquè és vostè qui s'ho comença a replantejar. El senyor Barrera no ho ha plantejat, nosaltres hem continuat dient que aquesta fórmula era errònia i ara vostè, aquí també de nou, comença a replantejar-la, no han passat ni dos mesos que s'ha aprovat. Li dèiem al senyor Cullerll irònicament «no trigareu dos anys a fer una altra vegada la cantarella que no val aquesta fórmula» —miri, si ens hem equivocat. No dos anys, ni dos mesos han trigat vostès. És clar que de finançament vostè no planteja que demà es revisi, però és en aquest discurs, que és molt solemne, sobre l'Estatut, aquí hi ha contraban i fica, sap... no, no, també hauríem de parlar de la fórmula de finançament, però si l'acaben de signar, és en calent, senyor President.

Això és fer el murri o no és fer el murri, senyor President? És vostè qui ha utilitzat aquestes categories. D'això no en dirien fer el murri?

Senyor President, la paradoxa més grossa sobre com millorar l'Estatut torna a ser i l'ha tornat a repetir, és a dir, tot el que vostè planteja, senyor Ribó, no tenim força per fer-ho, però anirem a revisar l'Estatut. Ara pla. O sigui, que no tenim força per desdir-nos dels pactes que hem fet amb el Govern actual i anar a buscar altres votacions, però en tenim per anar a revisar l'Estatut. Això és una volada de coloms, senyor President.

A mi m'acusa que plantejo coses que no tenim força, i vostè diu, si no ens donen això, anirem a revisar l'Estatut.

No ho entenc, si ens ho vol explicar, si no és que és un exercici del qual nosaltres dèiem que haviem de fugir en aquest debat. Grans paraules, grans conceptes, intentar satisfer-ne alguns, però no entrar en fets precisos, en votacions, en compromisos, en responsabilitats que expliquen ja el perfil autonòmic, senyor President.

Model d'Estats. Evidentment ha tingut raó quan ha començat la seva resposta, gens satisfactòria; li podríem fer de nou preguntes : què implica això en una circumscripció europea,

en el Senat, en tota una sèrie d'institucions sobre les quals vostès juguen a dir, aquest és el model que ens val, però si vostè en el seu discurs diu que no sap on va aquest model. Li val el model que vostè diu que no sap on va. I jo li demano, siguem responsables, dibuixem on va. Vostè que ha de dir que li val un model autonòmic i constitucional que en el seu discurs diu que és incert el seu final! I l'únic que li demano és que es compromet, com fem nosaltres, a dir quines són les passes concretes per a la Generalitat i per a tot l'Estat, per a totes les comunitats espanyoles per anar avançant en l'Estat de les autonomies.

Senyor President, vostè fa un discurs com si la responsabilitat sobre l'Estatut s'acabés Catalunya enllà. Deixi de banda, si vol, les propostes que fa el Grup del PSUC, que crec que valdria la pena que se les miressin a l'hora de proposar resolucions. Si vol, ara en aquest debat, deixi-ho de banda, però analitzi els fets que li hem citat i posi'ls en relació amb les seves pròpies paraules. Només li demano això i li ho demano humilment.

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT : Bé, aleshores sembla que hauríem de suspendre ara la sessió per reprendre-la a dos quarts de cinc d'aquesta tarda.

Se suspèn la sessió.

(Són les dues del migdia i dotze minuts.)

La sessió es reprèn a tres quarts de cinc de la tarda i nou minuts. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major, la lletrada Sra. Andreu i el lletrat Sr. Pau.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat, acompanyat dels H. Srs. Consellers de Governació, d'Economia i Finances, d'Ensenyament, de Cultura, de Sanitat i Seguretat Social, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Treball, de Justícia i de Comerç, Consum i Turisme.

El Sr. PRESIDENT : Es reprèn la sessió.

Continuant el torn d'intervenció dels grups, aquesta Presidència té el gust de donar la paraula al Portaveu del Grup parlamentari Popular, Il·lustre Diputat senyor Fernández.

El Sr. FERNÁNDEZ DÍAZ : Senyor President, senyores i senyors diputats, en començar aquesta intervenció en nom del Grup parlamentari Popular, no puc deixar d'exposar la preocupació que ens assisteix en comprovar que potser un cop més estem incorrent en l'equivocació de generar massa expectatives, que després, en quedar defraudades, són la llavor del desencant i la frustració.

En efecte, anunciar als quatre vents un debat sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, que és presentat, a més, com el més important dels celebrats al llarg dels darrers set anys d'autonomia, ens porta directament a la polèmica sobre si l'autonomia aconseguida ha satisfet les esperances que el poble de Catalunya tenia dipositades en ella i, en conseqüència, o bé a una sacralització de la situació existent o, al contrari, a l'inici d'una dinàmica reivindicativa i de reforma estatutària. Les dues respostes ens semblen negatives, i per això la nostra preocupació inicial.

Potser l'error neix de la mateixa concepció del debat en aquests termes. El fet de sotmetre en aquests moments a

examen parlamentari l'Estatut, peça clau del nostre bloc constitucional, ens sembla equivocacat, perquè és errar el tret.

En moltes ocasions hem parlat del caràcter instrumental del nostre Estatut. Tots sabem que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, igual que la Constitució Espanyola, va ser una norma de consens. Ja s'ha dit al llarg d'aquest debat que no va ser l'Estatut de Catalunya, actual, el del 32, ni va ser el de Sau. Va ser l'Estatut possible en funció del moment històric en què va nèixer. Ningú va considerar aquell Estatut d'Autonomia com el seu, i potser aquí resideixi la seva virtualitat, perquè, en no ser l'Estatut de ningú en particular, va poder ser considerat com l'Estatut de tots. No va ser l'Estatut que hauria desitjat el nacionalisme més radical, ni el que volien els més centralistes, que potser haurien desitjat fer real l'expressió que el millor estatut d'autonomia és el que no existeix.

Tots, no obstant això, varem entendre que garantia un marc d'autogovern, que s'hauria d'omplir de contingut en el desenvolupament quotidià de l'acció política i legislativa. I faig un especial incís en aquesta doble acció, la política i la legislativa, perquè no és tan sols a través de lleis, de transferències i de competències, com es porta l'autonomia, sinó que també és amb l'autoritat moral i política com s'aconsegueix de transmetre aquesta imatge de prestigi indispensable perquè les institucions calin la societat a la qual serveixen.

No podem, en aquest punt, evadir-nos del record de la Generalitat restaurada, en la seva fase provisional, amb el President Tarradellas al capdavant. No hi havia Estatut a Catalunya, no hi havia quasi competències ni recursos econòmics, però a Catalunya —i a Espanya sencera— es veia en ell l'encarnació de l'autonomia catalana.

Doncs, bé, en aquestes circumstàncies, plantejar aquest debat per reflexionar col·lectivament sobre fins a quin punt ens sentim satisfets o defraudats amb el nivell d'autonomia aconseguit, com he dit en començar, pot ser perjudicial per ser erroni el plantejament de partida.

Perquè, si ens posem d'acord en el caràcter instrumental de l'Estatut i acceptem que aquest instrument s'utilitza per dues bandes —la del Govern de la Generalitat i la del Govern de l'Estat—, resultaria que hauríem de discutir sobre la utilització que es fa de l'instrument. És a dir, debatre la gestió del Govern de la Generalitat de Convergència i Unió i la política autonòmica del Govern socialista de l'Estat.

En el primer supòsit està previst el debat de política general que, amb caràcter anual, celebrem en iniciar-se el període de sessions després de les vacances parlamentàries d'estiu. I, per al segon cas, per discutir la política autonòmica del Govern socialista de l'Estat, no és aquest, el fòrum adequat. Endemés, existeix ja —o existia— el debat sobre l'Estat de les autonomies en el Senat, com a Cambra de representació territorial. Per cert, i com un exemple més de la cada cop més restrictiva sensibilització del Govern socialista respecte del tema autonòmic, és avinent recordar en aquests moments que el President del Govern, Felipe González, es va comprometre a celebrar el debat sobre l'Estat de les autonomies, en el Senat, amb caràcter similar al que se celebra al Congrés dels Diputats sobre l'Estat de la Nació. I, a l'hora de la veritat, en aquests moments, el Grup parlamentari Socialista en el Senat va esquivant aquest debat amb explicacions que són totalment insolvents, privant així l'opinió pública d'una discussió semblant a la que avui ens

ocupa aquí, però susceptible, lògicament, de donar fruits molt més importants.

Tampoc és ocios recordar que en la primera comunicació a aquesta Cambra del President de la Generalitat —crec recordar que va ser durant el debat de política general del 85—, el senyor President va afirmar que, després de l'anunciat debat —el d'ara—, potser seria necessari efectuar mobilitzacions populars que donessin suport a les eventuais reivindicacions que el debat, possiblement, comportaria, la qual cosa posa de manifest, al nostre parer, que aquest debat va ser plantejat amb caràcter clarament reivindicatiu i com a suport institucional a hipotètiques demandes autonòmiques del Govern de la Generalitat, la qual cosa també seria molt negativa; no perquè es poguessin plantejar aquestes demandes autonòmiques, amb moltes de les quals —i, sobretot, amb l'esperit de defensa de l'Estatut d'Autonomia— el Grup parlamentari Popular i Aliança Popular coincideixen, sinó perquè podia i pot perjudicar l'opinió d'aquesta Cambra, que és sobirana i independent i que, sense oblidar que la seva composició és majoritària a favor d'una determinada opció, que és la que dona suport al Govern, no pot ser utilitzada amb caràcter partidista.

Celebrem, de tota manera, que en la seva intervenció d'ahir, el senyor President de la Generalitat utilitzés un to diferent del debat de política general del 85 i no fes aquestes referències, que, sens dubte, jo crec que, des d'un punt de vista, coaccionaven la independència i la sobirania d'aquest Parlament.

S'argumenta que ha transcorregut el termini previst en el mateix Estatut per plantejar hipotètiques revisions o reformes de l'Estatut d'Autonomia, i això és veritat, però sempre aquestes hipotètiques revisions o reformes haurien d'afectar àmbits concrets de tipus sectorial i en cap cas serien de caràcter general. Qüestionant-ho tot, sotmetent-ho tot a discussió, sense fixar objectius concrets, és la millor manera o la pitjor —segons com es miri— de no aprofundir en res i, en conseqüència, tractar-ho tot amb superficialitat. No obstant això, el mal ja estarà fet. El simple qüestionament general de l'Estatut debilita el conjunt; la simple discussió sobre tot l'Estatut, des del nostre punt de vista el debilita i el desprestigia d'alguna manera.

D'aquest debat, en conseqüència, i sigui quin sigui el seu resultat, l'Estatut, davant l'opinió pública, no sortirà com ha entrat, perquè si tots som conseqüents, a la fi haurem de respondre aquesta pregunta: «Vostès són partidaris, o no, de reformar l'Estatut? Hem de reformar l'Estatut, sí o no?» No veig altra pregunta seriosa i coherent que no sigui aquesta, després d'un debat general sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Per a nosaltres, per a Aliança Popular, és evident que la resposta és clara i implícitament ja expressada en el que va d'intervenció, en afirmar el seu caràcter instrumental i considerar que va ser una norma fruit del consens polític del moment històric en què va néixer. Una eventual reforma estatutària obriria una dinàmica política molt arriscada, ja que, en formar part integrant del bloc constitucional, seria difícil la seva modificació sense que no se'n ressentís el conjunt, que s'hauria de readaptar a la nova situació, obrint, a més, amb tota seguretat, una cadena de reivindicacions i reformes en altres comunitats autònomes, i exigint, molt possiblement, al final, una reforma con-

stitucional.

Crec que ningú pot predir quin seria el final d'aquest procés, i que, per incert i arriscat, des de la responsabilitat política, tots hem de procurar evitar.

En resum, jo els diria a vostès: ara sabem el que tenim; ningú dels aquí presents, i segurament dels absents, pot assegurar quin seria l'Estatut resultant d'un eventual procés de reforma. I afegiria més, senyor President, Catalunya va obtenir aquest Estatut d'Autonomia tenint com a interlocutor un govern de l'UCD. Ara el Govern de l'Estat és socialista, i vostè s'ha queixat, i en molts casos amb raó, de la lectura restrictiva que fa el Govern socialista del Títol VIII de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Vostè creu que amb aquest interlocutor obtindríem quelcom millor, en aquests moments? I si no ho creu així, per què obre llavors aquesta discussió? A més, l'inici d'aquest procés no és materialment possible amb el calendari parlamentari d'aquesta legislatura a la vista, si es planteja des de la bona feina.

En efecte, a finals d'abril pràcticament acabarà la fase decisiva d'aquesta segona legislatura del Parlament de Catalunya: pel maig estarem en campanya electoral de les eleccions municipals i a la tardor els debats estaran influenciats per a la finalització de la legislatura a la primavera del 88. Com vostès saben, el mecanisme de la reforma requereix l'elaboració d'un projecte, que hauria de ser sotmès a l'aprovació, primer, d'aquest Parlament, després, i per via orgànica, per les Corts Generals i, després, finalment, sotmès a referèndum del cos electoral de Catalunya. És evident que la dinàmica que es plantejaria esdevé utòpia. Cosa diferent fóra que es plantegés aquest tema, el de la reforma estatutària, en termes d'estratègia política partidista, com una concessió més de la principal força que dona suport al Govern de la Generalitat a la demagògia ambivalent de la indefinició calculada, a fi i efecte d'atraure's els sectors més radicalitzats del nacionalisme sense perdre els més moderats.

El que passa, senyor President, és que, com ja li vam dir en una altra ocasió, quan un munta en un tigre després no en pot baixar, i així ens podem tots veure involucrats en la dinàmica de la reforma estatutària sense creure massa en ella; de la mateixa manera que hem hagut de muntar en el carro de la província única, sense massa convicció, aparentment.

Jo els diria..., vostè va parlar ahir, senyor President, de sinceritat i de claredat, i també amb aquesta claredat, potser massa franquista, però vostè —ho repeteixo— la va oferir i la va demanar ahir, li diria, senyor President, que, per exemple, sobre aquest punt no ens costa creure a nosaltres que Esquerra Republicana està a favor de la reforma de l'Estatut, de la mateixa manera que està a favor de la província única, i que vostès —perdonin l'expressió— comencen una mica jugant de *farol* i, després, per no perdre la seva patent de nacionalistes, s'han de sumar a la manifestació. Seria molt greu que aquest esquema d'actuació es reproduís pel que fa a l'Estatut, perquè tant Catalunya com Espanya necessiten equilibri i serenitat, i vostè, senyor President, representa molt en aquest doble context, i vostè ho sap.

Catalunya ha de ser ferma en la reivindicació d'una interpretació de l'Estatut que garanteixi una autèntica autonomia política i no una simple descentralització administrativa; en això, hi estem absolutament d'acord tots. Però aquest objectiu s'as-

soleix millor generant confiança, repartint el joc entre nosaltres, és a dir, renunciant a monopolitzar la idea de Catalunya i sense pretendre representar en exclusiva la defensa d'allò que a tots ens uneix, que és, en aquest cas, la necessitat d'una correcta lectura dels textos autonòmics, bàsicament el Títol VIII de la Constitució i l'Estatut del 79.

Aquest objectiu difícilment s'assolirà mitjançant la mobilització popular aconseguida a base de denunciar atacs, greuges i laminacions de manera sistemàtica, ni que sigui en moltes ocasions amb fonaments importants.

I ja parlant de laminacions, jo li vull dir una cosa, senyor President: ha parlat vostè durant aquest debat de laminacions de la Generalitat respecte a les diputacions provincials. Des del moment que és públic i notori que l'única força política que, públicament —no privadament, perquè privadament tots diem moltes coses—, políticament i públicament està defensant les diputacions, i que som nosaltres, el Grup parlamentari Popular..., li vull dir que és evident que nosaltres..., ja ho direm quan arribi el debat de la divisió territorial corresponent... De totes maneres, com que se n'ha parlat molt en aquest debat, jo li vull dir públicament, senyor President, que nosaltres és evident que defensem les diputacions, i no tenim vocació de laminar res, ni laminar la Generalitat; al contrari. Nosaltres creiem que amb unes diputacions com cal es pot assegurar millor un equilibri territorial de Catalunya, i no pas centralitzant competències i recursos, que avui estan a Tarragona, a Lleida i o a Girona, a la plaça Sant Jaume. I no ens importa, a nosaltres, quedar-nos sols defensant en aquest Parlament les diputacions, perquè potser no estarem tan sols a Girona, a Lleida i a Tarragona, quan arribi el moment de defensar-les.

Senyores i senyors diputats, crec que en aquest punt, efectivament, com he dit, convé ser efectivament molt clar; procurem no confondre més l'opinió pública i diguem de veritat i sense eufemismes allò que pensem.

Per al Grup parlamentari Popular no s'estan aprofitant totes les possibilitats que l'Estatut ofereix, i els responsables principals són els que governen, els que tenen la majoria a Catalunya i els que la tenen en el conjunt d'Espanya, i llur responsabilitat s'agreuja perquè, entre altres coses, no es fien els uns dels altres —és aquesta malfiança de què va parlar ahir, efectivament, el President. I sense un clima general de confiança mútua no es pot avançar en el terreny del desenvolupament autonòmic: que el Govern Socialista no es distingeix precisament per llur sensibilitat autonòmica, i és donat a fer una lectura restrictiva del Títol VIII i de l'Estatut, ens sembla evident. És veritat. Els mecanismes d'involució autonòmica que va denunciar el senyor President de la Generalitat, per a nosaltres, són certs; és veritat que existeixen aquests mecanismes, com també és cert, al nostre entendre, que el Govern central indueix de manera justificada actuacions reivindicatives del Consell Executiu de la Generalitat, per la seva posició mesquina en el camp autonòmic, molt sovint.

Les vicissituds per les quals ha passat l'acord econòmic relatiu a la sanitat i a l'ICS, per exemple, ho il·lustren adequadament, perquè quan, en signar un acord, es concedeixen més de 40.000 milions de pessetes més dels inicialment oferts, és evident que s'està actuant amb poca vista i s'estan assentant les bases de la perpètua confrontació.

En casos com aquests, senyor President, senyores i senyors diputats, per nosaltres no es pot dir que el Govern de la Generalitat faci victimisme; el resultat ho demostra, que no s'ha fet victimisme. Tampoc es pot afirmar això en relació amb el finançament autonòmic, quan, fruit d'una negociació, s'obtenen finalment, per exemple, més de 25.000 milions de pessetes en concepte d'endarreriments no abonats i corresponents a exercicis anteriors. En aquests casos, és el Govern socialista de l'Estat qui provoca el rebuig, la confrontació i el desencís; no hi ha victimisme en aquests casos per part del Govern de la Generalitat; per a nosaltres, no n'hi ha. I Catalunya no surt pas beneficiada d'aquest clima general d'enfrontament, però, els rèdits polítics, els obté el partit que governa, puix que apareix com l'única opció política que defensa la nostra autonomia amb convicció.

Però, al costat d'aquestes constatacions, no podem deixar d'assenyalar-ne unes altres que contribueixen a alimentar aquell foc de la desconfiança mútua, i per això celebro molt que ahir el senyor President de la Generalitat parlés de la *Bundestreue* o clàusula de fidelitat i lleialtat recíproca entre els *Länder* i la Federació, aplicat al cas —com tots sabem— de la República Federal Alemanya, perquè és evident que sense una confiança mútua, en la qual tots anem a respectar les regles del joc, és a dir, en aquest cas, la Constitució i l'Estatut, no es pot avançar.

Com que aquí no hi ha el President del Govern i sí el President de la Generalitat, jo li dic que, al fil de la seva intervenció d'ahir en relació amb la *Bundestreue*, per exemple: senyor President, vostè sap que és el representant oficial de l'Estat a Catalunya, el representant ordinari de l'Estat a Catalunya —ho diu la Constitució—, i com a tal té una especial obligació de complir i fer complir les lleis de l'Estat, començant per la Constitució i l'Estatut, i, per cert, i d'això parlàvem abans, com a primer ciutadà de Catalunya obligat a complir les lleis, començant per la Constitució, dèiem que aquest matí s'ha parlat des d'aquesta tribuna d'un tema que pot semblar anecdòtic, però que per nosaltres no ho és; és al voltant del tema aquest del metge de la Canonja, que nosaltres no sabem qui és ni de què es tracta el cas, però la Constitució diu, d'entrada, que tots els ciutadans tenen la presumpció d'innocència, i que no es pot condemnar públicament i políticament —i aquí, d'alguna manera, s'ha fet una condemna política, i evidentment no pot ser d'un altre tipus— (*remor de veus*), s'ha fet una condemna política d'una actuació que, si fos certa, és condemnable absolutament, però que **no** podem actuar des d'aquí sobre la base d'una mera informació periodística, perquè és evident que prejudicant actuacions d'aquest tipus s'afecta l'honor de les persones, i tots sabem, i alguna personalitat d'aquest Parlament ho sap perfectament, el mal que es fa, que és irreparable, quan es fa una condemna política abans de l'absolució judicial.

Doncs bé, jo li deia a vostè, senyor President, i parlant en termes jurídics i respecte a això de ser representant ordinari de l'Estat a Catalunya, en termes jurídics —no polítics, jurídics—, Catalunya, segons la Constitució i l'Estatut, és una nacionalitat; en canvi, vostè, senyor President, diu que Catalunya és una nació. Ho entenc perfectament; vostè va parlar ahir de sinceritat i claredat, i jo crec que aquestes coses, aquest debat, que, per a nosaltres, ja ho he dit, està mal plantejat; ja que hi estem ficats, parlem-ne i aprofitem-ho. Aleshores, vostè va dir

que Catalunya és una nació. Jo no discuteixo això a nivell polític, sí a nivell jurídic. Vostè, com a representant ordinari de l'Estat a Catalunya, ha de respectar la Constitució i l'Estatut, i la Constitució i l'Estatut, i almenys l'Estatut, diu que Catalunya és una nacionalitat. (*Remor de veus.*)

Vostè sap, senyor President, que la confiança no és regula, sinó que es té o no es té. Nosaltres, des d'aquí, des de Catalunya, malgrat que podem no compartir la seva afirmació, l'entem i la respectem; però li puc assegurar que més enllà de l'Ebre és molt difícil d'entendre, i això genera desconfiança.

Senyores i senyors diputats, per a nosaltres les responsabilitats deduïbles en l'ordre polític d'una eventual insatisfacció autonòmica queden clares després del que he dit, que hauran de ser atribuïdes als que, tenint a les seves mans la potestat de govern, tenen també la capacitat de treure tot el profit possible de l'Estatut, perquè la realitat és que no n'han tret tot el suc possible.

Diu el senyor President que en aquests moments l'Estatut és una eina insuficient per construir Catalunya; ho va dir ahir. Va dir moltes coses també: que era una eina vàlida, però va dir en un moment determinat que l'Estatut és una eina insuficient per construir Catalunya. Potser, senyor President, va dir tantes coses, tantes coses, per aconseguir els uns i els altres, que, és clar, quan vénen els nacionalistes més radicals i critiquen, s'empara en el que va dir; quan venim nosaltres, s'empara en una altra cosa que va dir, perquè va dir de tot per contentar els uns i els altres, i aleshores és difícil el debat d'aquesta manera. Però vostè va dir, en un moment determinat, que l'Estatut era una eina insuficient per construir Catalunya, tal com s'estava llegint per part del Govern de l'Estat en aquests moments; que no era la lectura corresponent al pacte de l'Estat del 79.

Nosaltres opinem, contràriament, que és un bon instrument, la funcionalitat del qual depèn en bona mesura de qui l'aplica. De qui l'aplica des de Madrid, nosaltres tenim tantes reserves que sobra explicar-les més, és públic i notori; però aquí i ara, des del Parlament de Catalunya, nosaltres hem de centrar la nostra atenció en el Govern de la Generalitat, que és qui gestiona des d'aquí l'Estatut d'Autonomia i a qui tenim el deure institucional de controlar, com a diputats del Parlament de Catalunya.

La crítica a la seva gestió es deuria a un altre debat, al debat de política general o potser debats de política sectorial, però és que nosaltres opinem que l'actual debat pot amagar mancances de gestió atribuïnt defectes a l'instrument, quan haurien d'imputar-se a qui utilitza l'instrument.

Ja s'han destacat alguns aspectes en què l'Estatut d'Autonomia de Catalunya no ha estat utilitzat adequadament pels uns i pels altres, i quines fórmules haurien d'arbitrar-se, sobretot en matèria econòmica, aquest matí.

Hem de consolidar la nostra autonomia, però en condicions adequades. Hi ha posicions distintes sobre aquest punt, però no podem oblidar que assumir competències, per exemple, en condicions no adequades pot disminuir el marge d'autonomia; aparentment incrementar l'autonomia, a la pràctica, disminuir-la. Ja sé que això és polèmic, però en definitiva, si l'autonomia política està molt i molt directament relacionada amb l'autonomia financera, i amb l'autonomia de despesa, i avui tenim un marge del 5-6%, assumir en un moment determinat, per inter-

essos polítics, molt sovint, de partit o de coalició, competències en condicions inadequades, el que es fa a la pràctica és disminuir el marge d'autonomia política, perquè es disminueix el marge d'autonomia de despesa.

En aquesta mateixa línia d'intervenció li hem de dir, senyor President, que per progressar en l'assumpció de competències per part de la Generalitat de Catalunya, i assenyalant l'objectiu de consolidació de l'autonomia en el sentit d'incrementar precisament això, l'assumpció de competències de manera adequada per part de la Generalitat, cal destacar que no es podrà avançar cap a la seva conquesta si no és restituint, com ja hem dit, el clima de mútua confiança, sobretot, entre el Govern de l'Estat i el Govern de la Generalitat, i si no es té present també que per aconseguir totes les competències necessàries per a la Generalitat, tots —i ho repeteixo—, tots els que estem aquí, totes les forces polítiques aquí representades, som necessaris, puix que entenem que aquest és un objectiu comú, i que la Generalitat de Catalunya és de tots. I per això no entenem perquè, existint unes comissions mixtes de transferències, de valoracions, en el si de les quals, amb molt bon criteri, a partir d'un moment determinat, estan representades totes les forces polítiques catalanes d'aquest Parlament, es crea ara una espècie de supercomissió per a l'entesa Estat-Generalitat, la Comissió de Coordinació, en la qual només hi ha persones vinculades al Consell Executiu o bé a Convergència i Unió —llegeixi's els senyors Cullell, Alavedra, Roca i Bassols—, només de Convergència i Unió quan es tracta de negociar a nivell d'Estat-Generalitat. Competències, per tant, que són de tots, perquè estem parlant de la part constituent, encara, de l'autonomia. Atès que estem encara, com he dit, en una fase constituent de l'autonomia, i es tracta, per tant, de reivindicar un desplegament adient de l'Estatut en el qual no hi ha bàsicament discrepàncies, no pot pas Convergència i Unió monopolitzar la representació de Catalunya a nivell d'aquesta Comissió. I com que s'enfoca malament el tema després no s'aconsegueixen resultats eficaços.

Jo crec que en aquest punt, senyor President, una rectificació a temps seria profitosa. En qualsevol supòsit, vull deixar constància expressa que el nostre Grup parlamentari està a disposició total i absoluta de vostès, per tal de col·laborar políticament, políticament i, per tant, no tan sols tècnicament, en aquesta tasca. En definitiva, jo els diria, senyors de la majoria, senyors de Convergència i Unió, entenem que el seu victimisme té punts de raó —com he demostrat abans—, però, com és possible que al llarg dels set anys que porten vostès de Govern no hagin aconseguit posar les bases per a una solució efectiva d'aquest problema? I, pel que fa al Govern central, al Govern socialista, quina influència efectiva ha aconseguit el Partit dels Socialistes de Catalunya aquí sobre Madrid? Perquè el cert és que —i ja ho hem dit— el problema és un problema polític, no és pas una qüestió legal, amb un àrbitre legal, que és el Tribunal Constitucional. El cert és que ha mancat i manca voluntat política; no es tracta només d'una lectura favorable de l'Estatut, sinó que s'han posat massa bastons a les rodes, tant de la mecànica política com de l'administrativa de cada dia. I, si no, per què s'ha donat tant de treball al Tribunal Constitucional? Si hagués existit voluntat política d'una i d'altra banda, no tindria pas tanta feina l'àrbitre en els aspectes legals, el Tribunal Constitucional, perquè l'arbitratge s'hauria fet en el terreny

de la col·laboració política, i sempre amb caràcter previ.

En tota aquesta història, els cinc darrers anys hi ha hagut dos protagonistes, el Govern de la Generalitat de Catalunya i el Govern socialista de l'Estat, i un gran perjudicat, que ha estat el poble català, per aquestes discrepàncies, aquests enfrontaments i aquestes malfiances mútues.

Senyores i senyors diputats, l'Estatut no falla, doncs, fallen els que l'apliquen, des de Madrid i des d'aquí. Des de Madrid, les lleis de bases reglamentistes —i ja se n'ha parlat molt, d'això— dictades pel Partit Socialista, pel Govern Socialista, han buidat l'Estatut del 79 per mitjà, a tall d'exemple, de les lleis següents: la de Règim Local del 85, i el seu text refòs ulterior, la de Bases de la Sanitat del 86, la d'Intermediaris Financers del 85, la dels Òrgans de Govern de les Caixes d'Estalvis del 85, la de Mesures Urgents de la Funció Pública del 84, la d'Incompatibilitats de Funcionaris del 84, la de Foment i Coordinació General d'Investigació Científica i Tècnica del 86, a títol d'exemple, i podríem parlar també de la Llei de Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, i moltes més, però ja a nivell d'exemple aquestes lleis de bases reglamentistes, evidentment, han deixat molt poc marge de maniobra, a nivell autonòmic, tant a nivell del Parlament com a legislador, com a nivell de l'Executiu, per dictar reglaments corresponents a les lleis que aprovés prèviament aquest Parlament.

Totes les lleis esmentades han afectat l'Estatut, i vull assenyalar que cap d'elles ha estat defensada a les Corts Generals per Aliança Popular, ni en allò fonamental ni en la part que comporta un retall estatutari. Resulta palès, per tant, que el Partit Socialista ha fet retrocedir el sostre autonòmic mitjançant les lleis de bases, tot i que no deixa de ser paradoxal —i ja s'ha comentat molt aquest matí— que en algun d'aquests casos les lleis de què hem parlat comptessin amb el suport, d'una o altra manera, de la Minoria Catalana.

En tots aquests supòsits no és pas l'Estatut el que impedeix una autonomia satisfactòria. No qüestionem, doncs, la norma, qüestionem els qui la inutilitzen i la fan ineficaç. Tots sabem que una de les conseqüències que cal esperar de l'autonomia política és una millor gestió dels recursos públics i, en conseqüència, una major quantitat i qualitat dels béns i serveis posats a disposició del contribuent. La Generalitat porta ja any rere any gestionant amplíssimes competències en l'ensenyament i la sanitat, per exemple. I jo em pregunto —i això té molt a veure amb el tema de l'Estatut— si els ciutadans de Catalunya han percebut una millora qualitativa en els serveis que els dispensa la Generalitat en aquests àmbits, sanitari i d'ensenyament. No qüestionem, doncs, si l'Estatut és bo a efectes de sanitat o a efectes d'ensenyament; qüestionem la gestió que es fa de l'exercici d'aquestes competències per part de l'actual Govern de la Generalitat.

El mateix podríem dir en relació amb l'Administració pública: funcionen millor ara les oficines públiques? No s'està fent una còpia mimètica de l'Administració de l'Estat? Hi ha algú dels aquí presents que pugui afirmar, de veritat, que l'Administració de la Generalitat funciona millor que l'Administració perifèrica de l'Estat? I, si no funciona millor, podem afirmar o no que en aquest àmbit, és a dir, en l'administratiu, de l'autonomia administrativa, l'autonomia ha defraudat les expectatives concebudes. Però, en tot cas, tampoc culpem aquí l'Estatut d'això: imputem-ho, en tot cas, a l'actual Govern de la Gene-

ralitat.

Quelcom semblant podríem dir en un terreny políticament força significatiu en l'àmbit de l'autonomia i al qual ja es va referir ahir, i també avui, el senyor President, en concret el de la policia autonòmica. A la pràctica, els Mossos d'Esquadra només despleguen funcions de protecció d'instal·lacions i de persones. No veiem imaginació política en el Govern de la Generalitat per tal de desbloquejar la situació actual. Evidentment, veiem una absoluta manca de voluntat política en el Govern de l'Estat per avançar en aquest camp. I ja que parlem d'imaginació, cal recordar que un dia, tot aprofitant, potser, que el Pisuerga passava per Valladolid, va venir aquí el Conseller de Governació, aleshores el senyor Macià Alavedra, i ens exposà un model policíac que, després, amb la Llei de Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat, és absolutament inviable. I això, malgrat que Minoria Catalana, a nivell parlamentari, i la Generalitat, a nivell institucional, van pactar-la amb el Govern socialista. I he de dir que avui, el senyor President, si no ho he entès malament, deia que el problema estava a nivell de Junta de Seguretat de Catalunya, que és qui estava bloquejant el desplegament de la policia autonòmica. No, senyor President, no s'enganyi amb això, en absolut. Vostè sap perfectament que la Junta de Seguretat, que té unes competències molt taxades a l'article 13 de l'Estatut d'Autonomia, sens dubte té, teòricament, teòricament, unes competències molt importants. Vostè sap que és un organisme que no té presidència, que és un organisme paritari amb dues presidències: la de la representació de l'Estat i la de la representació de l'autonomia. I qui mana, qui dirigeix la representació de l'Estat és el Governador Civil de Barcelona. Si hi ha acord polític entre vostès i el Govern de l'Estat, pot tenir l'absoluta seguretat que la Junta de Seguretat no té autoritat política per bloquejar un acord d'aquest tipus. I, per tant, no s'equivoqui en el tret: no està a nivell de Junta de Seguretat el bloqueig, si és que el bloqueig existeix. El bloqueig, en tot cas, estarà a nivell d'acord polític amb el Govern de l'Estat. Si hi ha acord polític amb el Govern de l'Estat, evidentment la Junta de Seguretat farà el que s'hagi de fer per facilitar el desplegament efectiu de la policia autonòmica, dels Mossos d'Esquadra.

El vostre discurs d'ahir, senyor President, s'estructurà en un aparent sil·logisme, quan en realitat es construeix, des del meu punt de vista, sobre un profund sofisme. Deia el senyor President: «L'Estatut que tenim no és pas el que volíem, no és el de Sau. La diferència entre el de Sau i el que tenim és el preu que tots nosaltres pagarem el 79, en un autèntic pacte d'Estat, per tal de consolidar la democràcia i garantir la governabilitat. Però ara no se'ns està donant l'Estatut del 79. Per la via de diversos mecanismes» —deia el President— «d'involució autonòmica, que utilitza l'Administració central molt hàbilment, s'està buidant l'Estatut de contingut i ens estem quedant, i, si no, ens hi podem quedar, en una mena d'autonomia administrativa, sense contingut polític. Per tant» —deia el senyor President—, «o bé això es corregeix o cal anar a una reforma de l'Estatut per tal d'aconseguir, sense possibles lectures diferents, l'Estatut del 79, amb el seu mateix esperit però, lògicament, amb diferent lletra.»

Això és el sil·logisme que feia, des del meu punt de vista, el President de la Generalitat ahir. Tot seguit, i per tal que quedés ben clar —això ho va remarcar molt—, el President ex-

pressava el que aquesta eventual reforma hauria de garantir a la nostra autonomia, i que, ressumint, seria : primer, que en el nou text estatutari es guanyessin tots els recursos, o millor, el contingut d'aquests, avui pendents davant del Tribunal Constitucional; segon, que les competències exclusives ho siguin de veritat, i no compartides o concurrents; tercer, que s'impe-dís l'aplicació dels mecanismes antiautonòmics; quart, poder portar a terme actuacions en matèria de política econòmica; cinquè, garantir un rang adient —d'això, ja en parlarem després—, un rang adient a l'autonomia com és ara dels poders i institucions de l'Estat; sisè, un finançament suficient per tal de garantir tot l'abans esmentat, i, en definitiva, possibilitar una autèntica autonomia política sense privilegis per a ningú, però també sense discriminacions per a ningú. Absolutament d'acord, absolutament d'acord.

On apareix, a criteri nostre, l'esmentat sofisme? Ja ho hem dit abans : en que qualsevulga reforma estatutària ha de com- ptar amb un interlocutor a Madrid, i si per hipòtesi de parti- da, la qual compartim, el Govern socialista efectua una lectura a la baixa de l'Estatut del 79, no serà pas aquella majoria la que aprovarà un text que permeti només una lectura a l'alça. Per tant, vostè, senyor President, està plantejant ja de bell antuvi una possibilitat com a conclusió de la seva argumentació que esdevé impossible de complir. I, per tant, és un claríssim sofisme.

Una altra cosa seria, senyor President, naturalment, si existís una altra majoria a nivell de tot Espanya, cosa a la qual, amb molt de gust, nosaltres estem disposats a col·laborar, com vostè sap molt bé. I em congratulo (*remor de veus*), i em congra- tulo, ens congratulem nosaltres, de les seves paraules, perquè no pensem que vostè construís volgudament un sofisme, de les seves paraules es desprenguin clarament, o, com a mínim, implícitament, que vostès, efectivament, ja van, de manera de- cidida, cap a aquesta nova direcció.

Però no acaba aquí la contradicció, perquè vostè, senyor Pre- sident, en la seva aparentment impecable argumentació, intro- dueix afirmacions que no són pas tan clares. Estem d'acord, estem d'acord que les lleis de bases que fa el Govern socialista són tan reglamentistes que deixen poc marge d'actuació a l'autonomia, tant a nivell legislatiu com reglamentari. Moltes d'aquestes lleis després no són anul·lades pel Tribunal Consti- tucional, ja que —i vostè ho ha dit—, segons el parer d'aquest, del Tribunal, no són anticonstitucionals, la qual cosa no vol dir que no siguin molt poc autonomistes, efectivament. De la ma- teixa manera podem dir que no totes les lleis que emanen d'a- quest Parlament, per aquest sol fet d'emanar d'aquest Parla- ment, han de ser automàticament declarades constitucionals pel Tribunal de Garanties, puix poden ser molt autonomistes però no adequades a la nostra carta magna —i estem pensant, per exemple, en la Llei sobre les diputacions. I pretendre que el Tribunal Constitucional només és vàlid com a àrbitre quan es guanyen els recursos no és pas un plantejament acceptable. Joestic segur que això no és el que vostè va voler dir, però a nosaltres ens va semblar que de la lectura de les paraules que vostè va dir es podia desprendre, claríssimament, aquesta conseqüència.

La *Bundestreue* juga aquí un rol decisiu : acceptar la Consti- tució espanyola suposa tant com acceptar totes les decisions del Tribunal, com el sol garant intèrpret d'aquella; sobretot

quan s'han produït sentències com la de la LOAPA, la confian- ça en aquesta institució esdevé fonamental. I això ho diem nosaltres, des d'Aliança Popular, que prou sabem el que és acudir a aquest Tribunal i que no se'ns doni la raó una i altra volta. Per això caldria partir d'un examen objectiu del grau també d'assimilació que del nou règim d'autogovern es pro- dueix en el ciutadà mitjà resident a Catalunya.

Ens demanava el senyor President claredat, i nosaltres pro- curem tenir-la. Diguem sincerament que si la nostra autono- mia està encara en fase de consolidació, és perquè tampoc ha calat encara prou en l'opinió pública de Catalunya. És normal. S'ha donat al procés autonòmic un ritme constantment accele- rat, i això pot provocar en el cos social de Catalunya, heteroge- ni com cap altre, una fracció amb conseqüències perilloses per a la cristallització harmoniosa d'una Catalunya autònoma. Ex- isteixen grups socials nombrosos que no han pogut adaptar-se, en tan pocs anys, a una transformació tan profunda. Des de la seva responsabilitat institucional, la Generalitat té el deure d'a- compassar la dinàmica de la reivindicació nacionalista a un *tempo* que no produeixi esquerdes en el variat teixit social que constitueix la Catalunya d'avui.

I dues precisions encara, sobre l'anomenat pacte d'Estat del 79. Vostè sap, senyor President, que l'esforç col·lectiu del 78 i del 79, el protagonitzà tot el poble espanyol, que, segons la ma- teixa Constitució, és l'únic dipositar, en el seu conjunt —i tal com diu la Constitució en l'article primer—, de la sobirania na- cional, que esdevé indivisible. Per tant, em sembla rebutjable parlar amb la neutralitat que ho va fer el Molt Honorable Presi- dent ahir d'un pacte d'Estat, perquè l'Assemblea de Parlamen- taris de Catalunya, que negocià l'Estatut i que representava l'e- lectorat català, no podia pas pactar revestit d'una sobirania que pogués contraposar-se, en peu d'igualtat, a l'únic poder sobirà de l'expressió normativa màxima del qual —la Constitució espanyola— deriva l'Estatut. I parlar d'aquestes coses impor- tants amb aquesta naturalitat, pot arribar un moment que sigui convenient, que sigui convenient, aturar-ho.

I li he dit abans, senyor President, que parlaria del rang de l'autonomia. Estem totalment d'acord respecte al rang de l'autonomia, i que no és el protocol una cosa anecdòtica, perquè reflecteix públicament, gràficament, jerarquies de poders i d'institucions, i, per tant, és molt important. Però vostè, senyor President, sap que aquí a Catalunya, i en virtut d'una sentència, em sembla, del Tribunal Constitucional, el President de la Generalitat precedeix, protocol·làriament, el senyor Alfonso Guerra, la qual cosa no és poc, eh?, no és poc. Però resulta que el Govern de vostè no predica pas amb l'e- xemple, aquí dintre de casa nostra. Perquè també, vostè sap, senyor President —o ho hauria de saber—, que els presidents dels grups parlamentaris estan per sota del número 130 del pro- tocol de la Generalitat, i que un diputat del Parlament de Cata- lunya, en qualsevol acte oficial de la Generalitat, es veu gairebé precedit per un cap de negociat o un cap de servei territorial de la Generalitat. I no crec que aquest sigui el rang de l'autonomia en la seva vessant parlamentària, senyor President. O ens re- spectem nosaltres mateixos o no ens respectaran els altres. I hem de tenir autoritat moral per demanar als altres que ens respectin.

Senyor President, senyores i senyors diputats, crec que tots estem d'acord que, passant ara a un altre aspecte del tema que

avui ens ocupa, sense autonomia financera no existeix autonomia política, i que, per consegüent, l'autonomia només serà plena quan Catalunya disposi d'un cert autocontrol no condicionat sobre una part significativa dels recursos. Des del Grup parlamentari Popular volem palesar-vos que som partidaris d'esgotar totes les possibilitats estatutàries en aquest terreny. En concret, creiem que cal aconseguir una equiparació en el tema econòmic amb les autonomies forals. Entenguin bé que no reivindicuem el sistema de concert econòmic, però considerem inadmissibles les desigualtats que es produeixen entre les autonomies de règim econòmic general i les de concert o quota. La nostra Constitució parla de solidaritat entre tots, i això comporta la inexistència de privilegis de cap tipus. En teoria, el sistema de quota no ha de produir-les, ja que l'única cosa que varia és qui recapta els impostos. De tota manera, és evident que es produeixen aquestes diferències, i com que no veiem per què l'Estatut d'Autonomia —perquè no ho impedeix— que es puguin cedir els rendiments de l'impost sobre la renda, nosaltres diem que caldria també avançar en aquest terreny, que es poguessin cedir incondicionadament els rendiments de l'impost sobre la renda, i per això és necessari, únicament, una llei de rang suficient a nivell de l'Estat. El que no podem pas acceptar és que Catalunya sigui una autonomia de segona, de la mateixa manera que tampoc volem privilegis.

Pel que fa a la policia autonòmica —ja n'hem parlat abans—, cal desplegar l'article 13 de l'Estatut, amb imaginació política per part de vostès —que no la veiem des de la intervenció del senyor Macià Alavedra aquí, el que passa és que no va servir de res—, i amb voluntat política per part del Govern de l'Estat.

I és evident que la policia autonòmica ha de tenir competències en matèria d'ordre públic i de seguretat ciutadana. Nosaltres no som partidaris d'una Ertzanza a la catalana, i, per tant, demanem un racional repartiment de competències sense exclusivismes territorials.

De tota manera, s'ha de treure tota la seva virtualitat, també, a aquest punt de l'Estatut, quan veiem que per a la protecció d'instal·lacions pròpies de la Generalitat, com són les hospitalàries de l'ICS, o els Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, o la mateixa TV3, resulta que la mateixa Generalitat contracta serveis de companyies privades de seguretat, tornem a afirmar que no és l'Estatut el que falla, tampoc en aquest punt. I, en la mateixa línia de defensa d'aquelles competències que corresponen a la nostra autonomia en el marc constitucional i estatutari, entenem que, evidentment, d'una vegada per totes, cal fer efectius els traspassos de les cambres agràries, de les confraries de pescadors, en definitiva és complir les sentències del Tribunal Constitucional que vinculen l'Executiu, de la mateixa manera que els traspassos de les competències que siguin escaients en relació amb l'INEM i en relació amb l'INSS.

I vull dir una cosa : vostès saben que l'Estatut d'Autonomia diu que és competència de la Generalitat la gestió del règim econòmic de la Seguretat Social, que és un concepte molt ambigu. Nosaltres entenem que això no implica la transferència de la Tresoreria General de la Seguretat Social, que és el tema que s'està discutint ara en el País Basc, no el tema de l'INSS que s'ha parlat aquest matí, no és el tema de l'INSS, és el tema de tresoreria el que es discuteix en el País Basc; nosaltres no som partidaris d'això, entre altres coses perquè entenem que no és això el que diu l'Estatut, i perquè la Seguretat Social es

basa bàsicament, es basa —perdó per la redundància— en un concepte de solidaritat social que quan anem a aquests repartiments perd tota la seva essència. Però sí que determinats aspectes de l'INSS s'han de transferir a la Generalitat. Nosaltres no veiem per què la gestió de les prestacions econòmiques de jubilació, d'invalidesa, i de totes aquestes coses, no les pot gestionar la Generalitat de Catalunya quan, en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya diu que correspon a la Generalitat la gestió del règim econòmic de la Seguretat Social, i, per tant, la gestió de les prestacions econòmiques és una competència claríssima, des del nostre punt de vista, de la Generalitat de Catalunya, i això afecta l'INSS, no la Tresoreria de la Seguretat Social.

Tots els grups parlamentaris de la Cambra, i de manera singular el Govern, poden comptar amb el nostre recolzament decidit per reclamar, així mateix, tot el referent al manteniment de l'estructura de l'Administració de justícia de Catalunya. I demanàriem, de manera molt especial, aquí, a la principal força política de l'oposició, el Partit dels Socialistes de Catalunya, que contribuís a anul·lar la resistència del Govern socialista de l'Estat que aquesta matèria sigui gestionada per la Generalitat; que justifiqui el Govern de l'Estat dient que la Llei Orgànica està pendent de resolució pel Tribunal Constitucional. En relació amb això, i per millor il·lustrar les senyores i els senyors diputats, convé recordar els nombrosos casos en què la presència de recursos davant el Tribunal Constitucional no ha privat pas el Govern d'executar o desenvolupar qüestions compreses dins la matèria pendent de resolució per part del Tribunal. I recordo també a la Cambra que en el seu dia el Partit Socialista va articular una curiosa teoria justificativa de la superació del recurs previ d'inconstitucionalitat —ara té l'ocasió de portar a la pràctica les seves curioses teories d'aleshores. I, en aquest punt, també crec oportú recordar —ja s'ha recordat aquest matí que nosaltres vam ser els que vam presentar una proposta de resolució, en aquest sentit, en l'últim debat de política general—, senyor President, aquella resolució, la que va ser aprovada en l'últim debat de política general, recalcant la necessitat de designar, sense més dilació, el President del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

Finalment, fem una proposta que entenem que és constructiva : la creació d'una comissió parlamentària, amb representació de tots els grups d'aquesta Cambra, que, en substitució de l'actual de Convergència i Unió, negociï amb el Govern de l'Estat, amb voluntat política, els casos pendents de resoldre en el terreny de les competències, i que, a més, faci un estudi de les lleis de bases que hagin afectat l'Estatut. Aquestes lleis de bases haurien de ser modificades per les Corts Generals en aquells punts on es veiés més clarament el retall econòmic, amb independència que hi haguessin presentats recursos davant el Tribunal Constitucional. Ens estalviàriem el tràmit del Tribunal i no existirien greuges per part de ningú.

Per últim, queden aspectes concrets de l'autonomia on necessàriament nosaltres hem de mostrar parcialment el consens abans d'anar a negociar a Madrid. És el cas, per exemple, de TV3. L'últim paràgraf de la Disposició Transitòria Vuitena de l'Estatut obre un camí per aconseguir, possiblement, certes subvencions per a la televisió de Catalunya. Sens perjudici de prendre en consideració l'argument que la televisió de l'Estat no té ja subvencions dels Pressupostos Generals de l'Estat —la qual cosa és important—, no és menys cert que TV3 és també

un vehicle de normalització lingüística, però també no és menys cert que s'utilitza partidistament per part del Govern de la Generalitat, la qual cosa li treu autoritat moral per negociar davant el Govern de l'Estat. El canvi d'actitud, sobretot ara que s'acosten les eleccions municipals, es fa indispensable per arribar a un acord, no tan sols amb Madrid, sinó, el que és més important, prèviament, aquí, entre nosaltres.

Per acabar ja, senyor President, senyores i senyors diputats, l'Estatut és la nostra norma bàsica de règim interior, d'alguna manera com la constitució específica de Catalunya. No és un cos legal perfecte, però permet garantir un nivell d'autogovern satisfactori si s'utilitza adequadament. En el moment que es va redactar tots teníem menys experiència que ara, i sense cap mena de dubte ara faríem un Estatut diferent, amb una lletra diferent; amb la redacció que té actualment, així com la del Títol Vuitè de la Constitució, per exemple, no cauríem en ambigüitats de competències exclusives, plenes i compartides, que permeten lectures com les que fa el Govern socialista, que converteix totes les exclusives en, com a mínim, compartides, quan es tracta, lògicament, d'exclusivitats reservades a la Generalitat per l'Estatut.

Tampoc podem oblidar temes com el de la protecció civil, pràcticament no citat en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. I, sens dubte, el tema econòmic i financer estaria millor desenvolupat. Però malgrat tot això, qualsevol altra alternativa, en aquest moment, és pitjor, seria com un salt en el buit; per reparar les seves possibles mancances, n'hi ha prou amb voluntat política per treure-li totes les seves potencialitats i un diàleg adequat entre la Generalitat i el Govern de l'Estat, amb aquella *Bundestreue* de què parlava el President, és a dir, amb lleialtat mútua, constitucional i estatutària.

Nosaltres, el Grup parlamentari Popular, no esperem canvis importants en la seva recobrada vocació jacobina per part del Govern socialista de l'Estat, però procurem, com a mínim, entre tots, des d'aquí, donar-los l'oportunitat d'arribar a acords satisfactoris sense que els èxits de la negociació apareguin com a imposats per una pressió reivindicativa i capitalitzats per un únic partit polític. I que ho siguin, pel contrari, com l'acord aconseguit entorn al compliment d'unes obligacions legals que ningú en particular ha d'intentar aprofitar en benefici propi.

Com ja he dit, encara estem en una fase constituent de l'autonomia, i per això té un cert sentit aquest debat sobre l'Estatut. I, per tant, perquè estem en una fase constituent de l'autonomia, tots som necessaris en aquest esforç comú d'aconseguir un pacte. És fàcil, perquè tots els presents, entenc que ens legitimem mútuament, als efectes de reconèixer-nos la mateixa convicció en la defensa dels drets que les lleis reconeixen a Catalunya.

Moltes gràcies, senyor President, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT : El Molt Honorable President vol intervenir? Té la paraula.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT : Molt Honorable senyor President, senyores i senyors diputats; bé, miri, jo crec que sí que té sentit que fem aquest debat, jo crec que en té molt, i que, de fet, haver esperat set anys a fer-lo, doncs, és haver demostrat no pas un excés de pressa a fer-lo. Al cap de set anys es pot començar a pensar, a rumiar a veure què dona de si l'Estatut d'Autonomia i la seva aplicació i on rauen els

seus defectes, les seves falles, si rauen en el text mateix, en la forma com s'aplica, en la forma com s'aplica des de Madrid, en la forma com l'apliquem nosaltres, tot això em sembla que ja és hora que ho debatem.

Que pot portar un cert interrogant i que pot desencadenar uns certs mecanismes? Doncs, segurament. Tampoc no és dolent, des de la nostra perspectiva, tampoc no és dolent. Jo he dit abans que aquest era un debat que no podia resumir-se, no es podia reduir al que passarà aquí —ho vaig dir ahir, avui ho he repetit en algun moment—, que és un debat que desborda el Parlament, que és un debat que desborda el simple àmbit polític, i, per tant, com que és un debat que, en certs aspectes, continuarà, és cert que pot provocar, doncs, el desencadenament d'uns certs mecanismes que jo espero sincerament que siguin positius. Vostè pot pensar que són perillosos i negatius, però és que hi ha una cosa molt perillosa també, eh?, que és deixar les coses tal com estan. És a dir, seguir funcionant tal com estan, sense més, també és molt perillós. I, de fet, el meu discurs d'ahir, si vostès el llegeixen bé, és un discurs dialogant, és un discurs en el qual, precisament, doncs, miro de deixar molt oberts els ponts del diàleg, sobretot, evidentment, amb l'Administració central, que és amb qui correspon més, i que, a través del debat miro també que no es creïn, diguem-ne, dificultats insuperables després per al nostre propi diàleg interior a Catalunya, però, de tota manera, és un discurs que representa un cert advertiment : això no pot continuar d'aquesta manera. I els discursos que s'han fet avui, aquest matí, per part del senyor Ribó i per part del senyor Barrera, també ho són. De fet, tampoc no costaria tant, ni sorprendria tant tanta gent que tot d'una el grup majoritari d'aquesta Cambra, amb els seus setanta-dos diputats, basculés en la línia del plantejament que estan fent el partit comunista i el partit d'Esquerra Republicana; tampoc resultaria una tan gran sorpresa, però seria molt seriós que passés això. I això, bé, no passa, però, de tota manera, val la pena que se sàpiga que és una cosa que un dia pot passar, indubtablement, i passarà el dia que, indubtablement, s'arribi ja, definitivament, a la conclusió que les competències exclusives no són exclusives, que les lleis de base no són lleis de bases, que les subvencions no són subvencions, etcètera, i que l'Estatut d'Autonomia no és l'Estatut d'Autonomia; aquell dia, evidentment, això passarà.

Per tant, jo crec que aquesta discussió és important, i és important també per això que vostè tem, perquè també és bo que això s'admeti, s'adverteixi que això pot passar, i que tampoc seria tan absurd, ni seria tant un contrasentit que passés. En realitat, nosaltres més aviat ens trobem amb la dificultat oposada a la que vostè diu : que després de fer una denúncia que, de fet, s'hi afegeixen altres denúncies : «vostès tampoc ho fan bé». Bé, molt bé, d'acord, però, de fet, ningú ha dit que la denúncia que hem fet no sigui certa; ningú no ha dit que hi hagi una involució autonòmica, fins aquell moment, almenys no ho ha dit, vostè tampoc no ho ha dit, i els que l'han precedit tampoc no ho han dit; més aviat gairebé semblaria lògic que diguessin : «doncs, vinga alineem-nos amb les posicions del senyor Barrera i del senyor Ribó». El que passa és que ja he intentat explicar aquest matí que nosaltres tenim un altre objectiu, i tenim una altra responsabilitat, i hem d'esgotar moltes altres possibilitats.

Per tant, això que a vostè li fa por a mi no me'n fa, que quedi

clar que a mi no me'n fa. Perquè a mi el que em fa por és que un dia ens trobéssim sense que mai ningú hagués advertit que no tenim Estatut. Això és el que em fa por. Hem trigat set anys a fer-ho això, hem trigat set anys a fer-ho, i ja era hora que ho féssim.

Tampoc no és cert, senyor Fernández, que jo vagi a contentar els uns i els altres, perquè, després de tot, si aquest matí hagués volgut contentar els representants que han fet unes formulacions més nacionalistes que les que segurament es faran aquesta tarda (*remor de veus*), doncs, bé, per exemple, no hauria anunciat que nosaltres no farem un recurs, per exemple (*remor de veus*), a aquell... —no voldria haver molestat ningú— (*remor de veus*)... doncs, tampoc no hauria anunciat que no farem recurs, per exemple, sobre aquell tema de l'ús del català a l'escola, i explicant que, a més, per si no se n'havia adonat tothom, el jutge en realitat recull el nostre decret, la sentència és el nostre decret; com podem fer un recurs? Però si jo hagués volgut realment contentar, m'hauria pogut silenciar això, exactament. I és que no vull contentar ningú per contentar-lo; si podem contentar-lo, magnífic, però no és aquest l'objectiu. L'objectiu és simplement explicar quina és la posició, tal com la veiem, com veiem que evoluciona el tema estatutari i el que entenem que s'ha de fer, però no es tracta, aquí, de venir a contentar ningú per tal després aconseguir aquest vot o l'altre, o el de més enllà, no es tracta d'això. En aquest sentit, el Govern de la Generalitat sent la responsabilitat, la responsabilitat de dir les coses tal com són, sense buscar cap altre més complement, cap contrapartida, per part absolutament de ningú; dir les coses tal com són o, almenys, tal com les veiem.

Sigui dit de passada, el tema aquest que vostè ha plantejat del metge de la Canonja que, efectivament, potser és un tema que ens hem deixat portar a parlar-ne massa, perquè tampoc un tema tan concret no ha de ser pas objecte..., l'únic que hi ha és que s'ha obert un expedient, hi ha prou informacions per saber que s'ha obert un expedient, la qual cosa, evidentment, no comporta, de cap manera, necessàriament, que hi hagi d'haver responsabilitat o culpabilitat, però l'expedient s'ha hagut d'obrir perquè hi ha prou indicis que obliguen, almenys, a obrir l'expedient.

La involució autonòmica és una cosa gairebé... aquest debat és un debat en el qual parlem una mica de tot i em sembla que és molt bo fer-ho, però per precisar les coses, no és només fruit dels governs socialistes. Això ha de quedar clar. La involució autonòmica, d'una manera clara, flagrant, ja ho dic que comença el dia 24 de febrer, però ja venia d'abans, ja venia d'abans, i venia d'abans no pas, en aquell moment, només, ni principalment —els que estan a l'oposició tampoc no tenien tanta possibilitat, o potser no volien, doncs, de dur a terme aquesta política—, no pas únicament ni principalment dels socialistes, sinó també d'alguns sectors d'UCD. I preciso que d'alguns sectors d'UCD, perquè, de fet, el que durant un temps —durant l'any 80— va estar frenant que el tema de la involució autonòmica no desemboqués d'una manera franca i clara en decisions polítiques és que sobre això no hi havia unitat dintre d'UCD, no n'hi havia —i vostè probablement d'això n'està al corrent. Però, indubtablement això venia d'abans del 23 de febrer i no únicament —ho repeteixo— del sector socialista.

La comissió de cooperació... Aquesta comissió de coopera-

ció, pel que veig, és una comissió molt poc coneguda en el seu plantejament. Deixin-me que els expliqui, exactament, com s'ha produït aquest fet. El dia 30 d'octubre de l'any 1986, el Ministre senyor Almunia m'escrivi una carta i em diu —he de dir que és una carta que en el seu redactat em va fer concebre més esperances de les que després sembla que hi poden haver, tot i que nosaltres continuem aferrats a la il·lusió que aquesta no serà una comissió, diguem-ne, per sortir del pas, només—, diu *grosso modo* : Donades les especials característiques que té l'autonomia catalana i en la línia del que són unes reunions que precisament fem, concretament, amb Navarra —això, a més, està previst d'una manera ja diguem-ne estatutària en la llei «de mejoramiento foral»—, nosaltres... el Govern, el Govern central proposa al Govern de la Generalitat que es constitueixi una comissió de cooperació per tal d'estudiar tots els problemes diguem-ne conflictius, tots els problemes diguem-ne problemàtics que hi pugui haver entre el Govern central i el Govern de la Generalitat, entre el Govern central i l'autonomia de Catalunya. O sigui que, de fet, és una cosa que se situa a nivell de responsabilitat de Govern central i que, evidentment, se situa a nivell de responsabilitat de Govern de la Generalitat.

No sé si —evidentment, per ara no és així— el Govern central voldrà fer alguna obertura cap a altres forces polítiques, però, de moment, el plantejament que es fa concretament és aquest, a nivell de governs per estudiar els diversos temes de tipus conflictiu que hi pugui haver hagut —i veure si els podem repescar— i sobretot que hi pugui haver de cara al futur. Per exemple, un dels temes que es va plantejar el primer dia, que va ser una reunió, diguem-ne, molt estrictament de constitució —ara fa pocs dies, fa vuit o deu dies—, doncs, va ser aquest tema que estava a punt de sorgir —i que esperem que es pugui resoldre positivament, d'acord, entenem nosaltres, amb les nostres competències— del joc. Si vostès volen, aquest és un tema molt important; aquí hi ballen uns quants milers de milions de pessetes, no és pas un tema menor —encara que políticament potser no sigui dels més importants, econòmicament ho és molt—, però n'hi ha d'altres que, evidentment, han d'anar sortint. I nosaltres, la nostra voluntat és que aquesta comissió tingui un molt alt nivell, i per això, fins i tot, quan nosaltres vàrem fer, vàrem designar la representació del Govern de la Generalitat, la vàrem situar a un molt alt nivell, més alt que el que inicialment havien plantejat ells, i —i això és un signe positiu, jo crec que és un fet positiu per part del Ministre Almunia— ell va modificar la composició que inicialment havia de tenir la representació del Govern en un sentit d'ampliació de gent, d'una banda, i d'elevació del sostre polític i administratiu dels seus components.

Bé, això és el que hi ha concretament; això és el que és aquesta comissió de cooperació. Què serà? Ahir ho deia. Bé, si és el que nosaltres volem que sigui, si és realment això, ens ha de permetre convertir-la en un òrgan de discussió de tots els problemes que tenim encallats i del mateix concepte d'autonomia, que és una reclamació que fem constantment : discutim-ho, què s'entén per autonomia, vosaltres, nosaltres... Aleshores, bé, si no, haurem de demanar —jo mateix hauré de demanar al President del Govern— que es plantegi la qüestió d'una altra manera.

Val a dir que aquesta és una comissió que després hem sabut —vull dir que ens ho va dir el mateix Ministre— que s'ha ofert

aquesta possibilitat a totes les comunitats autònomes, amb la qual cosa aquell aspecte de l'especificitat de l'autonomia de Catalunya a la qual feia referència la carta del Ministre Almunia del 30 d'octubre, evidentment, queda ja altre cop diluïda; no vol dir, potser, que a la pràctica no quedarà tan diluïda com podria semblar a primera vista. Això està per veure, és un d'aquells punts a través dels quals veurem si, efectivament, existeixen unes possibilitats de diàleg, de negociació, de rectificació o no. Això ho veurem, en part, a través d'aquesta comissió.

No em ficaré gaire en un tema que vostè ha plantejat —de fet, gairebé no m'hi hauria de ficar gens, per ser coherent amb mi mateix—, i és que vam quedar clar que aquest era el debat sobre l'abast de l'Estatut, no sobre —i pot ser, evidentment—, el debat sobre com el Govern de la Generalitat actua per tal que l'Estatut es desplegui, l'Estatut s'apliqui íntegrament, no sobre la nostra política sanitària, ni la nostra política d'ensenyament... De tota manera, el que m'ha preguntat... Millora qualitativament? Sí. Però, d'això, si vol, ja en parlarem el mes d'octubre; sobre això no m'allargo més perquè no és el debat d'avui.

Insisteixo en la Junta de Seguretat : «La Junta de Seguretat determinarà l'Estatut, el Reglament, les dotacions, la composició numèrica i l'estructura, el reclutament de la policia de la Generalitat, els comandaments de la qual...», bé, etcètera. O sigui que tot. I, evidentment, hi ha un bloqueig. Una entitat absolutament paritària la poden bloquejar els uns, i els altres, o tots dos alhora. Com pot comprendre, nosaltres tenim el màxim interès a desbloquejar-la; perquè els que tenim interès que hi hagi policia autonòmica —no sis-cents policies, sis-cents Mossos d'Esquadra, que naturalment estem parlant d'un cos reduïdíssim, no sis-cents, sinó dos mil, que seria una xifra que ens permetria segurament ja fer, més o menys, la feina que hem de fer, o començar a fer— som nosaltres. Ara vostè diu, i diu molt bé : «Home, no sigui ingenu! No és la Junta de Seguretat que bloqueja, si de cas és qui utilitza la Junta de Seguretat », que, en tot cas, tampoc és el Governador Civil de Barcelona; el Governador Civil de Barcelona suposo que fa el que li diuen que faci i, aleshores, algú li diu : «Escolta, la Junta de Seguretat serveix per bloquejar, per no reunir-se, per no trobar mai el moment de reunir-se o perquè, quan ens asseiem, dir sempre que no». Però el resultat és que a través de la Junta de Seguretat es produeix aquest bloqueig. D'acord : bloqueig que s'ha de superar a través d'un acord polític que, en aquests moments, no hi és.

De tota manera, li vull precisar que no és cert que la policia autonòmica només faci protecció de persones i edificis. Fa bastantes més coses, i vostè només llegint el diari ho veu. Vull dir, quan es tanquen casinos il·legals, això no és ni protegir persones ni protegir edificis i, com això, tantes altres coses. O quan es fan, per exemple, operacions de salvament, això tampoc no és protegir persones —en el sentit que vostè ho deia, vull dir— ni protegir edificis. I, aleshores, passa que, com que, és clar, aquí ara resulta molt fàcil dir : «És que ara la Generalitat no té un prestigi com abans»... Bé. Resulta que, almenys, els Mossos d'Esquadra, si hem de fer cas de les sol·licituds que es reben, de la mateixa manera com abans es feia cas de les manifestacions que venien a la plaça de Sant Jaume, la policia autonòmica en té molt més de prestigi, i en té cada cop més, cada cop més.

I, evidentment, amb sis-cents policies no es va enlloc. I, aleshores, resulta que, de vegades, efectivament —vostè té tota la raó, i és una demostració ben clara de les mancances de l'Estatut—, de vegades s'ha de recórrer a això, —de fet, tan poc admissible, jo estic d'acord amb vostè, doncs, que s'hagi de recórrer, per a segons quines coses que es pot fer, perquè no es pot fer per tot, a això—, a certs serveis de policia privada. Però té raó, que això és un contrasentit. Què més voldríem nosaltres que tenir aquests dos mil policies autonòmics que ens permetrien poder prescindir totalment d'aquests serveis i, en canvi, fer nosaltres moltes més aportacions a la seguretat ciutadana?

No crec, sincerament, que la transformació que s'està imprimint al país sigui massa ràpida; s'està fent amb prudència. I nosaltres hem dit moltes vegades, que no ens empenyin : «Escolti, no, no..., no cal que ens empenyin, si nosaltres ja la volem, la restauració més completa possible de la identitat nacional de Catalunya, la recuperació més total possible de la seva llengua, ja ho volem, però no ens empenyin per tal de no portar a unes situacions en les quals la demanda social —i el cost social— no segueixin». I, això, ja ho tenim en compte. Ara bé, sincerament, crec que tal com van les coses, i encara que hi pugui haver un incident aquí, i un altre, i, un altre i, en fi, uns quants incidents —evidentment hi poden ser—, en conjunt, crec que la transformació no és massa ràpida. I és que, a més, hi ha una altra cosa. Tots plegats, i els partits aquí presents, i tota persona que pugui —diguem-ne— influir en l'opinió pública, té l'obligació d'explicar a la societat que s'ha d'evolucionar. És a dir, s'ha d'explicar a la societat que s'ha de fer una evolució d'acord amb el que és l'Estatut d'Autonomia i d'acord amb el que és el restabliment d'una personalitat de Catalunya, que durant molts anys ha estat oprimida i que de vegades hi ha algun sector que encara no s'ha adonat del tot que ja no està oprimida.

D'acord : l'impost sobre la renda, quan vulguin. Vull dir, ho hem dit tantes vegades... però el que passa és que no depèn només de nosaltres, però estem en disposició... no cal que m'allargui; aquest matí, en la resposta que he donat al senyor Folchi, ja he contestat aquesta qüestió.

L'últim punt. Miri, jo crec que no és un sofisme. El meu discurs d'ahir crec que no és un sofisme. De passada li he de dir una cosa —molt cordialment, eh?, molt cordialment. Home, Aliança Popular no té antecedents gaire autonomistes. Ho dic, no..., ho dic només per això que diu : «Home, és que, doncs, si un dia a Madrid hi hagués un altre tipus de govern, aleshores tot seria més fàcil». Home, no ho sé... (*Rialles.*) Si vol que li sigui sincer, no ho sé, no ho sé gens. Oi que em permetrà que expressi allò que se'n diu un dubte racional? No té antecedents gaire autonomistes i, per tant, també m'agradaria, si fos possible, aquestes qüestions de la política general espanyola, deixar-les de banda, perquè, encara que tinc entès que hi ha algú que es pensa que sí, en absolut, això no va incidir gens ni mica, ni mica, en el meu discurs d'ahir.

En tot cas, per tant, el problema de les majories que es puguin fer a nivell d'Estat és un tema que avui no ens afecta, que no forma part del debat d'avui, però li he hagut d'advertir que la fama no configura Aliança Popular com un partit especialment autonomista.

Ara, jo no crec que això... és clar, aleshores, vostè em dirà :

«Doncs encara més sofisme», em dirà, és clar, perquè els socialistes —diu vostè, i jo també ho dic, amb certes matisacions i, a més, eixamplant més l'acusació— fan una política involutiva —d'acord—, i Aliança Popular no la fa... I dic : «Home, no en tinc cap garantia», i, per tant, vostè em diu : «Doncs encara més sofisme». Perquè, aleshores, realment això no té sortida.»

Sí que en té, de sortida. Perquè nosaltres no som tan febles. Catalunya no és tan feble. És a dir, Catalunya té, pot tenir una certa aparença de fragilitat, i fins i tot, en certs aspectes, d'una autèntica fragilitat, però no som tan febles. Hi pot haver moments en els quals la temàtica catalana preocupi poc relativament a la resta de l'Estat, perquè «aquests estan tranquils, aquí no passa res, no hi ha terrorisme, aquí no hi ha crispacions, aquí no hi ha problemes...» En fi, pot passar, però, en darrer terme, tothom sap que Catalunya és un país important. I quan jo, aquest matí, contestant a una petita referència, que tampoc no feia gaire al cas en el debat, però que li he volgut contestar al Molt Honorable senyor Heribert Barrera, respecte al que passa de vegades en certes empreses catalanes i amb aquest instint profund i obscur que hi ha fora de Catalunya respecte al que s'ha de fer, i que es fa —i no té res a veure amb cap partit polític, això—, doncs, és perquè aquesta força no solament existeix, no solament se sap que hi és, sinó que, en certs aspectes, es tem; de fet, es tem. I una part molt molt important d'aquestes malfiances que hi ha ve perquè aquesta força hi és, se sap que hi és i es tem.

I no és bo que es temi, d'acord... encara que sempre és més bo que et temin que no pas que no en facin cas, oi? Això també és cert. Però, de tota manera, no som tan febles i, de fet, malgrat tot, és evident que més d'un cop i més de dos i més de tres, finalment, les coses s'han capgirat de manera que han anat d'acord amb el que nosaltres demanàvem, i que potser l'estricta anàlisi de la relació de forces no hauria permès preveure aquest desenllaç. Per exemple, amb totes les reserves que he fet —però també l'he defensat—, amb totes les reserves que he fet, l'acord de finançament és —ni que sigui dit de passada— un acord que el mateix dia que es va fer, el President del Govern i jo, tots dos, vam dir —la frase és d'ell, però ho vam dir tots dos— «definitiu-provisional», per tant, aquí no hi ha murrieria de cap mena, som tots dos que diem, des del primer moment, això és «definitiu-provisional». Però aquest acord, que amb tots els seus defectes és important, i que ha representat —i ahir, o avui, ho he volgut reconèixer, quan he dit per què enteníem que no haviem de replantejar aquest tema—, ha representat un esforç important que jo vull reconèixer, un esforç important de convenciment de la seva pròpia gent per part del PSOE. Aquest acord és un acord que si haguéssim estat tan febles no s'hauria fet. I, de fet, aquest acord s'ha fet perquè, aquest acord, com altres coses que ahir mateix vaig estar dient que es conserven o que s'impulsen malgrat totes les reticències en el desenvolupament autonòmic —no solament català, sinó a tot Espanya—, si això es fa, és perquè nosaltres fem pressió i perquè fem una pressió prou important perquè, en darrer terme, hagi de ser tingut en compte.

I, òbviament, hi ha altres coses. Ara he parlat del finançament; podria dir altres coses. Des d'una cosa de fa quatre dies, diguem-ne, en certs aspectes, menor, però enormement important per a nosaltres, perquè tot allò que és lingüístic és im-

portant, com el tema que va provocar la reacció immediata, abans que cap altra, de la mateixa Federació, o de la mateixa Associació de Municipis, aquell intent d'obligar a la introducció en segons quines coses del castellà als ajuntaments i el Govern, immediament, va comprendre que allà, malgrat que nosaltres siguem aparentment febles i fràgils, havia de fer marxa enrere, i la va fer.

Per tant, jo penso que nosaltres no som tan febles com això. Ara, senyor Fernández, aquest debat que a vostè li fa por acabarà de fer comprendre que, com que no som tan febles, potser s'han de tenir en compte certes coses que de vegades no es tenen en compte.

El Sr. PRESIDENT : Prosseguint amb el torn d'intervencions, pertoca ara... (*Ll. Sr. Fernández i Díaz demana per parlar.*) Ah, perdó. El senyor Fernández té la paraula.

El Sr. FERNÁNDEZ I DÍAZ : Gràcies, senyor President, molt breument. En primer lloc, gràcies al senyor President per la seva intervenció, que aclareix algunes de les coses que nosaltres havíem dit en la meua intervenció.

Jo li vull dir una cosa, senyor President, d'entrada : a mi tampoc em fa por aquest debat, ni em fan por les eventuais conseqüències polítiques que pugui comportar aquest debat; no és un problema de pors o no pors. És un problema que, la política, vostè sap que és l'art de resoldre problemes sense crear-ne de nous, i sobretot sense crear problemes nous que, a més, són més greus que els que eventualment es pretenien de resoldre amb aquelles solucions. Jo el que dic és que, si vostè va dir ahir —i ho va dir vostè, no jo— que el clima general a Espanya en aquests moments no és tan favorable a l'autonomia, a l'Estat de les autonomies, com l'any 77, 78, o 79 —i ho va dir vostè, jo no—, crec que molt difícilment, al final d'un eventual procés de reforma estatutària, podríem tenir un Estatut millor que el d'ara; això, amb independència del joc de majories. Si és la majoria socialista la que governa Espanya, o fos una alternativa no socialista —i sobre això faré dues paraules sobre el que abans ha dit d'Aliança Popular.

Amb independència d'això, vostè va dir ahir que reconeixia que no hi havia un clima tan favorable a l'autonomia en aquests moments, com el que hi havia fa uns anys; per tant, és vostè qui ja d'entrada diu que el clima general en què s'hauria de portar a terme aquest debat nacional espanyol seria un clima no favorable a l'autonomia de Catalunya. Per tant, el sofisme es manté, perquè ho va dir vostè; ho va dir vostè. Ho va reconèixer vostè, que no hi havia aquest clima favorable. Per tant, iniciar un procés de reforma que tu saps que en el millor dels casos et deixarà com estaves, jo crec que no ens dóna uns fruits com per iniciar aquesta dinàmica. A mi no em fa por, el que crec és que és una irresponsabilitat política; és l'únic que dic. No és un problema de por, i ho dic amb tota cordialitat i amb tota sinceritat; crec que no és bo. Ara, ho fem? Ho farem, perfecte.

El tema d'Aliança Popular. És evident que no cauré en la temptació mesquina d'aprofitar aquesta tribuna per fer política partidista i propaganda electoral, però hi ha dues coses que s'han de dir. Una : vostè va reconèixer ahir que l'Aliança Popular de l'any 77, que, evidentment, ha evolucionat molt fins ara, tots ho sabem, i la desaparició política d'UCD té molt en compte això, doncs, vostè va reconèixer, per exemple, la participació que va tenir, en representació d'Aliança Popular, el

senyor López Rodó, que va contribuir tècnicament d'una manera molt important en els treballs de Sau, en l'elaboració d'aquest Estatut. I jo li agraeixo, en nom d'Aliança Popular, aquesta referència al partit. Però és que en aquests moments hem de jutjar els partits pels seus fets des del Govern i pels seus programes electorals. Jo l'invito que vostè estudiï el programa electoral que va presentar Aliança Popular en la Coalició Popular en les darreres eleccions legislatives i el que està fent en un govern, en una nacionalitat històrica com és Galícia, un govern que té un president d'Aliança Popular, que és un vice-president nacional del partit, que jo crec que està defensant, com a mínim, claríssimament els senyals d'identitat de Galícia, a nivell de cultura i de llengua, i que en tot moment està defensant davant el Govern de l'Estat la defensa..., està defensant, dic, l'Estatut d'Autonomia de Galícia, i és un Govern bàsicament d'Aliança Popular. I a les Balears, que té molta relació amb Catalunya, hi ha un govern autonòmic presidit per una persona que és afiliada a Aliança Popular, i un govern que és majoritàriament d'Aliança Popular, i no crec que ningú pugui dir que el Govern de les Balears, autonòmic, amb una composició majoritària d'Aliança Popular, no sigui un govern que es caracteritzi per la defensa de l'Estatut d'Autonomia de les Balears, i, per tant, que Aliança Popular està demostrant des del Govern, quan té la possibilitat de governar, que és autonomista. Nosaltres no som nacionalistes, tampoc som antinacionalistes, però som autonomistes, i crec que dir que no es caracteritza Aliança Popular per ser autonomista, és una acusació massa forta que no correspon a la realitat, i no es fa justícia al que estem fent.

I, finalment, dues coses. Una, respecte a la Comissió de Cooperació i Coordinació. Jo, de totes maneres, li vull dir una cosa, senyor President : si aquesta Comissió, bàsicament, acceptem que està per resoldre els serveis i les coses finals d'un procés de transferències de l'Administració central a la Generalitat i per esgotar totes les possibilitats que dona l'Estatut, és evident que és una comissió política, que bàsicament intenta finalitzar el procés constituent de l'autonomia, i des d'aquesta perspectiva crec que fóra bo per a tots nosaltres, fóra bo per a la Generalitat i fóra bo, en conseqüència, per al Govern de la Generalitat, que aquesta Comissió fos una comissió unitària; unitària, perquè no estem discutint com gestionem després aquestes competències, que és un problema de majories i minories i de Govern i d'oposició. Estem negociant amb l'Administració central unes transferències a la Generalitat de Catalunya, i des d'aquesta perspectiva, crec que donaria més força a la Generalitat que hi hagués en el si d'aquesta Comissió una representació de totes les forces polítiques amb representació parlamentària catalana.

I, finalment, ja una petita anècdota perquè quedi clar el sentit de la meua intervenció respecte a aquest assumpte, perquè pot tenir unes altres interpretacions, respecte al metge de la Canonja. Que quedi ben clar que el que he volgut jo criticar és que, sobre la base, únicament, d'una informació periodística, i sense saber si el que es diu en el diari és cert o no és cert, d'alguna manera en aquest debat quedi feta una condemna pública d'una actuació que no sabem si és certa. Que, evidentment, després d'aquest expedient es demostra que aquesta actuació és certa, aquest senyor ha de ser sancionat : absolutament d'acord, i no perquè vagi contra la Llei de Normalització

Lingüística, perquè vagi contra l'Estatut, contra la Constitució, sinó perquè atempta claríssimament contra la convivència social, i és evident que actituds d'aquestes no es poden admetre. Una altra cosa és que es faci una condemna pública sobre la base, únicament, d'una informació periodística.

Res més. Moltes gràcies, senyor President, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT : El Molt Honorable President vol tornar a intervenir? (*Pausa.*) Bé, passem, doncs, ara, al torn d'intervenció corresponent al Grup Socialista al Parlament de Catalunya. Perquè es porti endavant, tinc el gust de donar la paraula a l'Il·lustre Diputat senyor Obiols.

El Sr. OBIOLS : Moltes gràcies, Molt Honorable senyor President. Senyores diputades, senyors diputats, és curiós que un dels aspectes que reiterativament ha anat sorgint al llarg de les intervencions han girat al voltant del caràcter mateix d'aquest debat : si el debat seria un debat important, si el debat seria un debat de transcendència històrica... Confesso ben sincerament que sóc totalment incapaç de donar una resposta a aquesta qüestió. Depèn de què en surti, d'aquest debat; depèn de si aquest debat no és una simple juxtaposició de monòlegs, i de si, efectivament, aquest debat permet un diàleg real, sincer, aprofundit, i unes conclusions pràctiques en el terreny d'aquesta veritat pràctica que s'abocava aquest matí. Depèn d'això que aquest debat sigui veritablement un debat important o que sigui un simple tràmit de compliment d'un compromís que ja ve de lluny, de fa gairebé dos anys, quan se'ns va anunciar en aquesta mateixa tribuna que s'havia de fer o que es proposava fer aquest debat.

Jo vinc a intervenir en nom del Grup Socialista amb una actitud positiva, amb un criteri de responsabilitat, cercant veritablement que aquest debat tingui una sortida positiva, una sortida interessant, aplicable; una sortida que modifiqui una situació. És un debat que ha de comportar forçosament una anàlisi, però també ha de comportar una perspectiva. Ha de comportar, com a conclusió —si no, serà la frustració d'un debat—, una proposta determinada perquè Catalunya guanyi, perquè Catalunya reïxi, tiri endavant en el seu projecte d'autogovern. Reflexionar, per tant, debatre amb tota sinceritat, no polemitzar, perquè creiem que el país està esperant això de nosaltres. Jo els dic ben clarament que no vinc aquí a fer d'oposició; no vinc a fer una intervenció del partit més important de l'oposició al Govern de Convergència i Unió. Vinc aquí amb una certa ambició dirigent, amb una certa ambició de participar, des de la perspectiva d'una força política molt important a Catalunya, en la configuració d'una política catalana per a Catalunya, i amb relació a Espanya. Si aquesta política és possible o no avui, depèn, fonamentalment, de la voluntat de la majoria; en tot cas, és la política que nosaltres creiem que és la política raonable, la que aquest país ha de tirar endavant, i la que estem convençuts que aquest país tirarà endavant amb aquesta majoria o amb una altra majoria que democràticament es pugui establir a Catalunya.

Val la pena, senyores i senyors diputats, de deturar-se un xic per veure quin és l'estat d'esperit del país, el context concret en el qual se situa aquest debat. És un panorama en certa mesura contradictori; hi ha esperances, hi ha projectes en el país, hi ha l'anhel d'una nova etapa, en el país. S'han produït fets en els darrers mesos molt importants : el mateix acord

sobre el finançament de les comunitats autònomes —doncs, també de la Generalitat—, significa un desbloqueig molt important de la situació del nostre autogovern. Determinats esdeveniments que s'han produït d'una manera concatenada, han significat també la superació d'una atmosfera que era angoixant, que preocupava el conjunt de la població de Catalunya, fos quin fos el seu pensament. S'obren també, des d'aquest punt de vista, unes noves perspectives amb més tranquil·litat, amb més seguretat per a tothom. Les mateixes eleccions del juny del 1986, el seu resultat, a Catalunya i en el conjunt d'Espanya, obre també un nou panorama. Els resultats assolits per determinats intents polítics plantejats per la majoria, o per una part de la majoria de la coalició governant, per part de Convergència, d'impulsar un partit polític al nivell general d'Espanya, i el resultat que això ha obtingut, amb tot el que va significar la trajectòria del Partido Reformista Democrático. La concessió a Barcelona de la seu dels Jocs Olímpics, i aquest fenomen en certa mesura catàrtic que s'ha produït, no solament a Barcelona, sinó a tot Catalunya, al voltant d'una fita, la fita del 92, amb l'anhel —compartit per part de tothom— de projectar iniciatives, empena, energia, en la consecució d'un gran objectiu comú. La mateixa reactivació econòmica; l'ingrés a la Comunitat Europea, i tants altres projectes que són avui en marxa en el país, que són projectes del país, fan que una gran majoria de la gent a Catalunya esperi una nova atmosfera, un nou panorama, una nova perspectiva, una nova relació en el sistema polític a Catalunya, una nova relació entre nosaltres: la possibilitat d'emprendre conjuntament determinades coses, que, si no les fem conjuntament, no reeixirem a obtenir-les.

Jo voldria evocar-los aquí la vella sabiduria popular del vell de la manifestació de l'Onze de Setembre. Aquest que veiem sempre, any rere any, amb una pancarta, amb un cartell, que posa: «Junts, guanyarem; separats, no guanyarem.» I és amb aquest esperit, senyores i senyors diputats, que jo voldria que aquest debat no fos un debat tensionat per preocupacions de partit, que no fos un debat tensionat per rerafons electorals, que fos un debat que realment possibilités l'inici d'una nova situació.

Cal dir que faig un gran esforç per enfocar la meua intervenció en aquesta perspectiva, i els ho dic també ben sincerament. Hi ha conflictes en el sistema polític català, en el nostre Parlament, en les relacions entre la majoria i l'oposició; conflictes, i conflictes molt importants. Jo podria abordar la meua intervenció fent lleia en aquests conflictes, recolzant-me en aquests conflictes, en el fet —des del nostre punt de vista injustificable, i veritablement molt greu— que estiguem en portes de l'aprovació en aquest Parlament d'unes lleis de desenvolupament de l'Estatut, que no seran lleis de consens, per primera vegada: les lleis d'ordenació territorial i de règim local. Fet gravíssim.

Faig abstracció també de determinats esdeveniments que es produeixen en les relacions en els partits en aquest moment, de fins a quin punt hem estat sorpresos en pensar que ja havíem superat un determinat estadi d'atac contra el Partit dels Socialistes de Catalunya, i constatem que precisament al voltant de la problemàtica generada per aquestes lleis d'ordenació territorial i de règim local, es verifiquen campanyes, propagandes, pasquins, octavetes, pintades, contra els socialistes catalans, atacant-los en el terreny de la seva catalanitat, presentant els nostres alcaldes —que són alcaldes catalans, alcaldes

de Catalunya—, com a alcaldes no catalans. Vull fer abstracció de tot això, avui; no és el moment. Vull fer un esforç per superar aquesta situació; vull fer realment una aposta per l'esperança, per un canvi de clima, per un canvi d'atmosfera a Catalunya.

És des d'aquest punt de vista que jo considero que aquest debat podria ser positiu. També és cert que és un debat que inquieta la societat catalana, és un debat que preocupa molts sectors de la societat catalana. I preocupa, no tant pel major o menor grau de duresa que els uns i els altres puguin utilitzar —jo sé que en el propi si de la coalició avui en el Govern s'han expressat elements de precaució i de contenció en la línia que les intervencions del President de la Generalitat fossin intervencions poc dures, dialogants, i el to, efectivament, de la seva intervenció, va respondre a aquestes sol·licitacions; però la inquietud, la preocupació no va per aquí. La preocupació va en una altra direcció. La preocupació va en el terreny de demanar-se si aquest debat servirà per a alguna cosa o no servirà per a res, amb el terriblement frustrant que significaria que, després de set anys, aquest Parlament digués: «Fem una sessió històrica, un debat transcendental: debatem el balanç de l'autonomia, de l'Estatut, etcètera», i que no en surti pràcticament res que modifiqui una situació que és plantejada en termes de preocupació, que és plantejada en termes negatius.

Faré una anàlisi, faré un balanç, i faré propostes. Propostes sinceres, propostes que volem constructives, reflexives, perquè volem complir una funció dirigent, volem oferir sortides a Catalunya. Creiem que hi estem obligats, i situem, com dic, molt a segon rengle el nostre rol d'oposició. Volem un resultat positiu per a Catalunya d'aquest debat, i pensem que seria fantàstic que, almenys per una vegada, d'aquest Parlament sortís una dinàmica que permetés canviar posicions, que no tornéssim a donar aquesta sensació del diàleg de sords, dels monòlegs col·locats l'un al costat de l'altre, que és, potser —i ho dic amb tota ponderació—, una mica la sensació que he tingut del debat fins ara. La sensació d'una recança i d'una preocupació davant la quantitat d'energies i de voluntats sinceres que es canalitzen, potser inadequadament, en els nostres debats, i que no sumen res, que no porten literalment enlloc, com no sigui, simplement, a la reafirmació, a la reiteració dels plantejaments respectius dels uns i dels altres, sense cap possibilitat d'un enfocament comú.

Es tracta, doncs, de fer un balanç, i un balanç de tot —no d'un aspecte—, de l'aplicació de l'Estatut, de la seva interpretació, de les lectures de l'Estatut que s'han fet i que es fan, per part dels diversos actors, no sols d'un o de l'altre: de tots, dels dos Governs, del Govern de Catalunya i del Govern d'Espanya, de les diverses forces polítiques, etcètera.

Cal aquesta anàlisi, una anàlisi retrospectiva, com s'ha iniciat amb la intervenció del President, i també una anàlisi del present. Una anàlisi, un balanç, però no solament això: també propostes, camí a seguir, fonamentat, raonat, practicable, en un terreny de concrecions.

El balanç es va plantejar en la intervenció d'ahir a partir del moment de l'esperança en el projecte constitucional i estatutari. Esperança de les forces polítiques i del poble, esperança de llibertat, esperança de solució, també, del contenciós històric de la relació entre Catalunya i Espanya. Això és el que hi havia en el fons dels plantejaments, de les actituds, de l'opinió públi-

ca, del poble, de les forces polítiques.

L'intent que la transició cap a la democràcia signifiqués l'oportunitat de superar una crisi històrica permanent que, com s'ha dit tantes vegades, és el testimoni d'un doble fracàs, d'una doble fallida: d'una banda, la fallida de l'Estat espanyol, que no ha reeixit històricament a construir un model centralista, un model absorbent, un model jacobí, que integrés i eliminés les diversitats nacionals de l'Estat ni tampoc, naturalment, un model respectuós envers aquesta pluralitat nacional. Però també fracàs de la societat catalana, que no reïx històricament ni a construir el seu Estat propi ni a dirigir políticament l'Estat espanyol, a imposar o a tirar endavant un determinat projecte d'Estat espanyol.

I, doncs, la Constitució del 78 apareix, des d'aquesta perspectiva, com una oportunitat històrica, l'oportunitat d'articular d'una manera estable la relació de Catalunya amb l'Estat espanyol, sobre la base d'un pacte: del pacte constitucional, al qual s'ha fet tan repetidament al·lusió en la intervenció dels altres diputats, i del President, que m'han precedit en l'ús de la paraula.

Un pacte o un consens que estava caracteritzat per uns factors molt concrets, que cal recordar, que cal tenir presents per saber interpretar quin és el present i quines són les tendències que es desenvolupen en el present. En primer lloc, sens dubte, un factor, un paper protagonista molt important de les forces polítiques catalanes, a la darrereria de la dictadura i als primers processos, a les primeres etapes de la transició democràtica.

El prestigi, la força —la força— dels plantejaments unitaris de Catalunya en les seves diverses modalitats: la Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya, l'Assemblea de Catalunya, l'actitud majoritària, no unànime, però progressivament decantada, de suport al restabliment de la Generalitat i al retorn del President Tarradellas, tot això conferia, en el panorama de la política espanyola, en l'inici de la transició, una gran força als nostres plantejaments, en un context de majoria de les forces d'esquerra a Catalunya. És una dada que no vull col·locar, davant de vostès, amb una pruija de cap mena, sinó simplement, per fer un balanç completament objectiu de la situació.

Una actitud caracteritzada, en segon lloc, per una receptivitat conjuntural important de les forces espanyoles respecte a la necessitat d'articular el procés de la transició democràtica en un intent de resolució del problema català i del problema basc. Actitud de receptivitat que obeïa, en alguns casos, a plantejaments federalistes, l'abast i les característiques del qual no voldria analitzar en aquest moment; en altres sectors, en altres forces polítiques, a una certa actitud de mala consciència o de manca de legitimitat en aquell moment, de manca de credibilitat per fer espanyolisme, per defensar una concepció unitària frontalment oposada a les reivindicacions d'autogovern dels catalans, dels bascos, o d'altres comunitats. És també, en tercer lloc, un pacte —el pacte constitucional estatutari— que s'elabora enmig d'una transició difícil, com tots vostès saben, amb uns aparells d'Estat intactes i amb una situació que no assegura la irreversibilitat del procés democràtic, i que obliga, sens dubte, tots, els uns i els altres, a grans cauteles, a grans dosis d'autocontenció i de responsabilitat.

I això dona uns fruits concrets, una Constitució, un Estatut; s'ha dit que són instruments ambigus. No comparteixo aquesta

opinió. Són elements, són lleis obertes, amb elements d'ambigüitat, sens dubte, o de doble o triple lectura, com s'ha dit, però que prefiguren, que defineixen un model determinat, molt concret, encara que complex en el seu desenvolupament: l'Estat de les autonomies. I jo crec sincerament que, avui, parlar de refer, de refermar aquest pacte, només és possible si es compleixen uns determinats requisits i, entre ells, un de molt important: si s'assumeix i s'abandonen les ambigüitats d'un o un altre signe a l'entorn d'aquest model complex però concret a desenvolupar, que és el model de l'Estat de les autonomies.

Jo he escoltat amb molta atenció una intervenció, fa just uns minuts, del President, dient: «Em seria molt fàcil, no em costaria gaire d'acostar-me a les posicions que han expressat el senyor Ribó o el senyor Barrera, però no ho faig, perquè estic en una altra situació, en una majoria, en un govern, amb unes responsabilitats... Però podria fer-ho, podria fer-ho en qualsevol moment, si se'm donen els elements que justifiquen aquest canvi de plantejament.»

Bé, jo crec, amb tota franquesa i sense cap ànim polèmic, tampoc, que una de les coses a solucionar, potser, és això: és aquesta tendència, avui imperant a Catalunya, que, en definitiva, desorienta profundament la població. És el doble missatge d'una manera permanent. És com si els ciutadans que van a la platja a banyar-se, en aquestes platges en què hi ha vigilants de platja i que aixequen una bandera vermella o una bandera verda, segons si fa bona mar o si fa temporal, anessin un dia a la platja i es trobessin penjades totes dues banderes: la vermella i la verda. No sabrien exactament què és el que està succeint en aquest país.

Hem de fer una aposta concreta; hem de jugar una carta. La que estem jugant, l'hem d'afirmar, hem d'esvair ambigüitats a l'entorn d'aquesta qüestió; hem de tractar de tirar endavant amb el màxim talent, amb la màxima intel·ligència, amb la màxima força possible en aquesta direcció, però no constantment esgrimint l'argument del «sí, però no», o del «no, però sí». «Sí, anem bé, mai havíem tingut tant durant tant de temps, però l'Estatut pot convertir-se en una cosa irrisòria», o bé, «estem fent pràcticament una paròdia d'autogovern», només el ritu de l'autogovern, com deia un conseller en un article que m'hauria agradat que s'hagués llegit més, perquè era molt simptomàtic, però, en canvi, «mai havíem tingut tant com tenim durant tant de temps».

Un altre aspecte del balanç ha de fer forçosament, també, referència a l'actuació dels actors en l'etapa posterior a l'establiment d'aquest pacte, d'aquest marc constitucional i estatutari. D'una banda, l'aplicació de l'Estatut; de l'altra, l'evolució que el dit Estat de les autonomies ha sofert durant els anys posteriors.

Aplicació de l'Estatut. Jo em trobo, ara, en aquesta tessitura de dir «no vull polemitzar, no vull fer d'oposició»; haig de dir, nogensmenys, que des del punt de vista del nostre balanç, del que ha estat l'aplicació de l'Estatut aquí a Catalunya, des de l'any 1980, és forçosament un balanç que no és positiu. L'Estatut era un arma triple, i és una arma triple. És una arma política, és una arma per fer política, per fer un projecte polític català. És una arma administrativa. És una arma per crear una administració autonòmica, una administració nacional. És, també, una arma de socialització, de socialització política i cultural, si

vostès ho volen, de reconstrucció nacional a Catalunya.

Doncs, bé, des d'aquesta triple perspectiva, nosaltres pensem que la utilització de l'Estatut, ni com a arma política, ni com a arma administrativa per fer millor Estat a Catalunya, per fer millor sector públic a Catalunya, ni com a arma de socialització política, de reconstrucció nacional, s'ha utilitzat en un grau positiu, en un grau acceptable.

No voldria insistir en aquests aspectes, però voldria dir-los, per exemple, pel que fa al tercer aspecte —l'aspecte de fins a quin punt la Generalitat no ha estat utilitzada, i l'Estatut, com a arma de socialització política, cultural, lingüística, d'unificació del país, de reconstrucció nacional del país—, que la meua impressió sincera és que els partits han jugat un paper molt més important que la institució nacional en aquest terreny, i concretament, dos grans partits, a Catalunya o, més ben dit, una gran coalició i un gran partit, sense demèrits, de cap manera, de l'enorme tasca feta per altres forces polítiques abans i durant tot aquest període: la tasca que ha fet el Partit Socialista Unificat de Catalunya entre els treballadors de Catalunya durant la dictadura i en la transició, la tasca que ha fet el vell resistencialisme republicà i nacionalista a Catalunya, però, durant aquest període, hi ha hagut dos partits que han cobert una extraordinària funció nacional.

El nostre partit, fent una unificació que tenia uns preus, i que ha estat durament combatuda, d'una manera tenaç, sistemàtica, ha realitzat nogensmenys una tasca fonamental, ha liquidat tota possibilitat de lerrouxisme a Catalunya. Almenys, de lerrouxisme roig, a Catalunya, i la seva coalició, fent una cosa molt important que és, a partir d'un reduït estol de nacionalistes, de militants nacionalistes, que nosaltres teníem al nostre costat durant l'època de la dictadura, ha tingut el talent d'homogeneïtzar un espai de centre-dreta i de fer assumir la idea de la nació catalana i de l'autogovern català per uns espais polítics, socials, culturals, que podien haver fàcilment derivat cap a un altre lerrouxisme, diguem-ne un lerrouxisme blanc o de coberteria de plata, però lerrouxisme també, en definitiva.

És un mèrit que jo els reconec i que crec que ens hem de reconèixer mútuament, però no treu que, des del punt de vista de la tasca realitzada per la institució, el nostre balanç és que s'han perdut enormes oportunitats, un moment històric molt favorable i que costarà d'arrencar una nova dinàmica, una nova lògica en aquesta perspectiva.

L'evolució de l'Estat de les autonomies... Home! Forçosament n'hem de fer una valoració molt modelada i molt contrastada. Aquí, almenys per a nosaltres, no valen els esquemes maniqueus, els bons i els dolents, els que estan disposats a carregar-s'ho tot a la primera de canvi i els que estem mantenint la bandera de l'autonomia de Catalunya i de l'Estat de les autonomies, el centralisme, en les noves versions, i els nacionalistes o els autonomistes; la cosa és més complexa, i ho saben vostès perfectament.

S'ha produït, d'una banda, un procés molt important de reajustament del pes i de les competències dels diferents nivells de govern a Espanya. Anem molt ràpids, si ho comparem amb altres països; jo no crec, sincerament, que hi hagi gaires o potser cap precedent d'una transformació de l'abast de la naturalesa que s'ha produït des de l'any 77 fins enguany. Unes xifres, simplement: l'any 77 l'Administració central disposava pràcticament del 90% dels recursos públics d'aquest país, i

l'Administració local, d'un 10%; aquesta era la situació del 77. Avui la situació és la següent: les autonomies, amb el nou sistema, arribaran aquest any pràcticament al 20%, l'Administració local ha arribat al 18%, l'Administració central, 62%. Un canvi important, és un canvi veritablement molt important, d'abast històric.

Ara, tot això, com s'ha desenvolupat? Lògicament, a través d'un procés molt contradictori, un procés ple d'alts i baixos, un procés —per què no dir-ho, també?— ple de connotacions centralistes, d'inèrcies, de resistències centralistes, que hi eren, que hi són i que hi seran; ja en parlaré més endavant, d'això. I un procés inacabat, i si té un interès conjuntural important aquest debat és perquè se situa en un moment que és, des del nostre punt de vista, almenys, un moment molt important. S'ha cobert una primera fase del procés autonòmic i es fa necessari un nou impuls, es fa necessari entrar en una nova fase de consolidació i d'aprofundiment de l'Estat autonòmic, si no, es corre el risc de la degradació, és cert. És corre el risc d'una reducció progressiva cap a una concepció de l'Estat de les autonomies com una simple descentralització, amb tota la càrrega de conflictes i de manca de perspectives que això comportaria. La situació resultant, què seria? De conflicte? Potser valdria la pena de precisar-ho, exactament d'anomia, del que els sociòlegs denominen confusió i multiplicació de contradiccions i conflictes sense perspectiva massa clara de cap on pot derivar la cosa i per on pot sortir.

Som nosaltres només, amb aquest maniqueisme una mica exagerat, potser, amb què es plantegen les coses a vegades en aquest Parlament, els únics interessats que això vagi a bon port, crec que seria extraordinàriament pessimista afirmar això, extraordinàriament reductiu, també. Cal comprendre quins són els reptes del Govern de l'Estat, puix que parlem dels diversos protagonistes; en què passarà als llibres de text el Govern de l'Estat en aquest moment, o els que vinguin després? Perquè han reduït la taxa d'inflació del 16, al 8 o al 5%? Jo crec que no. Perquè han fet aquesta mesura o aquella altra d'aquesta carretera, o d'aquesta reforma en un àmbit concret de l'Administració? Jo crec que no. Aquest Govern, que és un Govern, que suposo que vostès pensen com nosaltres, que pot tenir una durada relativament prolongada, té bàsicament tres reptes, tres reptes d'enorme magnitud: passarà, bé o malament, als llibres d'història, als llibres de text en funció de si assoleix positivament o negativament aquests reptes.

El repte de la consolidació definitiva, de l'assentament definitiu de la democràcia a Espanya. No serà un mèrit sols del Govern, serà un mèrit de tots, però aquest Govern podrà passar a un llibre dient que és el govern que va produir un canvi, en el qual, des de l'etapa inicial, setmanes abans de les eleccions, encara hi havia l'intent d'un nou cop d'Estat, com el del 23 de febrer, etcètera, ha arribat a una situació assossegada, democràtica, on la idea d'un cop d'Estat pot semblar quelcom tan exòtic com en un altre país democràtic europeu.

En segon lloc, el repte de la modernització i de l'uropeïtzació dels pobles d'Espanya, i, en tercer lloc, i no estableixo un ordre de prioritats, crec que són tots tres reptes tan importants, si és un govern que enfoca —ja no dic «resol definitivament»—, que enfoca positivament, crea una dinàmica positiva en la resolució històrica dels plets històrics seculars del País Basc i de Catalunya, si desenvolupa una política en el marc de la Con-

stitució, dels estatuts, de l'Estat de les autonomies, que tendeix a superar aquest problema d'articulació estable, definitiva, democràtica i lliure del poble de Catalunya i del poble basc en l'estructura del conjunt de l'Estat. Són els tres reptes fonamentals.

Doncs, a priori, a mi em sembla que no és cap desencert pensar que aquí hi ha unes grans possibilitats de diàleg i eventualment de col·laboració i de treball; no em refereixo a fórmules de col·laboració estricta amb un partit o un altre, un govern o un altre, però sí la confirmació, la constatació que hi ha una possibilitat històrica que roman, que es pot aprofitar, que cal desenvolupar, on cal inscriure's positivament, on cal dir al poble de Catalunya que hem d'inscriure'ns, ens hi hem de moure, oferint un projecte, una perspectiva, una determinada via concreta, real, practicable, realitzable, que superi l'estadi del malestar constant o intermitent, de dir: «no van bé les coses, no ens entenen, etcètera».

No vull minimitzar els problemes concrets en aquest moment, però vull assenyalar la nostra convicció que existeix una possibilitat històrica, una possibilitat molt important i que la resolució positiva d'aquesta possibilitat depèn en bona mesura de l'orientació política que prengui Catalunya i que prengui la Generalitat. La Generalitat, en concret, ha de fer política espanyola i ha de tenir aliats a Espanya. Això sembla contradictori, potser; vull explicar-ho més, perquè nosaltres, quan el President de la Generalitat rep el senyor Matutes o el senyor Osorio, en el Pati dels Tarongers i a la Casa dels Canonges posem el crit al cel, perquè ens sembla que no són les maneres de fer les coses. Vull dir que la Generalitat no ha de fer política de partit a Espanya, ha de fer política nacional, política de país, política institucional a Espanya. Ha de cercar aliats, aliats, per fer què?, aliats per produir en un esforç comú una evolució cap a un nou model d'Estat: l'Estat de la constitució, l'Estat del pacte constitucional, l'Estat de l'estatut i dels estatuts, l'Estat autonòmic.

No hi ha res escrit sobre l'evolució que prengui això. Hi ha tres possibilitats, tres alternatives —jo no en veig d'altres— d'evolució: la possibilitat d'una desvirtuació de l'esperit constitucional, és a dir, de la continuació renovada del model centralista; la possibilitat de processos de reforma constitucional o estatutària, com s'ha abocat aquí i en altres moments, o la possibilitat de la reafirmació, del reafirmament del pacte constitucional i estatutari. Jo no veig altres camins.

Ara, per a nosaltres, hi ha una cosa i és clara: la reafirmació del pacte és el camí possible i el camí positiu. No es tracta tant de debatre si els plantejaments constitucionals són els que s'estan aplicant en aquest moment. El Tribunal Constitucional —ja s'ha dit aquí, i hi estem d'acord— ha de dilucidar aquestes qüestions. A més, en aquest terreny de si una cosa és o no és, és un terreny difícil, de debat i, per tant, fa difícil també l'acord polític, és un terreny de discussió de principis, és un terreny més eteri, inconcret. El que cal és esbrinar si el marc constitucional i l'estatutari ofereixen o no ofereixen la possibilitat d'impulsar un projecte polític concret, nacional, de Catalunya, que doni satisfacció a les aspiracions d'autogovern del poble de Catalunya i permeti establir una relació fructífera amb la resta dels pobles d'Espanya.

Si estem convençuts que existeix aquesta possibilitat, i aquesta possibilitat vostès no la neguen, al contrari, és la possi-

bilitat en la qual s'inscriuen, aleshores el que cal és «optimitzar» políticament aquesta possibilitat, crear aquest projecte, impulsar-lo des d'una política espanyola de la Generalitat, que no és una política de partit, que no és una política de contactes més o menys obscurs o d'intentar en un moment determinat l'operació del Partido Reformista Democrático, de veure si ara poden fer renéixer el centre-dreta espanyol o la dreta espanyola; això els pertoca potser com a partit, però no com a institució, una institució que és de tots, que és, per tant, plural o hauria de ser plural i que ha de desenvolupar, sí, una política sobre la base del seu caràcter institucional, nacional, plural envers Espanya, buscant un determinat projecte que pugui ser un projecte comú de tots nosaltres i un projecte que trobi aliats en la política d'Espanya i en les institucions d'Espanya i en el Govern d'Espanya. Projecte constitucional? Els altres projectes possibles també ho són, és evident, la prova és que a tots ens inquieta la possibilitat d'una configuració de l'Estat de les autonomies amb connotacions centralistes, és un projecte possible, però el nostre també. Ara, aïlladament, no! Cadascú per la seva banda, no! Això, el vell de la manifestació de l'11 de setembre ho sap perfectament; nosaltres també ho hauríem de tenir constantment present en els nostres caps i en les nostres voluntats.

Voldria insistir més en el fet concret que la crisi de la dreta a Espanya, que el fracàs de determinades opcions en les eleccions del mes de juny configura una previsió de perduració del Govern Socialista; en tot cas, és el Govern que ara hi és. Quins reptes té aquest Govern? Els hem vist, són uns reptes bastant clars. Quins condicionants té aquest Govern? Té condicionants molt importants. Jo noto, en les intervencions del President, un cert canvi semàntic o de conceptes, durant el darrer període, a l'hora de distingir el que són resistències que deriven del camp polític o resistències que deriven del que en podríem denominar la tecnoestructura, la gran tecnoestructura de l'Estat. És una distinció imprescindible, essencial; cal saber exactament quins són els problemes i on anem. Hi ha resistències objectives, al marge de motivacions emocionals o de dissenys polítics precisos. Per què? Perquè hi ha interessos contraposats, nacionalitaris i de tecnoestructura. En els diferents nivells de govern hi ha, i hi haurà, interessos que no seran interessos coincidents.

Els ritmes de transformació d'aquest Estat, des de la nostra perspectiva, han estat ritmes considerablement ràpids, en perspectiva de comparació del que ha succeït en altres països, en uns altres Estats. Això té una faceta positiva; també té una faceta negativa, és a dir, incrementa les resistències.

Existeix un altre condicionant, que és la tendència cap a l'homogeneïtzació de les comunitats autònomes, tendència objectivament inscrita a la Constitució. Ara, respecte a aquesta qüestió es poden adoptar dues actituds: o entrar nosaltres en el terreny del greuge comparatiu, com hi han entrat d'altres, i dir: «no, nosaltres volem tenir més; nosaltres volem distingir-nos de la resta», o bé entrar en un altre terreny, que jo crec enormement més fructífer, que és el terreny de convertir-nos en avançats, en defensors, en impulsors d'un procés general que té com a objectiu la modernització del sector públic a l'Estat espanyol; la transformació de les estructures del sector públic de l'Estat espanyol són la base del desenvolupament de les comunitats autònomes, del conjunt de les comunitats autònomes,

tal com estan configurades en el desenvolupament dels respectius estatuts.

Ara, aquest Govern també topa, en relació amb la Generalitat, amb un efecte, que és un efecte paralitzador, que és l'efecte del conflicte polític sistemàtic entre el Govern central i el Govern català, també el Govern basc; és un conflicte que, de fet, tendeix a paralitzar el desenvolupament de l'autonomia. Per què? Perquè origina resistències i a la vegada és percebut d'una manera raonable, jo crec —perquè nosaltres també molt sovint fem aquesta anàlisi des de l'oposició—, com un conflicte polític sistemàtic que tendeix a constituir-se en font d'alimentació electoral; és a dir, la demostració mes rere mes, any rere any, que hi ha realment un enemic exterior, que hi ha gent que ens vol mal, que ens vol asfixiar, que ens vol anorrear i que hi ha, davant d'aquest enemic exterior de tot el poble de Catalunya, la defensa realitzada per la Generalitat, pel seu President. Això, és clar, és fantàstic, des del punt de vista de font d'alimentació electoral; és fantàstic, sens dubte, d'una gran rendibilitat, ho reconec. Però potser caldria, arribat el punt, començar a demanar sacrificis, començar a demanar actituds que tractin de col·locar les preocupacions d'índole electoral a segon o tercer rengle, i pol·litzar tota l'atenció, tota l'energia, tot el talent, la intel·ligència, a buscar el millor camí per a Catalunya, no per a una força política o una altra, sinó per a Catalunya en el seu conjunt, en la seva realitat nacional, per a les seves institucions.

Des d'aquesta perspectiva, és del més estricte sentit comú que la divisió política entre partits catalans a l'entorn de qüestions bàsiques —institucionalització de l'autogovern, desenvolupament legislatiu, les lleis que veurem d'aquí a unes setmanes d'ordenament territorial i de règim local, el mateix concepte de quin tipus de model d'Estat hem de tractar de tirar endavant entre tots— és un element d'afebliment molt greu, extrem, molt negatiu.

S'ha produït també —i no vegin en això una crítica política, de partit: és la constatació, almenys tal com veiem nosaltres les coses, de la mateixa manera que veiem en l'inici de la transició una gran puixança, una gran força de les nacionalitats en el panorama de la política general espanyola—, sens dubte una tendència a la pèrdua de força protagonista de les nacionalitats històriques, una certa tendència clara a la marginació, al tancament victimista que fa que s'incideixi amb poca força en els plantejaments de la política general de l'Estat, d'Espanya.

Jo, arribat aquest punt de l'anàlisi, del balanç, crec que puc formular una primera conclusió: tal com veiem nosaltres les coses, la primera conclusió és l'estricta necessitat, la urgència, a Catalunya, d'una acció catalanista —si vostès volen, d'una acció nacionalista— no partidista. Comprenc les dificultats d'això, però el sacrifici és necessari per al país. És el sacrifici que jo els demano. Si volen, podem parlar també dels sacrificis que nosaltres creiem que hem fet, fins i tot dels que estem disposats a fer —en podem parlar, amb el President—, però jo els demano això. Vegem casos concrets, per exemple: jo els demano que aquesta comissió de col·laboració amb l'Estat no estigui formada per uns homes que, alguns d'ells, formen part de l'Executiu, però altres no. Que són homes que els dilluns, els dimarts i els dimecres, en el Congrés dels Diputats, faran política de partit d'oposició al Govern, i els dijous, divendres i dissabte faran política de col·laboració entre el Govern de Cata-

lunya i el Govern de Madrid. Ja es veu que això no va. Si no és que el que es vol es tractar de col·locar, en el terreny de les grans imatges, de la gran «imageria» política, del caràcter estrictament emblemàtic, la idea de dir: hem fet una comissió, com aquí se'ns ha dit, de primeres figures, no?, que han obligat, fins i tot, a una recomposició de la representació del Govern, i han posat —amb tots els respectes pel senyor Roca i Junyent, eh? i pel senyor Macià Alavedra, totals, a nivell polític i a nivell personal—, però és evident que aquests senyors, aquests amics, exerceixen una tasca legitimíssima, necessària, des de la seva perspectiva, totalment, que és fer política de partit i, precisament, política d'oposició a les Corts Generals, i que, un altre dia, es posen un altre barret, i aleshores fan política, diguem-ne, de col·laboració, de bona entesa, d'eliminar problemes, d'eliminar conflictes. Els demano aquest sacrifici: és raonable, és raonable. Jo no sé quina composició ha de tenir aquesta comissió de col·laboració, però ha de ser una comissió que doni clarament la seguretat que és una comissió del país, de la institució, de la Generalitat, no una comissió del partit majoritari de la coalició majoritària; en aquest cas, del partit majoritari, perquè, que jo sàpiga, com a representants, diguem-ne polítics, no n'hi ha, d'Unió Democràtica, n'hi pot haver com a representants del Consell Executiu —el senyor Bassols em sembla que en forma part, i em sembla molt bé.

No els sembla un sacrifici positiu? Diguem-ne cap a una major comprensió? Diguem-ne cap a una major neutralitat institucional? Diguem-ne cap a la recerca de millors relacions? Diguem-ne cap a la recerca d'un cert canvi d'estereotipus, que faci que des del Govern, sigui quin sigui el color que tingui el Govern d'Espanya en un moment determinat, no es vegi en la representació de Catalunya, en la representació de la Generalitat, uns adversaris polítics de caràcter partidista, sinó uns interlocutors que busquen la col·laboració institucional, amb tota la fermesa en la defensa dels drets i dels interessos de la Generalitat i de Catalunya, però fent abstracció total de la problemàtica partidista, de la problemàtica política, de la petita política de partits? La Generalitat ha de tenir una política envers Espanya; no la té, crec jo. No pot deixar de tenir-la, seria molt negatiu mantenir la tònica actual, que no és de política, sinó de bel·ligerància partidista —que és una altra cosa. Seria molt negatiu també l'isolament, per descomptat.

La Generalitat i Catalunya han de fer-se amics, han de cercar aliats, han de tractar d'establir pactes, d'una manera permanent. Ha d'ajudar la Generalitat, sens dubte, a la governabilitat d'Espanya, però no només quan hi ha governs de la UCD, també en qualsevol altra circumstància. I, en aquest sentit, voldria fer un particular èmfasi sobre el paper del President, que és molt important, com tots vostès saben, i el President també, sens dubte. La figura del President de la Generalitat té un doble caràcter: és, a la vegada, president d'un govern, d'una majoria, que aplica un programa, però és també, a la vegada, president d'una institució. És també una imatge de Catalunya. No pot ser una imatge d'acció partidista, ha de ser una imatge de neutralitat, de fermesa, però també de simpatia i de col·laboració, de governabilitat.

Senyores diputades i senyors diputats, jo penso que tots intuïm, en aquests moments, que ens trobem en una cruïlla bastant decisiva. Fins ara, en el terreny del desenvolupament autonòmic, en general, a Espanya, i del desenvolupament de

l'Estatut, hem tingut un període, per dir-ho així, de primeres passes. Eren potser inevitables —en tot cas, plenament acceptables— els tempteigs i les vacil·lacions. Però, ara, el procés anirà decantant-se cap a una tendència dominant vers els seus perfils definitius. És important deixar clar el plantejament que estem en un moment important, potser decisiu, i que tenim l'oportunitat històrica de resoldre el contenciós pendent de relació entre Catalunya i Espanya. Recordem les tres alternatives que estan plantejades: si majoritàriament la nostra proposta s'inscriu en el tercer escenari —cosa que, des de la nostra perspectiva, tendeix a una progressiva lectura federalista de la Constitució, però no vull avançar en aquest terreny, perquè crec que podríem entrar potser en la casuística que ens derivaria de les opcions i dels problemes fonamentals—, això implica que, a Catalunya, hi ha d'haver una política, una política amb condicions indispensables perquè pugui posar-se en marxa, un compromís amb un projecte nacional, aquí; el que nosaltres hem expressat, en alguns moments, dient «una nova solidaritat catalana». S'ha d'acabar la tendència, estimulada molt sovint, a fer d'arma de confrontació política partidista electoral precisament els aspectes de relació amb fora de Catalunya. Hi pot haver —de fet, hi són— visions diferents, posicions diferents, situacions diferents... Ara, en aquest moment, sembla que des de la majoria hi hagi la tendència a instaurar una greu contradicció entre el que ha estat la realitat històrica —i jo crec que també la realitat actual— del catalanisme polític: el seu pluralisme, l'enorme força que deriva del seu pluralisme, cap a un decantament, diguem-ne, més similar a l'esquema històricament implantat al País Basc, que el President va analitzar en la seva intervenció d'ahir, dient uns plantejaments, de fet, foralistes, extemporanis i, a vegades, potser reïxen precisament per l'extemporaneïtat dels seus plantejaments.

Hi ha un altre tret important, que és negatiu —almenys no és un tret que nosaltres hàgim d'imitar—, que és el tret d'identificació entre una realitat de país, entre un determinat projecte nacional, i un partit concret. El que ha donat en el passat i dona avui força a Catalunya, al seu sistema polític —i és una força que ara desaprofitem, que desaprofitem—, és precisament el seu pluralisme, el fet que la força de Catalunya deriva no del plantejament d'un partit sinó del plantejament pràcticament comú de totes les forces del sistema polític, però també del món social, del món de la cultura, etcètera. Aleshores, el problema és tractar d'optimitzar, de funcionalitzar aquest anhel, que és un anhel compartit, que és un objectiu compartit; amb visions diferents, amb interessos diferents, també amb el punt legítim que l'Estatut no sols sigui una arma per al país, sinó que sigui el marc en el qual es puguin desenvolupar democràticament diverses opcions de govern, però on les opcions de govern representades per una força política o una altra es distingeixen no perquè unes siguin catalanes i les altres no, o unes catalanistes i les altres no, no perquè uns siguin catalans i els altres del PSOE —com ens diuen, de vegades, en els cartells... ara ho estan dient, en els cartells que hi ha pels pobles de Catalunya, que hi ha en aquests moments a les parets dels pobles de Catalunya. La distinció no és aquesta, la distinció és la distinció entre visions diferents, entre projectes catalanistes diferents i entre programes socials i culturals i de govern diferents. Si reeixim a fer aquest pas endavant, la força de Catalu-

nya es multiplicaria, sens dubte, d'una manera extraordinària.

Ara, això requereix un canvi important de la seva política. Quan el President parla de «nosaltres», des d'aquesta tribuna, en els seus parlaments, ahir i avui, «és que nosaltres diem això, o plantejem això», en aquest moment hi ha una desorientació: qui som «nosaltres»? Som nosaltres o no som nosaltres? Som nosaltres o és la coalició en el Govern? Som nosaltres o és Convergència Democràtica? Som nosaltres o és la política que vol fer a Espanya Convergència Democràtica? Som nosaltres o el difunt PRD? No ho sabem. I voldríem arribar a una situació en la qual, quan el President de la Generalitat digui «nosaltres», tots puguem dir: «sí, nosaltres.» És un canvi que els demanem, un sacrifici, si vostès volen, que els demanem; tampoc un sacrifici, perquè crec que això, que aquest canvi, que aquesta passa endavant seria una passa compresa pel poble de Catalunya i compartida pel poble de Catalunya.

Si es vol la reafirmació del pacte constitucional i del pacte que va fer possible l'Estatut, cal començar per refermar el pacte que es va produir a Catalunya a l'entorn de la Constitució i de l'Estatut. Cal refermar el pacte de l'esperit constitucional i estatutari, cal refermar, renovar, refer —perquè s'ha destruït— l'esperit de Sau. I a Sau es van reunir els ponents de l'Estatut, però els ponents de Convergència no hi eren, fa quaranta-vuit hores, o setanta-dues, no hi eren. És significatiu i simptomàtic, és una anècdota, va ser una casualitat... Jo no ho sé. En tot cas, la no-presència origina un interrogant, és una dada, no és dir: «Ah, no, no hi eren, no passa res, devia ser que havien d'anar a un altre lloc, o que tenien un problema...» No, no hi eren. I aleshores la gent es pregunta, no nosaltres, la gent, es pregunta: «Ah!, és que no hi eren per marcar distàncies; és que no hi eren per assenyalar que allò ja no és repetible». Calen aclariments en aquest terreny.

Hi ha coses concretes a canviar. S'ha dit aquí que s'havien canviat els pesos, en ple procés de pesada. També a Catalunya s'han canviat els pesos, siguem sincers: s'han canviat també els pesos a Catalunya. Cal tornar-los a posar tots, tots ells, a la balança. Hi ha coses molt concretes, i molt visibles, i molt constatables a canviar: l'orientació institucional de la Generalitat, que prengui de nou un caràcter d'institució plural, oberta, despartiditzada; l'orientació de les relacions Generalitat-Estat; les relacions entre nosaltres, entre les forces polítiques; el pluralisme en els mitjans de comunicació —quasi no val la pena que insisteixi en aquesta qüestió, de tan sabuda, de tan fatalment assumida per tothom; avui ha estat, si no ho recordo malament, un dels intervinents de l'oposició, el Molt Honorable senyor Heribert Barrera, que se n'ha queixat. És clar, això ha de canviar, ha de ser visible que això canvia. Hi ha moltes coses concretes a pactar: el mateix desenvolupament institucional, la primacia del Parlament, el desenvolupament legislatiu... Com podem parlar que anem a fer un pacte, la reafirmació del pacte constitucional, si aquí tenim el pacte trencat, si aquí les lleis d'ordenació territorial i de règim local no les consensuem, i hem adoptat posicions, des de l'oposició, dialogants i flexibles, i amb ganes de buscar l'acord, i l'acord no ha estat possible? Perquè el pacte no existeix, el pacte de fons no existeix.

Un nou marc de relacions de Catalunya amb Espanya i amb Europa. I amb Europa! És clar, aquí hi ha la situació, també extraordinària, que mostra aquesta inexistència d'un pacte a Ca-

talunya, d'un acord bàsic a Catalunya, que és que el Grup que té més eurodiputats catalans al Parlament d'Estrasburg —que és el nostre Grup; en un altre moment pot ser un altre, tant se val— està exclòs totalment, radicalment, rígidament, totalment, de qualsevol iniciativa europea de la Generalitat, del Patronat Català Pro Europa, de qualsevol presència des de la Generalitat envers Europa. És evident que això no pot anar, si realment es vol anar al pacte. Si realment es vol anar a fer una política que reafirmi el pacte a nivell general d'Espanya, s'ha de construir el pacte a Catalunya, reconstruir el pacte a Catalunya.

I, a partir d'aquí, hi ha moltes coses a fer; que algunes sortiran bé i altres no, probablement, perquè estem en un context que és complex i contradictori: la culminació dels traspassos, convertir el sistema definitiu provisional del finançament en un sistema definitiu definitiu —per dir-ho així. Jo no em voldria entretenir sobre aquesta qüestió, perquè jo no els vull treure cap mèrit en l'assoliment de l'acord de finançament i en la tasca que han realitzat. Ara, que es digui també que nosaltres hem treballat, i hem treballat molt, molt, a nivell conceptual, a nivell de propostes, a nivell de diàleg, a nivell d'insistència. Vam tenir aquella sessió famosa del Conseller d'Economia i Finances llegint literalment dues o tres pàgines d'un paper que apareixia com un paper de la Conselleria, que era un paper dels tècnics socialistes, del Partit dels Socialistes de Catalunya... Hem treballat molt. Ara, com hem treballat? Hem treballat com el maquinista del vapor que està a la sala de màquines, i vostès han estat a la tribuna, mirant les coses i fent anar les banderes. Em sembla bé; però també voldríem un cert tractament d'una certa dignitat que ens permetés treure el cap una mica d'aquesta tasca subterrània, sorda, de tractar de salvar les coses, de treure les castanyes del foc, en un context de pràctica ruptura de relacions i de pràctica ruptura de pacte a Catalunya.

Transformació de les Comissions Mixtes de Valoració i de Traspassos —en el moment que culminin definitivament la seva tasca— en òrgans de seguiment i consulta que es plantegen les qüestions de gestió i de col·laboració institucional, que es proposin i que impulsin amb iniciativa i amb imaginació, noves mesures de desenvolupament autonòmic, que actuïn davant possibles conflictes. Nosaltres estem encantats de col·laborar amb això, disposats, ara mateix —o demà mateix—, ara mateix. I a Catalunya, un esforç per a la coordinació entre institucions. Sembla que es dissenya una campanya electoral per a les municipals, de confrontació; però no ja de confrontació entre partits, sinó de confrontació entre institucions. Nosaltres no l'hem buscat; nosaltres hem demanat que el contenciós de la discussió de les lleis d'ordenació territorial i de règim local es posposés fins després de les municipals, precisament perquè no s'hi imbriquessin aquestes qüestions. I ara ens trobem que la majoria, el partit, perdó, el partit de la majoria, el principal partit de la majoria, omple Catalunya de pasquins, fent arma de la discussió parlamentària d'unes lleis que haurien de ser lleis de consens, des de la posició governamental, des de la responsabilitat governamental, fent arma d'això, dient, al Penedès, als penedesencs, que corren el risc, si prosperen les tesis dels alcaldes del PSOE, que el Penedès i Vilafranca es converteixin en un suburbi de Barcelona. També això s'ha d'acabar! S'ha d'acabar. S'ha d'acabar si realment es vol fer una oferta seriosa de col·laboració, d'entesa, per redreçar els pro-

blemes, que hi són, i orientar les tendències, a Catalunya i a Espanya, en un sentit positiu.

No em voldria allargar més, senyores diputades i senyors diputats. Estem disposats a actuar des de demà mateix si se'ns fa un plantejament seriós, si s'ofereix un canvi real. Una altra cosa, no la subscriurem. Continuar com fins ara, aconseguir ficticiament, en un moment determinat, una certa imatge que ens posem d'acord en algunes coses, i tal, si no hi ha una reorientació política clara, convincent... No!, i tindrem l'oportunitat de constatar si, més enllà de les paraules hi ha la voluntat realment d'un canvi: la imposició o el consens en les lleis d'ordenació territorial i de règim local, el desenvolupament o el bloqueig del Pacte Cultural, l'estil de la campanya de les municipals, entre moltes d'altres qüestions, són ocasions immediates de comprovació. Comprovarem així si aquest debat és, com s'ha dit, o es converteix, com s'ha dit, en un debat important i d'abast històric i transcendent, o ha estat simplement un tràmit que calia complir, però per deixar les coses exactament igual com estaven abans de començar el debat.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable President de la Generalitat té la paraula.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT: Senyores i senyors diputats, Molt Honorable senyor President, primer aclariment: nosaltres, senyor Obiols, som Convergència i Unió i el Govern de la Generalitat. Queda clar, Convergència i Unió i el Govern de la Generalitat.

Segon punt. D'acord amb el que vostè ha dit que havíem de procurar —i jo em sembla que ho estem procurant tots, i vostè també— que aquest no fos un debat tensionat. Jo, a vostè, i a tots els que han parlat abans —a tots, sense excepció— els en dono les gràcies, us ho agraeixo.

Tercer punt. Vostè diu: «Bé, on som? Hi ha la bandera vermella o bé hi ha la bandera verda?» Miri, jo crec que la nostra presa de posició —o sigui, la nostra vol dir, en aquest cas, la de Convergència i Unió i la del Govern de la Generalitat, eh?, quan sigui alguna altra cosa aquest «nosaltres», ja ho advertiré; com ahir moltes vegades ho vaig advertir, fins i tot de vegades amb un gest— la nostra posició crec que es va anunciar ahir i s'ha anunciat avui d'una manera absolutament clara i franca, és aquella que es resumeix amb aquell eslògan: «L'Estatut, pacte d'Estat, fem-lo complir».

I ahir, fins i tot —ho repeteixo—, doncs, llegint-ho amb molta lentitud, perquè la cosa quedés ben i ben clara, vaig dir —i ho tornaré a llegir—: «En resum, què és el que volem?», deia. «Ho repetiré encara que sigui a risc de fer-me reiteratiu, no vull que hi hagi malentesos». Perquè passa una cosa, a casa nostra passa una cosa, i és que, de vegades, a un se li fa dir el que no ha dit, i, evidentment, se li fa dir una barbaritat, i aleshores, el que brillantment aquesta oportunitat, aquesta barbaritat que es tradueix en aquest és brillantment rebatuda. Per tant, jo vull que quedi clar el que vaig dir ahir, i lligat amb el que he dit avui: «Volem l'Estatut del 1979, aplicat i interpretat des de la mateixa voluntat de pacte que el va fer possible. L'Estatut del 1979, llegit de la manera que ens va disposar a tots a acceptar-lo, malgrat les diferències que tenia amb el de Sau. Volem aquell Estatut; no un altre». I ara es diria que en tenim un altre. Que, per cert, vostè n'ha parlat poc de l'Estatut, però, de fet, ara es diria, l'Estatut que està sortint, que en

tenim un altre. Ha parlat del clima, però no ha parlat de l'eina que tenim, que és el que venim a analitzar. En aquest debat, no es fa tant —naturalment que tot va imbricat per saber quin és el clima que hi ha en el país, que és el que vostè ens ha estat explicant—, es fa per saber si l'Estatut és l'Estatut que ha de ser o no ha de ser; si és una eina d'autogovern o no és una eina d'autogovern.

I vostè, en la seva exposició, molt interessant, però d'aquest tema pràcticament no n'ha parlat gens, i és que molt probablement ens hauria d'admetre que està d'acord amb tots aquests mecanismes de reducció de les competències que jo vaig llegir ahir. Però, vostè, de l'Estatut, de fet, no n'ha parlat. Doncs bé, nosaltres volem aquell Estatut que deia —no un altre—, i ara els diria que en tenim un altre.

I quan diem «negociar», volem dir negociar per restablir el marc d'interpretació de l'Estatut de 1979. I quan diem «rectificar», volem dir canviar l'actual política autonòmica que ens allunya de l'anunciada el 1979; és a dir, canviar una política molt diferent de la que tots esperàvem l'any 1979. I quan diem que, en defecte de tot això, seria necessari revisar l'Estatut, no volem dir altra cosa que redactar l'Estatut de tal manera, tornar a redactar l'Estatut, evidentment, i per tant, revisar l'Estatut, vol dir això. I, en aquest sentit, no ens costaria res, doncs, afegir-nos a la posició de revisió; redactar-lo de tal manera que no permeti més lectures que la que tots volíem l'any 1979.

Quin ha estat un dels arguments que s'han utilitzat aquest matí: no és admissible que un Estatut que és el reconeixement d'una personalitat nacional i el reconeixement, doncs, en fi, dels drets d'autogovern de Catalunya, quedi pendent, depengui, de la lectura que el govern de torn, la majoria de torn no en vulgui fer. Doncs, bé, si realment es demostrés que la cosa va per aquí i que es fan aquestes lectures —de fet, doncs, les de més baix sostre autonòmic i, de vegades, fins i tot, antiautonòmiques—, aleshores caldria —ho repetixo— això, redactar-lo un altre cop, de tal manera —revisar-lo, per tant— que no permeti més lectures que les que tots volíem l'any 1979. I la lectura que volíem l'any 1979 és la que vaig explicar ahir, que jo estic segur —encara que vostè no n'ha parlat— que hi deu estar d'acord.

Si la flexibilitat pot permetre el contrari del que tots volíem, hauríem de demanar redaccions més rígides i més explícitament coincidents amb la nostra voluntat autonòmica.

Això és el que volem, això que acabo de llegir per segona vegada. Qualsevol altra interpretació que es vulgui donar al que dic, serà el resultat d'una voluntat interessada. El que vull dir és, simplement: «Volem que el pacte de l'Estatut de 1979, que el pacte que l'Estatut de 1979 representa, sigui respectat». I diem —no ho dic aquí, però ho repeteixo, ho vaig dir ahir—: «Si això requerís la revisió de l'Estatut, finalment, doncs bé, anem a la revisió de l'Estatut.» Que no és la nostra posició d'avui, que quedi clar, però que podria ser algun dia la nostra posició, si veiéssim que pel camí que anem, doncs, seguint, anem a parar amb una situació de gran indefensió autonòmica.

Ho repeteixo, jo quedo un pèl desconcertat amb el seu discurs que, per altra banda —i no per compliment li ho dic—, crec que ha estat molt interessant, només que quedo un pèl desconcertat perquè no hem parlat de l'Estatut. No n'hem parlat. Però, per exemple, vostè ha parlat de si el país va endavant, de si el país no va endavant... Ha començat el seu parlament

dient que, de fet, hi havia, en aquests moments, es podien esmentar una sèrie de fets, com una mena de conjunció d'una sèrie de fets que, en conjunt, són positius. I jo crec que és veritat, jo crec que —ho haig de dir— és un moment més aviat bo per al poble de Catalunya; crec que Catalunya progressa, i que hi ha moltes iniciatives, i que tenim unes perspectives de futur positives. I afegia ahir que si, tot això, ho poguéssim fer amb unes possibilitats de decisió pròpia més importants que les que tenim, i que les que potser tindrem, si les coses segueixen anant tal com van últimament, doncs, que, realment, l'aprofitament d'aquestes possibilitats podria ser molt i molt més important.

No cal que ens negui a nosaltres, de tota manera, el tractament que fa el Govern socialista, no? Vostè diu que el Govern socialista haurà de ser valorat per totes les coses positives que pugui fer, una sèrie de coses positives. Home!, jo crec que, en aquest sentit, ja que vostè ha entrat en aquest terreny i ha dit, en realitat ha fet una valoració negativa del Govern de la Generalitat —cosa que, evidentment, no correspon al debat d'avui—, però, de tota manera, no tinc cap inconvenient a recordar-li coses que com les següents: si Catalunya es modernitza —que sembla que sí—, també en part, en part —vostè ha dit: «No és només mèrit del Govern socialista, el que hi ha a nivell espanyol, però és també mèrit del Govern socialista». Doncs, bé, si Catalunya es modernitza —que sembla que sí—, no és només mèrit del Govern de Convergència i Unió, però, en part, és mèrit del Govern de Convergència i Unió.

Si es resol el problema històric de l'encaix de les nacionalitats històriques, a nivell espanyol, no és només mèrit del Govern socialista, però també, i en el nostre cas, exactament igual.

Si a Catalunya hi ha —que, de fet, no ho discuteix ningú— un bon nivell de convivència, malgrat que les dades objectives podrien ser —eren, de fet— preocupants, inicialment, doncs és mèrit de tothom: de tot el poble, de les persones..., fins i tot d'allò que ahir deia «la cortesia», que, en línies generals, afortunadament hi ha entre la nostra gent, però també, en un cert sentit, és mèrit del Govern de la Generalitat.

I penso que si, a fora de Catalunya, perquè tot això que s'explica sempre que baixa el pes i la consideració de Catalunya, això deu ser veritat potser per a qui llegeix els diaris, només; però per a qui circula pel món i parla amb l'un i amb l'altre i amb el de més enllà, amb gent de tota mena i condició, això no és veritat, això, no tinguin cap mena de complex: Catalunya no té, avui, a Espanya, una menysvaloració. Vull dir, hauríem de fer allò, viatgin molt, sobretot, parlin amb la gent —llegeixin menys, potser— (*rialles*), però veuran que aquesta menysvaloració que es diu no existeix.

I quan resulta que el President de Lombardia té ganes de posar-se en contacte amb una regió progressiva —diguem-ne «regió», tècnicament parlant— d'Europa, amb qui es pensen que es posa en contacte? Doncs, miri, es posa en contacte amb Catalunya. I quan el President de Bolonya diu: «Vull que algú copresideixi amb mi, doncs una gran reunió sobre biotecnologia a Lieja», en qui pensa? No en el President de la Generalitat, pensa en Catalunya.

I així tants exemples i tants i tants altres com es podrien donar. Jo només li demano, senyor Obiols, que vostè ens faci —al Govern de la Generalitat— el mateix tractament matisat,

que em sembla que és el correcte. I sobretot és el correcte per a mi, que sóc un home que sempre subratllo la gran importància que té la societat civil i més en el cas concret de Catalunya, on afortunadament tenim una societat civil molt important i operativa i activa, però, de tota manera, alguna cosa, alguna cosa segur que depèn del mateix Govern.

Això no té gaire cosa a veure amb l'Estatut d'Autonomia en un cert sentit, però, és clar, jo contesto el que vostè ha parlat, vostè n'ha parlat poc de l'Estatut, jo parlant de vostè he de parlar poc de l'Estatut. Escoltin, quedi clar això que deia vostè abans, no? Jo no en poso, de rètols, ni sé que es posin i crec que no s'han de posar per les parets, hi ha moltes maneres que no depenen ni de vostès ni de mi per trencar el clima que hi ha en un país o el clima que hi ha en un Parlament.

Bé, dit això, i respecte a les persones que... vostè diu: «vostè rep visites.» Miri, jo rebo els que vénen, i, és clar, els que no vénen no els puc rebre, això és clar. (*Rialles.*) I, també li he de dir —això és cert— que segons quines visites no m'aporten res, a mi, això és claríssim; si de cas ells poden pensar —i s'equivoquen— que jo els aporto a ells rebent-los, però jo no els aporto res a ells, ells no m'aporten res a mi. Això, segur. (*Rialles.*)

I, de fet, jo he de dir també, no fa gaires dies, amb motiu de una reunió a la qual es va donar més importància a través de la premsa que, efectivament, objectivament no tenia, jo havia tingut molt d'interès i ho vaig dir al seu organitzador... «Home, a mi m'interessaria molt que la gent que hi hagués en aquesta reunió fos gent de molt diversa afiliació política», i em vaig trobar que hi havia un sector polític —que és el de vostès— que no hi era. «Però, com és que no hi ha aquest i l'altre»... «M'han dit que no els deixen venir.» Bé, per tant, sembla que va així, això. Per tant, aleshores, resulta que, és clar, jo rebo qui ve i m'interessa rebre tota mena de gent i, a més, vull repetir-li una altra cosa, senyor Obiols, vull repetir-li el que he dit abans i el que dic sempre: a nosaltres, al Govern de la Generalitat, amb qui li convé entendre's és amb el Govern central. A mi, President de la Generalitat, amb qui em convé entendre'm és amb el President del Govern, això és clar, sigui quin sigui el color polític del President del Govern. Això ja ho havia dit a l'època d'UCD i ho dic ara, i de vegades costa, i de vegades no en sabem prou, o jo o ell, però, de tota manera, a mi, amb qui m'interessa entendre'm no és amb cap d'aquestes visites que rebo, sinó amb el President del Govern i, com a complement, li diré que al President del Govern amb qui li hauria d'interessar entendre's, i em sembla que és així, és també amb el President de la Generalitat. (*Remor de veus.*)

Pel que fa a la resta —i vaig contestant a mesura del que ha estat el seu Parlament—, vostè ha dit que la via bona era la via de la reafirmació del pacte. D'acord. No vaig dir altra cosa jo, ahir. Vaig dir s'ha trencat el pacte, i l'ha trencat el Govern central. I també s'havia trencat abans que hi hagués Govern socialista, això ho vaig també, va quedar clar ahir i avui ho he repetit i ho he aclarit quan he contestat al senyor Fernández Díaz. Però s'ha trencat el pacte. I nosaltres volem que aquest pacte es restableixi. Per tant, estem plenament, totalment, clarament en la línia que vostè deia de reafirmació del pacte. És només si això fallés que hauríem d'anar per una altra via. L'únic en què no estic d'acord —i vull, per tant, refermar una cosa que ja he dit aquest matí— és que això, en una part impor-

tant dels conflictes..., en el paper que s'assigna al Tribunal Constitucional. He dit aquest matí que n'abusàvem una mica del Tribunal Constitucional. I n'abusàvem no solament en el sentit que fem massa recursos sinó en el sentit que li atribuïm —i jo crec que sobretot el Govern central li atribueix— un paper que no ha de tenir, sobretot tenint en compte que el camp del Tribunal Constitucional és un camp favorable al Govern central pels següents motius: en primer lloc pel que vaig dir ahir de l'avantatge processal que el Govern central té respecte al Govern de la Generalitat. I després perquè el Govern central pot fer arribar al Tribunal Constitucional les coses de tal manera que el Tribunal Constitucional pugui fer allò que hem dit tantes vegades, digui: «no escolti això no és anticonstitucional», la qual cosa no vol dir que una versió també ho fos.

Però és clar, els polítics, els partits polítics i els governs no podem renunciar a la nostra facultat, a la nostra obligació de definir nosaltres el que volem que sigui el país, únicament d'una manera suplementària, supletòria ha de ser el Tribunal el qui ho acabi de decidir, però aquest abandonar-se al Tribunal Constitucional, comptant a més —ho repeteixo— amb aquests avantatges que li proporciona això al Govern central, no ens sembla una cosa a nosaltres positiva.

De tota manera —ho repeteixo— quin és el nostre camí. El nostre camí —ja ho he dit, i ens agradaria no haver-lo d'abandonar mai— és la reafirmació del pacte.

Vostè ha dit després, senyor Obiols, que el que passa és que el Govern central té conflictes constants amb el Govern basc i amb el Govern català —i em sembla que ja li agradaria al Govern central tenir conflictes amb el Govern basc com els que té amb el Govern català i, fins i tot, tenir una solidesa política, vull dir, de país, com la que hi ha a Catalunya al País Basc—, jo li afegiré que també té problemes amb Galícia, també en té, per la raó que sigui, però el cas és que el Govern central s'ha de fer una pregunta: com és que tinc problemes amb tots els Governos de les nacionalitats històriques? Perquè potser sí que aleshores l'Estat de les autonomies, no únicament tal com s'ha dissenyat, sinó com el Govern central intenta dur-lo a terme, xoca, topa amb el que són aquestes realitats històriques de les nacionalitats basca, catalana i gallega —espero que no faltaré als meus deures, jo crec que no, de representant ordinari l'Estat de Catalunya de les nacions catalana, basca i gallega. Bé, aquesta és una pregunta que s'ha de fer el Govern central quan resulta que no s'entén amb cap d'aquests tres, potser és que és culpa del Govern central, potser és culpa d'ell.

En tot cas, mirin —ho vull dir—, analitzin-ho vostès i els seus amics del PSOE a Madrid que ho analitzin, potser és culpa d'ells quan resulta que, amb tres de ben diferents, per altra banda, no s'entenen. I això que mirin que ens ho van arribar a explicar que amb els bascos s'entenen i que els bascos sí que en saben i que els catalans sí que ho fèiem malament i ja saben que, fins i tot, es feia aquella predicació que aquí s'havia d'anar a l'«ardanzisme», etcètera, etcètera. Llavors tampoc, tampoc no s'han entès.

Bé, un altre dels temes que vostè ha anat plantejant —jo vaig seguint l'ordre en què vostè els ha anat plantejant— és el de la comissió de coordinació. Jo voldria dir-li una cosa —i sé que no té cap importància i que a vostè això li ha sortit així, perquè quan es parla en aquesta tribuna jo també sóc conscient i vícti-

ma de vegades, perquè de vegades no es calibra exactament el to amb què es vol dir la qüestió. Jo no he fet broma, en absolut, al contrari, he dit: «ha estat una sort, ells han reconegut això... i jo ho agraeixo». No he dit: «els hem obligat», no, no, jo agraeixo que ells han admès que nosaltres necessitàvem un altre nivell de comissió de coordinació. No ha estat aquest el to, al contrari, ha estat un to de reconeixement i d'expressió d'una esperança que aquesta comissió, que necessitem molt que vagi bé, que ho necessitem molt, sigui el que volem que sigui.

Pel que fa a la composició, jo li diré quin ha estat el criteri que nosaltres hem utilitzat per —diguem-ne— fixar la composició de la part catalana d'una comissió —ho repeteixo— que és una comissió a nivell de governs, que quedi clar. I això és a nivell de governs, no pas per decisió meua, perquè la carta del 31 d'octubre no sóc jo que l'envio al senyor Almunia, és el senyor Almunia que me l'envia a mi. Hem cregut que hi havia d'haver representants del Govern de la Generalitat, consellers; hem cregut que hi havia un representant, del més alt nivell possible perquè ells també li tenen, dels serveis jurídics de la Generalitat, el senyor Llevadot, i que era bo que, a més, hi hagués un dels representants parlamentaris a Madrid perquè, de fet, moltes vegades aquestes coses després resulta que tenen, han d'engranar d'una manera o altra amb les cambres, amb el Congrés o amb el Senat a Madrid.

Un altre tema —i reconec que la meua resposta no té exactament la mateixa illació, encara que jo hagi seguit l'ordre de vostè, però vostè naturalment ho tenia més lligat, espero que vostè i tota la Cambra em disculpin una certa manca de continuïtat, però vaig tema per tema—, vostè ha parlat que la Generalitat i les forces polítiques que donen suport a la Generalitat han de preocupar-se de tenir amics a fora, de pactar amb fora —ja li ho he dit, ja ho intentem—; nosaltres amb qui volem entendre'ns? Amb el Govern central; que ens costa i vostès saben que ens costa, això també és cert, però també saben, també saben que ho hem intentat i que en els moments més especialment difícils sempre —i dic sempre—, que vol dir sempre i sempre i sempre, sense ni una sola excepció, les aproximacions han sortit de Catalunya i no de Madrid. Sempre, sempre i sempre sense ni una sola excepció.

Pel que fa a la governabilitat, que nosaltres, evidentment, vàrem gairebé inventar aquesta paraula l'any 77-78, però nosaltres continuem creient que en moltes coses hem de dur a terme una política que en certs moments defensi aquesta governabilitat. Evidentment, amb el Govern actual socialista, que té una majoria absoluta, que la tenia i la té, evidentment necessita pocs ajuts per tal d'assegurar la governabilitat del país. Però de vegades també li convé tenir-ne, perquè a un Govern, encara que sigui un Govern majoritari, doncs li va ve de poder tenir suport d'altres grups polítics que li permeten, per tant, —diguem-ne— d'irrompre, no des del punt de vista de captació de vots, sinó des del punt de vista que sigui més acceptada la seva política per bé del país d'irrompre en sectors altres polítics i socials.

Senyor Obiols, nosaltres, per exemple, mai hem fet la traveta al Govern central, per exemple, en qüestions —ni abans ni ara— de negociació europea, mai, per exemple, ens hem oposat —i hauria estat fàcil—, per exemple, a la política econòmica del Govern, perquè creiem que bàsicament respon al que

ha de ser avui una política econòmica a qualsevol país d'Europa, almenys a qualsevol país comunitari. De vegades que hi ha hagut moments, no de dificultat parlamentària, perquè, això, evidentment, el Govern no les té, aquestes dificultats, però sí de dificultat de comprensió de cara a determinats sectors, nosaltres i jo mateix ens hem posat al davant a l'hora de dir aquesta és una bona decisió que mereix el suport del país.

Nosaltres hem entès molt ràpidament, la Minoria Catalana, però vostès ens en parlen tot sovint, que allò que se'n diu el front sistemàtic d'oposició no té sentit i vostès ho saben —i això és una cosa ben recent. Nosaltres, quan hi va haver la discussió de la LODE, de cap manera, vàrem donar, vàrem empenyer o vàrem avalar —no cal dir a Catalunya—, però tampoc en el grau que poguéssim tenir una influència fora de Catalunya el que podien ser les grans mobilitzacions, les grans crispacions i els grans enfrontaments i, de fet —i això se'ns ha reconegut per part del mateix Partit Socialista i per part d'altres sectors socials i confessionals—, de fet vàrem contribuir que aquesta Llei, que era prou difícil, passés —naturalment, mitigada en alguns aspectes— d'alguna manera prou planera. O sigui que això, senyor Obiols, nosaltres ho hem fet sempre, ho continuarem fent.

Confrontació entre les institucions no l'hem buscada mai, perquè, tingui present que la confrontació entre les institucions si a algú perjudica és a la Generalitat de Catalunya. La confrontació entre un ajuntament, el que sigui, i la Generalitat de Catalunya a qui perjudica és a la Generalitat de Catalunya. Amb la Diputació, a qui perjudica és a la Generalitat de Catalunya. De fet, no solament no busquem la confrontació sinó que volem que quedi clar. El que sí que volem és que quedi clar el que en dèiem el rang i la jerarquia; per exemple, sí que hem hagut de deixar clar que Catalunya no és ni ha de ser una digarquia composta per l'Ajuntament de Barcelona i per la Generalitat. No és això Catalunya. Això ha de quedar clar. No ho és ni crec que ningú realment ni per motius polítics ni per motius històrics ho pugui defensar. Però nosaltres fer agressions contra les institucions, no n'hem fet. Que vostè em digui, ara em diu que surten uns paperets, no ho sé, jo també li podria dir que en surten uns altres, de paperets, els quals ni vostè ni jo... ni vostè ni jo primera, evidentment, no hem d'avaluar, però tampoc no ens hem de sentir massa condicionats en la nostra relació.

Aleshores, de cara al futur, no sé si em descuido, senyor Obiols, res especialment important en la resposta al seu discurs; en tot cas, com que després vostè, doncs, exercirà —suposo— el seu dret de rèplica, si hi hagués alguna cosa, alguna cosa substancial, que m'hagués descuidat (*remor de veus*), estic segur que m'ho faria notar.

Aquest és un debat, senyor Obiols, que en més d'un sentit és un començament. I ara, per dir-ho així, entro una mica en el camí del que vostè deia: veurem si en el futur, d'aquest debat, en van sortint coses —actituds, decisions— que puguin enfortir-nos en la nostra..., en això que jo demano, que jo demano la renegociació. Vostè en diu la reafirmació del pacte, però, evidentment, la reafirmació del pacte sobre els principis del 79.

Però vostè ha fet una llarga exposició, ha estat fent una llarga exposició sobre la política unitària, sobre la unitat. Bé, un dia potser s'haurà d'analitzar aquest tema del que va ser la unitat de l'any 77, de l'any 78, però de debò, per dintre, eh?,

no el que s'explica. Alguns de nosaltres ho vam viure prou bé, això, i ho sabem amb bastant de detall.

Realment ens ho havíem arribat a creure una mica, això també és veritat. Jo recordo que en les eleccions del 77, Convergència i Unió havia dit en aquell moment —ara, he de dir qui érem nosaltres, érem el Pacte Democràtic—, vàrem fer una campanya electoral amb coses tan ingènues com les següents : dèiem, explicàvem la nostra i després dèiem : «Però si això que us expliquem és el nostre programa i no us agrada, voteu un altre partit, sempre que sigui catalanista i demòcrata. » Bé, evidentment, així no es pot anar enlloc, no es guanyen unes eleccions, oi? (*Remor de veus.*) Però, bé, aquesta era la nostra contribució, molt unitària, eh? Molt unitària, perquè, mentrestant, de tota manera, hi havia molt llocs on els mítings es feien sota el lema de «*no votéis al banquero, que os echará de Cataluña*», això també va passar l'any 77.

Bé, ara, arriba un moment que vostès, poc abans de les eleccions de l'any 80, van anunciar d'una manera clara que el pronòstic era que guanyarien les eleccions i que governarien sols. Això només cal buscar els diaris de l'època. Que, tant si tenien majoria com si no, governarien sols, perquè vostès tenien un programa, vostès tenien un esquema, tenien un projecte de país, i això només ho podien fer vostès sols. Vostès —repassin els diaris— governarien sols. Governarien sols havent-hi a Madrid el Govern d'UCD, sigui dit de passada. Havent-hi a Madrid un Govern d'UCD. Repassin els diaris.

Bé, el resultat electoral va ser diferent del que en principi estava previst que seria, i aleshores, després de les eleccions, el representant —nosaltres, que en aquest cas ja érem Convergència i Unió— els va oferir d'entrar en un govern de coalició, per tal de mantenir l'esperit d'unitat; a vostès i a Esquerra Republicana. Vostès el van rebutjar.

Després, a l'estiu del 81, vostès van fer un repensament; mentrestant, hi havia hagut el 23-F, i mentrestant hi havia hagut el 24-F, i vostès, a partir del 24-F —no vostès, el PSC, de fet, aquest és un joc en què hi entra molt més tard, i jo els he de reconèixer, que hi entra, n'estic segur, molt a contracor—, però el PSOE, des del 24-F, està en el joc de la reducció autonòmica, potser abans; no ho sé. Abans no ho sé, abans sé que hi havia sectors d'UCD perquè m'ho havien dit alguns, perquè dintre d'UCD el que passa és que hi havia una frenada contra aquests altres sectors, el mateix President Suárez —sigui dit en honor seu—, però, de fet, a partir del 24-F, això comença a anar així. I, és clar, de vegades sí que el President de la Generalitat sap més coses que el cúmul de la gent, i dic, i rotundament afirmo, que el PSOE hi és ficat fins al coll. Ja he explicat el que va ser l'entrevista del 8 d'abril amb el senyor Calvo Sotelo, o bé puc explicar aquella entrevista amb en Melià, delegat general del Govern l'any 81, que un dia em ve a veure —el mes d'abril-maig del 81—, i em diu el següent : «Pujol, jo sóc amic teu i vull seguir essent-ne; per altra banda, jo sóc catalanista. Com que la política que el delegat general del Govern haurà de fer a partir d'aquest moment serà anticatalanista i poc compatible amb la teva amistat, et vinc a anunciar que jo aquesta tarda presento la dimissió. » I, en fi, de tot això sabem quin era el joc i qui hi participava. Vostès recordin que és l'estiu del 81 també que UCD i el PSOE es posen d'acord per fer el que un any després serà la LOAPA; ben públicament, en un acte ben públic, per altra banda.

Naturalment, nosaltres, a partir d'aquest moment, se'ns fa difícil la política d'unitat, perquè, evidentment, la feina primera de nosaltres, que vol dir Convergència i Unió i el Govern de la Generalitat, i alguns més, és d'oposar-se frontalment a aquesta política, que va tenir diverses manifestacions —hi passaré molt per sobre, perquè sé que és una cosa que no els agrada que els ho recordin. Per exemple, l'actitud del Partit Socialista, quan —vostè ha recordat la seva contribució, que és veritat, i jo li he dit moltes vegades, i ho he reconegut—, però, posats a parlar d'això, la seva actitud el mes de febrer del 82, quan hi havia unes possibilitats d'acord econòmic millors que les que hem tingut, perquè, mentrestant, el que hem perdut en aquest trajecte és allò que en deien *el efecto deslizante*, oi? I després hi ha hagut tot el tema de la LOAPA, dit sense cap mena..., perquè, escolti, aquí venim més a entendre'ns que a una altra cosa, però venim a aclarir les coses, i com que vostès ens parlen sobre els grans camps i els grans apòstols de la unitat, jo els dic : vostès són els camps i els apòstols de la unitat, però, a més, són tot això altre, també. I, evidentment, tot això amb una sistemàtica embranzida contra nosaltres pel victimisme, i abans algú ho ha dit, i ho agraeixo; és clar, se'ns ha atacat de victimisme durant anys sencers, quan després moltes vegades ens han donat la raó : de 40.000 milions de pessetes un any, de 6.000 milions de pessetes un altre, la mateixa LOAPA..., en fi, tantes i tantes coses... tinc aquí la llista, però, evidentment, no ho faré perquè no és el moment ara d'insistir en això. I després, és clar la unitat. Però resulta que hi ha una pila de recursos, que si ho vol, si cal, els llegiré, els hi recordaré, que ha fet aquest Parlament per lleis reduccionistes de l'autonomia, que no han comptat amb el seu vot en aquest Parlament, i que no hi han comptat perquè hi han votat en contra o perquè s'han abstingut, que és el mateix. Perquè vostès saben que per fer els recursos es necessiten vots positius, i l'abstenció no s'hi val, és un vot en contra.

Bé, i a més, tot això en un ambient que ha estat difícil, i que en últim terme jo considero que tots plegats hem suportat prou bé, però, en fi, aquesta és l'evolució que hi ha hagut durant uns anys; aquesta és l'evolució que hi ha hagut durant uns anys.

Malgrat això, perquè vostès i nosaltres, i tots plegats, tenim un reflex bàsic de patriotisme i de voluntat de servei públic, n'hem fet moltes de coses. Perquè, és el que els deia abans : Catalunya progressa, i això potser aquí, per raons polítiques, un dia ho pot negar un o l'altre o el de més enllà, però no ho nega el comú de la gent, ni de Catalunya ni de fora de Catalunya. Fora de Catalunya encara menys. I hem collaborat en moltes coses, i vostès recorden ara, d'una manera —com jo comprenc molt bé, perquè hi tenen tot el dret, i, per altra banda, cada vegada això em permet reiterar la meua satisfacció per aquest fet—, darrerament, sí, hi ha hagut una collaboració important en aquest tema del finançament, i hi ha hagut aquesta altra collaboració que ha durat anys, molts anys, i que demostra, aquesta i moltes altres demostrarien que no és veritat que hi hagi hagut la voluntat d'enfrontament institucional —em refereixo al tema dels Jocs Olímpics—, i moltes altres coses. Perquè, si no n'hi haguessin hagut tantes, aquí a Madrid, no li hauria estat tan fàcil aquest matí al senyor Ribó anar-nos explicant : «és que en això vostès van pactar amb els socialistes, i en això van pactar amb els socialistes, i en allò van

pactar amb els socialistes...», i és veritat que vàrem pactar amb el PSOE i amb vostès en una pila de coses. Per tant, vol dir que, malgrat tot això, la voluntat que podrà ser criticada per d'altres però no per vostès ni per nosaltres, la voluntat d'entendre'ns en una pila d'aspectes que ens semblaven fonamentals i que salvaven també elements principals, bàsics de l'autonomia, aquesta voluntat hi ha estat. Hem pactat, el senyor Ribó diria que a la baixa (*remor de veus*), hem pactat com hem pogut i en el que hem pogut, però, en tot cas, ningú podrà dir que no hi ha hagut una voluntat d'anar recuperant de mica en mica, després d'uns moments difícils, la possibilitat d'entendre'ns en coses fonamentals.

Voldria dir-li, voldria aprofitar aquesta avinentesa per fer un advertiment i per posar una condició respecte a tot el que sigui plantejaments de política d'unitat. L'advertiment és aquest: la institució central i màxima de Catalunya és la Generalitat, i només la Generalitat. Tot plantejament que conscientment o inconscientment, obertament o dissimuladament, vulgui posar-nos al nivell d'altres institucions catalanes, nosaltres el rebutjarem. La Generalitat, no vol dir que la Generalitat és la que té més pes a tot arreu; al «colmado» de la cantonada de casa la Generalitat no hi pinta res, és l'amo del «colmado» qui mana. Però en qualsevol institució de Catalunya, quan es relaciona amb la Generalitat, es fa amb una relació de jerarquia clara.

És a dir, aquest plantejament dels *siete enanitos* que van junts i agafats de bracet a veure la Blancaneus, aquest no és acceptat, que quedi clar, pel Govern de la Generalitat. I no crec que ningú amb una visió política nacional i nacionalista i històrica m'ho pugui criticar. (*Remor de veus*.)

I l'altre punt que vull deixar clar..., m'interessa deixar-ho clar, perquè jo estic d'acord amb vostè que s'inicia un procés, i aquest és un procés el qual molt probablement ens pot portar a aproximacions importants, però vull deixar clar, diguem-ne, les regles del joc, almenys pel que fa a la Generalitat. L'altre punt que vull deixar clar és que l'òrgan de negociació és el Govern de la Generalitat. Hi pot haver, evidentment, tot el suport, tot l'assessorament, hi pot haver tot el que vostès vulguin, evidentment, no cal dir-ho, tot el pes fonamentalíssim del Parlament, però l'òrgan de negociació, en qualsevol país del món, és el Govern.

Per tant, dit això, torno a insistir-hi, sí que és veritat que segurament anem cap a..., tot i que ara potser després d'aquest discurs que faig, momentàniament, vostès, algú de vostès podrà pensar que no, però si justament faig aquest discurs és perquè no hagi de repetir-ho mai més, i perquè compreguin que és aquest el plantejament, en tot cas, que nosaltres fem. No cal que ens tornin a plantejar, com en el passat, que per resoldre els temes de Madrid hem d'inventar-nos un «Ardanza» a Catalunya, perquè en això vostès han insistit molt, evidentment, però, és clar, el resultat és el següent: el Partit Nacionalista Basc, trencat; l'espectacle no brillant del senyor Benegas, al crit de «lehendakari, lehendakari», la nit del dia 30 de novembre, i quin govern al País Basc. I que consti que jo sóc dels que penso que, malgrat les aparences, el País Basc va bastant millor del que sembla, però evidentment no pas per l'invent de l'«ardanzismo», que, per altra banda, he de dir que, efectivament, la persona del lehendakari Ardanza mereix la més alta consideració política i personal.

Volia dir-los això. (*Remor de veus*.) Ara, dit això, d'acords n'hi pot haver. Els podem fer amb unes normes del joc molt clares, sense murrieria.

Jo sé, senyor Obiols, que vostè és un home de plantejaments clars i francs, i oberts, i nobles —em complau dir-ho—; crec que ho podrem aconseguir; és qüestió d'anar per aquest camí. El debat tot just comença; hem posat un mecanisme en moviment, en els dos moviments, en els dos sentits: en el que el preocupa a vostè i a mi no, i que abans he dit, i en el que ara ha plantejat també —i jo li recullo— el senyor Obiols, i que aquest, evidentment, no preocupa ni el senyor Obiols ni a mi, i espero que a ningú.

Res més. Repeteixo, senyor Obiols, que és molt possible que hi hagi algun tema que vostè consideri que calia que jo contestés; no ho agafi com una manca de consideració. Pensi, com ja he dit aquest matí, que, contestar d'una manera improvisada els seus discursos llargs, ben construïts i molt densos no és tan fàcil, i que em puc haver deixat alguna cosa important. Estic a la seva disposició.

El Sr. PRESIDENT: L'Illustre Diputat vol reprendre la paraula? (*Pausa*.) L'Illustre Diputat senyor Obiols té la paraula.

El Sr. OBIOLS: Molt Honorable senyor President, senyores diputades i senyors diputats, he dit en la meua primera intervenció que jo no volia polemitzar: el senyor President sembla que vol polemitzar; jo no vull polemitzar.

Jo vull reflexionar en veu alta i intentar que vostès reflexionin, i que reflexionem tots plegats, però en sentir la intervenció del President, jo recordava aquella frase francesa que deia «*Chassez le naturel, et il revient au galop*» —llanceu, tracteu de prescindir del natural i tornarà al galop—, i ho pensava en un doble sentit. Primer, perquè penso que la política que fa el President Pujol és la política que li surt, la seva política natural i, per tant, per molt que diguem, torna al galop (*remor de veus*) i, després, perquè els eixos centrals de la política catalana són els eixos històrics centrals de la política catalana i, per molt que se'n vulgui prescindir, tornaran també al galop; tard o d'hora, però tornaran. És a dir, els plantejaments que jo he tractat amb més o menys bona fortuna de plantejar, tornaran a Catalunya. Són els plantejaments del catalanisme polític de sempre, d'avui i de demà. Els plantejaments, no d'una mística unitària, no d'una unitat inconcreta: els plantejaments del pacte català, els plantejaments de l'acord bàsic en les qüestions fonamentals per a Catalunya. Dins de Catalunya, i fora de Catalunya, això tornarà, perquè és el natural, i és el positiu, i és el que dóna resultats.

Jo em sento una mica perplex, perquè el senyor President em diu: «Espero que li hauré contestat tot i, si m'he deixat alguna cosa, ja m'ho dirà.» No, no és que s'hagi deixat alguna cosa; és que no ha abordat una resposta a un plantejament global d'una política, d'un projecte polític, d'una proposta política, d'un canvi de política catalana, d'un canvi de política de la Generalitat. Em poden dir: «No hi estem d'acord». Molt bé; pot haver-hi dubtes de si això és una política que donarà més bons resultats —sens dubte, des del nostre punt de vista—, més bons resultats a Catalunya i fora de Catalunya. Ara, del que si que tenim una constància total és que la política que s'ha desenvolupat —durant anys, ja— no ha donat aquests bons resultats, i, si no, no estariem fent aquest debat, o no l'estariem fent amb el to i amb els continguts que ha tingut aquest debat.

Doncs, potser és l'hora de reflexionar, potser és l'hora de pensar-s'hi, de veure si realment anem pel bon camí.

Algunes observacions molt concretes, en relació amb la intervenció, que jo he escoltat, com és lògic, amb la màxima atenció... Jo, de l'Estatut, n'he estat parlant tota l'estona. He estat parlant de com es va gestionar l'Estatut en el marc del pacte constitucional i estatutari; he afirmat que, per a mi, és una eina vàlida, que cal aplicar, cal desenvolupar i cal defensar, i he afegit la política que nosaltres creiem, sincerament, que és la millor política per aplicar l'Estatut a Catalunya i per defensar l'Estatut en el procés general de transformació de l'Estat i d'avenç cap a un model d'Estat de les autonomies, que és el model de la Constitució, i sobre el qual cal construir un projecte determinat, que és un projecte que fa possible una confluència d'esforços, de diàleg, de punts de vista, d'iniciatives entre Catalunya, les seves forces polítiques, la Generalitat i aliats —aliats— a Espanya.

He parlat de la millor manera, des del nostre punt de vista, de desenvolupar l'Estatut de Catalunya i de defensar-lo a Espanya. M'hi he estès bastant, no ho tornaré a repetir. Simplement, constato que no hi ha hagut un intent de diàleg, de confrontar un projecte polític amb un altre projecte polític. I, efectivament, des del meu punt de vista, no hi és.

Senyor President, és que sortirem d'aquest debat —després d'haver-lo sentit, escoltat amb atenció, tant i tant— amb la sensació que és un embolic, tot plegat, que és un embolic... que no hi ha una línia concreta d'actuació, que hi ha un inventari de problemes, que hi ha un inventari de dificultats, que hi ha un procés d'assenyalar analíticament on són les dificultats i les resistències i les incomprensions i els problemes, però no hi ha un projecte creïble, concret, de com es pensa abordar un procés de resolució d'aquestes dificultats.

Nosaltres n'hem ofert un; és discutible, com tota oferta, com tot projecte, com tota política, però no n'hem sabut veure un altre de contraposat. I, a més, el projecte que penso que s'imposarà és aquest projecte, el projecte natural, el projecte de la solidaritat entre les forces catalanes, el projecte d'una política —a Catalunya i fora de Catalunya— de la Generalitat que pugui representar el conjunt i, naturalment, amb un clar protagonista, que és la Generalitat. Però és que, senyor President, la Generalitat som nosaltres. O és que nosaltres no som la Generalitat? Com es pot suscitar la sospita que nosaltres estem tractant de col·locar la Generalitat com un *enanito* —no sé com ho ha dit, no? —, si nosaltres som la Generalitat. O és que no som la Generalitat? O és que no formem part de la institució —que hauria de tenir una primacia que, lamentablement, no té— de la Generalitat que és el Parlament de Catalunya?

No hem fet un plantejament d'unitat genèrica i abstracta. L'he centrat en uns plantejaments de base, unes qüestions bàsiques, essencials per a nosaltres; qüestions que, si no es plantegen d'una manera unitària, no es resoldran. Entre elles, el desenvolupament de les lleis estatutàries, i aquest és un tema molt concret que, per descomptat, ha oblidat el senyor President a l'hora de parlar-ne, però és el tema políticament més punyent. No sé si és un oblit, però... probablement, no vull crear suspicàcies, aquí, però és el tema que discutirem immediatament després d'aquest debat en aquest Parlament, i plana l'amenaça, gairebé la certesa que, per primera vegada, aquí es trenca totalment un plantejament de consens, de diàleg i de ne-

gociació sobre unes lleis absolutament bàsiques —l'ordenació del territori, i el règim local a Catalunya...

Senyor President, jo, de mèrits, no n'he parlat. De ningú: ni de vostè, ni del seu Govern, ni del Govern socialista de Madrid. No he utilitzat aquesta expressió; de mèrits en parla vostè, jo no en parlo, de mèrits. Jo parlo de reptes. Jo he dit que el Govern d'Espanya, el Govern actual i el que vingui demà, probablement —perquè aquestes coses no es resolten d'un dia per l'altre, d'un any per l'altre—, té bàsicament tres reptes, i un d'ells és enfocar positivament la qüestió de l'articulació de Catalunya i el País Basc en el conjunt de l'Estat, i és un repte irresolt. No és un mèrit: és un repte irresolt, que nosaltres podem fer coses decisives per ajudar que aquest repte sigui resolt d'una manera positiva per a ells i per a nosaltres, o, si vostès ho volen, per a nosaltres i per a ells, i he abordat la perspectiva concreta, del nostre punt de vista, de com treballar en aquesta direcció comuna, i no he parlat d'«ardanzisme», i jo lamentaria que, del curs d'aquest debat, es pogués desprendre la impressió que s'han formulat crítiques no respostes sobre la política del senyor Ardanza. La situació del País Basc és una situació complexa, dramàticament complexa, però, des del nostre punt de vista, almenys, la política que va inspirar al seu moment el senyor Ardanza des de la Presidència del Govern basc va ser una política correcta; una altra cosa és que hi hagués un fraccionament del seu partit, que sempre és un factor negatiu, que s'hagi portat a aquesta situació de dificultats en la governabilitat, però no penso que això sigui un element que es pugui criticar o que es pugui dir que és una conseqüència de la política del senyor Ardanza. És una puntualització que em sembla que valia la pena de fer, hi insisteixo, sense ambició de polemitzar.

I, bé, les coses continuen com sempre... Les coses continuen com sempre, no apreciem canvis, cap canvi substancial, ni cap canvi ni tan sols de detall, vaja. Cap canvi. Les coses continuen igual. Evidentment, hi ha un procés, un procés que valdrà la pena de seguir, d'actuar sobre aquest procés, a fi que arribem com més aviat millor a una situació en la qual la política catalana, la política de la Generalitat, tant dins de Catalunya com fora de Catalunya, en defensa i desenvolupament de l'Estatut, sigui una política que doni resultats, i que impedeixi el risc que d'aquí a set anys més ens tornem a reunir i tornem a discutir en els mateixos termes que avui.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable President vol tornar a intervenir? *(Pausa.)* Bé. Passem ara, doncs, a la intervenció del Grup parlamentari de Convergència i Unió. Per defensar el seu punt de vista, tinc el gust de donar la paraula a l'Il·lustre Diputat senyor Subirà.

El Sr. SUBIRÀ: Senyor President, senyores i senyors diputats, estem arribant al final del debat, un debat que, tal com era previsible, tal com calia que fos, ha estat important; s'hi han tocat els aspectes substancials de la qüestió que es plantejava: quina autonomia tenim, on som en el terreny autonòmic, per què hi som, on volem anar i què hem de fer per arribar-hi. *(Remor de veus.)* Aquest ha estat el debat, i ara em correspon intervenir en nom del Grup que dóna suport...

El Sr. PRESIDENT: Prego la Cambra que es mantingui en silenci.

El Sr. SUBIRÀ: ...en nom del Grup que dóna suport al

Govern, un grup que comparteix plenament i activament els punts de vista exposats pel President de la Generalitat.

També compartim plenament el to emprat pel President, perquè entenem que correspon a la voluntat de propiciar una anàlisi serena de la qüestió i una possible i desitjable sortida dels problemes. Però no voldríem que aquest to moderat pogués ser interpretat com a feblesa o com a posició dubitativa en la defensa dels plantejaments nacionals; que ningú no pogués pensar que la moderació en la forma significa una reculada en les posicions nacionalistes essencials per a la nostra coalició.

Feta aquesta observació, i fent ús del privilegi o, si vostès ho volen, la servitud reglamentaris de tenir la darrera intervenció, intentaré dibuixar quin és, de manera esquemàtica, l'estat de la qüestió, ara, quan tots els grups parlamentaris ens retirarem a preparar les nostres propostes de resolució.

M'agradaria que la meua intervenció fos útil, no només per al nostre Grup, per precisar la proposta de resolució, sinó també per als altres, els que opinaran diferent o no, en el sentit que tots ens pronunciem, coincidentment o no, però sobre les mateixes qüestions essencials.

Per a nosaltres hi ha un esquema inicial clar de la situació. Tres punts de referència: l'Estatut de Sau, l'Estatut del 79 - interpretació del 79 i l'Estatut del 79 - interpretació actual. Dos processos que connecten aquests tres punts, un procés de negociació i pacte, que ens porta de l'Estatut de Sau al del 79 - interpretació 79, que significa un determinat conjunt de renúncies, que són el preu pagat pel pacte; l'altre, un procés que ens porta de l'Estatut del 79 - interpretació 79, a l'Estatut actual, que és un procés d'erosió, de laminació; en definitiva, de degradació de l'Estatut, i que constitueix la ruptura del pacte del 79 que fan els successius governs de l'Estat.

Les alternatives que s'obren són dues. Jo penso que són dues, i no tres. O bé obrim i mirem de dur a bon port un procés de rectificació per part del Govern central, per tal de retornar a l'Estatut del 79 - interpretació 79, per a la qual cosa es necessita, és necessari el diàleg, o bé demanem la reforma de l'Estatut per tal de redactar-lo més inequívocament i més favorablement, per a la qual cosa es necessita també, òbviament, el diàleg.

De fet, al llarg del debat, a aquest esquema, s'hi ha afegit una altra qüestió, que s'ha anat perfilant amb nitidesa al llarg, especialment, del matí. Què dona més garantia al feble, de la salvaguarda dels seus drets, la lletra de la llei o l'honorabilitat del fort? Per més cites que es facin, a mi ningú em convencerà que l'única garantia és la darrera; no la benvolença o la generositat del fort, simplement l'honorabilitat en el compliment

dels acords, perquè si aquesta no hi és, no hi ha lletra que garanteixi res. Recordin només, senyores i senyors diputats, aquella escena famosa de *Los intereses creados*. I, naturalment, també l'honorabilitat del feble, complint la seva part dels compromisos, i també l'honorabilitat del feble, també, defensant amb tenacitat i fermesa la seva posició.

D'això, se'n deu dir en alemany *Bundestreue*, però en català en podríem dir també «honorabilitat en el compliment dels pactes», i per a això no hi ha cap succedani, no hi cap precepte tan ben formulat que pugui ser aplicat per gent poc honorable, i no passi res.

Per tant, nosaltres pensem que cal esgotar la via de la rectificació per part del que l'ha incomplert. Segurament és cert que no és fàcil, que podem tenir només un èxit parcial, que ja seria bo si fos expressió d'una nova tendència, si fos expressió d'una inflexió en la trajectòria. Pensem que cal donar una nova oportunitat a aquesta via, però també ha de quedar clar que no renunciem a la reforma, conscients, però, que si la via de la reforma és especialment difícil, si l'ambient fos tan dolent, si les constellacions fossin tan desfavorables, que la via de la rectificació hagués fracassat, llavors hauríem d'entendre que la via de la reforma, l'hauríem d'entendre llavors, tal com es deia aquest matí, que s'iniciaria perquè en recollissin els fruits la generació següent.

Senyores i senyors diputats, l'opció del nostre Grup és aquesta: intentem novament reconstruir i reconstituir la interpretació del 79, de l'Estatut del 79; intentem reconduir tots els actors d'aquell pacte cap a l'honorable compliment dels seus termes. Si això no fos possible haurem de demanar la reforma de l'Estatut, conscients que simplement estariem plantant una llavor que quedaria enterrada en la neu, esperant que arribés un nou i més durador desglaç.

Moltes gràcies, senyor President, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable President vol intervenir ara? No. Bé.

Amb això, doncs, hem acabat aquest torn d'intervenció dels grups, i aquesta Presidència haurà de procedir a suspendre la sessió per reprendre-la demà a les vuit trenta, purament als efectes d'obertura de termini de trenta minuts per presentar propostes de resolució i donar lloc a l'actuació de la Mesa.

Per tant, prego sobretot als caps dels grups que tinguin això molt present.

La sessió plenària, en definitiva, no es començarà abans de les onze.

Se suspèn la sessió.

(Són les vuit del vespre i cinc minuts.)